

2014

ÅRSREDOVISNING

Länsförsäkringar
Liv

LÄNSFÖRSÄKRINGAR LIV

2014 I KORTHET

Länsförsäkringar Liv har under 2014 fortsatt arbetet med att stärka balansräkningen och förbättra nyckeltalen. Vidtagna åtgärder har varit framgångsrika och bolaget har lyckats motverka de negativa effekterna som ränteutvecklingen medfört. Sammantaget har kapitalsituationen och nyckeltalen varit stabila under 2014.

Resultatet uppgick till 1,9 (5,2) mdr. Det positiva resultatet förklaras främst av ett positivt bidrag från kapitalförvaltningen samt villkorsändringar till Nya Trad. Fallande långa marknadsräntor har varit negativt för resultatet.

Solvensgraden uppgick per den 31 december till 122¹⁾ (118) procent. Konsolideringsgraden för Gamla Trad uppgick till 120 (107) procent och för Nya Trad till 120 (115) procent.

Återbäringsräntan i Gamla Trad har under året varit 1 procent. Återbäringsräntan i Nya Trad höjdes först, per den 1 januari 2014, till 6 procent och sedan till 7 procent per 1 juni.

Totalavkastningen för Nya Trad uppgick till 9,4 (4,3) procent och för Gamla Trad till 11,3 (-3,0) procent.

1) En ny modell för beräkning av solvensgrad har införts i december 2014. Förändringen innebär att villkorad återbäring inte fullt ut räknas med på skuldsidan, en anpassning som bättre speglar skillnaderna i kapitalkrav mellan villkorad återbäring och livavsättning. Den nya modellen bedöms även vara mer rättvisande med hänsyn till att villkorad återbäring absorberar en stor del av effekterna vid negativ utveckling på tillgångarna. Den nya modellen för beräkning av solvensgrad har inneburit att solvensgraden ökade med 5 procentenheter per 31 december 2014 jämfört med beräkning enligt tidigare modell.

FÖRVALTAT KAPITAL

121_{mdr}

ANTAL FÖRSÄKRINGAR

772 000

Länsförsäkringar Liv förvaltar 121 mdr i traditionell livförsäkring.

Länsförsäkringar Liv är länsförsäkringsgruppens livförsäkringsbolag för traditionell förvaltning.

Länsförsäkringar Liv förvaltar totalt 121 mdr fördelat på fyra bestånd, Nya Trad,

Gamla Trad, Nya Världen och Försäkrad Pension. Verksamheten bedrivs enligt ömsesidiga principer vilket innebär att resultatet inte delas ut till ägarna utan stannar kvar hos bolagets kunder.

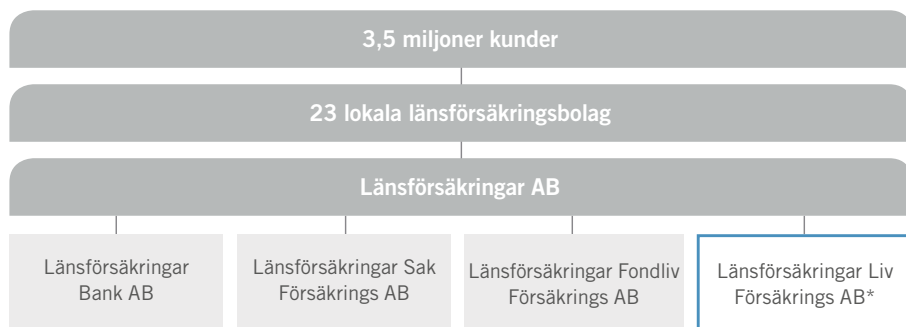

KORT OM LÄNSFÖRSÄKRINGAR

Lokala bolag med kunderna som ägare och enda uppdragsgivare

Länsförsäkringar består av 23 lokala och kundägda länsförsäkringsbolag och det gemensamt ägda Länsförsäkringar AB med dotterbolag. Genom respektive länsförsäkringsbolag får kunderna en helhet inom bank, försäkring, pension och fastighetsförmedling. Länsförsäkringsbolagen ägs av försäkringskunderna, det

finns inga externa aktieägare och kundernas behov och krav är alltid det primära uppdraget. Grundläggande är en långsiktig omsorg om kundernas pengar och trygghet. Länsförsäkringsgruppen har tillsammans drygt 3,5 miljoner kunder och cirka 6 000 medarbetare.

*Bolaget bedrivs enligt ömsesidiga principer och konsolideras inte i Länsförsäkringar AB.

INNEHÅLL

- 2 Vd har ordet
- 3 Förvaltningsberättelse
- 9 Femårsöversikt
- 11 Resultaträkning
- 11 Rapport över totalresultatet
- 12 Resultatanalys
- 14 Balansräkning
- 16 Rapport över förändringar i eget kapital
- 16 Kassaflödesanalys
- 17 Noter
- 47 Revisionsberättelse
- 48 Bolagsstyrningsrapport
- 54 Styrelse och revisorer
- 56 Ledning
- 56 Definitioner
- 57 Adress

Nya Trad är en viktig aktivitet

Vd har ordet. Det känns bra att kunna konstatera att vi med framgång fortsatt att stabilisera bolaget. Våra höga garantiåtaganden i den gamla traditionella livprodukten skapar en stor skuldsida i balansräkningen, vilket innebär en försiktig förvaltningsstrategi som över tid inte är bra för våra kunder. Vi har väl matchade placeringsportföljer och har kunnat hantera den rekordlåga ränta som nu är ett faktum och som påverkar alla livförsäkringsbolags försäkringstekniska avsättningar på ett negativt sätt.

Historisk låga räntor och relativt höga garantier gör att framgången med Nya Trad är avgörande och viktigt, både för den enskilda kunden och för hela bolagets kundkollektiv. Konverteringen till Nya Trad har varit framgångsrik och vid årsskiftet hade 47 000 kunder med ett samlat kapital på 7,5 mdr valt att konvertera till Nya Trad. Denna placeringsportfölj är betydligt flexiblere och mer väldiversifierad än den gamla portföljen och förväntas över tid skapa en högre avkastning och återbäring. Dessutom innebär det en lättnad på skuldsidan i balansräkningen eftersom den lägre garantiräntan minskar behovet av för-

säkringstekniska avsättningar. Nya Trad är bra för de flesta kunder, men det är viktigt att varje kund själv gör ett val utifrån sina förutsättningar.

Vi har under året kunnat hålla en jämn och hög nivå på återbäringsräntan i Nya Trad, den är 8 procent från januari 2015. Nyckeltalen är överlag starka i denna portfölj. I Gamla Trad måste vi vara försiktigare. Garantiåtagandena är höga, vilket kräver en försiktigare placeringsstrategi. Återbäringsräntan måste därmed hållas betydligt lägre eftersom konsolideringsnivån, som idag är hög, kommer att sjunka efterhand som räntorna stiger

och vi ska ta långsiktiga hänsyn när vi bedömer återbäringsmöjligheterna. Återbäringsräntan i Gamla Trad är 2 procent från januari 2015.

De finansiella marknaderna har varit volatila, med kraftigt sjunkande räntenivåer och en börsutveckling som varit slaggig. Världsekonomin är inte i fas. Vi ser ett USA i tillväxt, ett Kina med lägre tillväxtnivåer än tidigare och ett Europa med fortsatt stora problem i vissa länder. Det finns dessutom en stor geopolitisk oro i områden som Ukraina och Mellanöstern som kan få påverkan på marknaderna beroende på hur utvecklingen där går. Den rekordlåga räntenivån påverkar redan alla livförsäkringsbolag negativt och den solvensförstärkning som vi eftersträvar får, i nuläget, ske genom andra åtgärder. De diskonteringsräntor och kurvor vi har idag är trots allt mindre volatila och mer förutsägbara tack vare att Solvens II-regelverket påverkar utformningen redan nu.

Vi närmar oss nu full implementering av Solvens II-regelverket 2016 och vi har gjort ett omfattande och gediget arbete i framtagandet av vår interna modell, som Finansinspektionen ska godkänna under 2015. Regelverket är omfattande och kommer att ställa stora krav på oss, på branschen som helhet och på Finansinspektionen. Vår interna modell ska på det bästa och mest korrekta sätt spegla de förutsättningar som gäller för Länsförsäkringar Liv avseende de kapitalkrav som ska gälla för oss samt de styr- och rapporteringssystem som är förknippade med Solvens II.

Jag hoppas och tror att vi under 2015 med framgång fortsätter konverteringen till Nya Trad och att Finansinspektionen godkänner vår interna modell för beräkning av kapitalkrav enligt Solvens II. Detta borgar för att vi kan fortsätta att utveckla och stärka bolaget till gagn för våra kunder.

Stockholm i februari 2015

JÖRGEN SVENSSON

Vd Länsförsäkringar Liv

FÖRVALTNINGSBERÄTTELSE

Styrelsen och verkställande direktören för Länsförsäkringar Liv Försäkringsaktiebolag (publ), organisationsnummer 516401-6627, avger härmed årsredovisning och koncernredovisning för räkenskapsåret 2014.

Ägarförhållande och koncernens struktur

Länsförsäkringar Liv Försäkringsaktiebolag (publ), nedan kallat Länsförsäkringar Liv, är ett helägt dotterbolag till Länsförsäkringar AB (organisationsnummer 556549-7020), som i sin tur ägs av 23 länsförsäkringsbolag.

Verksamheten drivs enligt ömsesidiga principer, vilket innebär att resultatet inte delas ut till ägaren utan stannar hos kunderna. Bolaget konsolideras inte in i Länsförsäkringar AB-koncernen. Länsförsäkringar Liv-koncernen omfattar moderbolaget Länsförsäkringar Liv och ett antal fastighetsförvaltande dotterbolag.

Verksamhetsinriktning

Länsförsäkringar Liv har tillstånd för liv- och sjukförsäkringsrörelse samt skadeförsäkringsrörelse i form av direkt sjuk- och olycksfallsförsäkring. Produkterna inom riskaffären innehåller livsskydd, ålderspension, efterlevandeskydd, sjuk- och olycksfallsskydd samt sjukkapital.

Länsförsäkringar Liv bedriver traditionell livförsäkring fördelat på fyra bestånd, Nya Trad, Gamla Trad, Nya Världen och Försäkrad Pension. I traditionell livförsäkring placeras kundernas kapital normalt i räntebärande värdepapper, aktier samt fastigheter och alternativa investeringar. Gamla Trad, där främsta fokus är att långsiktigt leva upp till relativt sett höga garantinivåer, består av en försiktig placeringsportfölj med över 90 procent i räntebärande tillgångar. I Nya Trad är aktieexponeringen högre och andelen räntebärande tillgångar var under året cirka 60 procent. I Nya Världen utgörs

placeringarna normalt av 30 procent räntebärande värdepapper och 70 procent aktier.

Finansiella marknader

Globalt har 2014 präglats av geopolitisk osäkerhet i Mellanöstern och Ukraina, höjda tonlägen mot Ryssland, konkursförhandlingar med Argentina, fallande räntor och sjunkande råvarupriser med oljepriset i särskilt fokus. Den amerikanska ekonomin förbättrades under året och den amerikanska arbetsmarknaden stärktes om än från låga nivåer. Det var också motorn för den globala tillväxten under 2014.

Eurozonen fortsätter att lida i sviterna av finanskrisen, och en svag efterfrågan driven av åtstramande finanspolitik och skuldavveckling har inneburit att både tillväxt och inflation utvecklats mycket svagt. ECB har därför under året dels infört negativa räntor, genomfört riktad utlåning till banker samt kommunicerat att man står redo att genomföra kvantitativa lättnader. Grundproblemen för Europa ligger i försämrad konkurrenskraft för vissa länder inom valutasamarbetet relativt andra medlemmar, samt relativt omvärlden.

Den svenska ekonomin fortsätter att uppvisa en tudelning. Tillväxt och sysselsättning har utvecklats förhållandevis väl. Liksom förra året beror den fortsatt höga arbetslösheten i stor utsträckning på att arbetskraften ökat starkt. Inflationen har dock återigen fortsatt överraska på nedsidan och slutade på minus för helåret 2014. Riksbanken har därför återigen tvingats agera och sänkt styrräntan till noll samt meddelat att man förväntar sig nollränta fram till 2016. De svenska marknadsräntorna har fallit kraftigt under året och den svenska 10-åriga statsobligationsräntan slutade på historiskt låga nivåer, under en procent.

Världens börser steg under året med ledning av USA. Svenska börsen gick starkt, medan tillväxtmarknaderna hade en mer blandad utveckling med Indien i topp och Brasilien i botten. Skillnaden mellan statsobligationsräntor och bostadsobligationer eller andra krediter har även 2014 fortsatt krympa i Sverige och Europa. I USA har den kraftiga ned-

gången i oljepriset däremot inneburit stigande ränteskillnader på grund av stigande kreditrisk i energisektorn.

Väsentliga händelser under året

De kraftigt fallande svenska räntorna har understrukit behovet av solvensstärkande åtgärder. Arbetet med att förbättra bolagets kapitalposition har fortsatt under 2014. Villkorsändring till Nya Trad är en viktig del i arbetet för att öka riskutrymmet och skapa kundnytta. Under året har ytterligare kundgrupper erbjudits att frivilligt villkorsändra sina traditionella försäkringar från Gamla Trad till Nya Trad. Totalt har cirka 47 000 försäkringar villkorsändrats med ett sammanlagt försäkringskapital uppgående till 7,5 mdr.

Som en del i förberedelserna inför det kommande regelverket, Solvens II, har Länsförsäkringar Liv begärt förhandsgranskning hos Finansinspektionen av bolagets partiella interna modell för beräkning av kapitalkrav. Bolaget har under 2014 fått det positiva beskedet att Finansinspektionen bedömt bolagets partiella interna modell som tillförlitlig. Länsförsäkringar Liv kommer inför Solvens II-regelverkets ikraftträdande att ansöka om att få använda modellen för rapportering av solvenskapitalkrav för att därigenom kunna arbeta med mått som stämmer bättre med de egna riskerna än vad som följer av regelverkets standardformel.

Per den 1 januari 2014 omorganiseras livverksamheten inom Länsförsäkringar. I den nya organisationen bedriver Länsförsäkringar Fondliv på uppdrag av Länsförsäkringar Liv den livadministration som tidigare bedrevs inom Länsförsäkringar Liv. Länsförsäkringar Fondliv tog dessutom över skadereglering och riskbedömning samt verksamhetsnära förvaltning av IT-system som tidigare har utförts av Länsförsäkringar AB. Länsförsäkringar Fondliv säljer därefter servicetjänster till Länsförsäkringar Liv och Länsförsäkringsbolagen.

I och med att Länsförsäkringar Fondliv övertog verksamhet, som tidigare utfördes av Länsförsäkringar Liv, skedde även en

förflyttning av medarbetare från Länsförsäkringar Liv till Länsförsäkringar Fondliv.

Ny standard för redovisning av försäkringskontrakt

Under 2013 presenterade IASB ett omarbetat utkast av IFRS 4, som är en standard för redovisning av försäkringsavtal. Nuvarande standard tillåter att värdering kan ske olika mellan länder i och med att försäkringsföretag får fortsätta att redovisa försäkringsavtal enligt historisk praxis vilket innebär att det idag finns skillnader i hur försäkringsavtal redovisas inom EU. Arbetet med att utforma en ny gemensam standard påbörjades redan 2007. Under 2010 kom ett förslag som innebär ett antal större förändringar, till exempel att försäkringsavtal ska värderas till marknadsvärde och skulden byggs enligt en så kallade Building Block metoden. Denna värderingsmetod skulle kunna innebära att hela eller delar av konsolideringsfonden skuldförs, vilket ifrågasätts av branschen. Utgångspunkten är även att vinstmarginalen på försäkringsavtalen ska periodiseras över försäkringsavtalens löptid.

IASB fortsätter arbetet med att färdigställa en slutgiltig standard med hänsyn till inkomna synpunkter från branschen. Den slutliga standarden förväntas publiceras under 2015. Efter en övergångsperiod, som förväntas bli cirka tre år lång, beräknas standarden träda i kraft för det räkenskapsår som börjar 1 januari 2019. Standarden blir lag inom EU efter att den har antagits av EU-kommissionen.

Effekterna av IFRS 4 för Länsförsäkringar Liv kommer att kartläggas i ett koncerngemensamt projekt med planerad start hösten 2015.

Solvens II – Riskbaserade verksamhetsregler från år 2016

Inom EU antogs i slutet av år 2009 ett nytt regelverk om moderniserade rörelse regler för försäkringsbolag, Solvens II. Regeländringarna i Solvens II är omfattande och berör ett flertal områden i försäkringsföretagens verksamhet. De nya reglerna innebär bland annat att större krav ställs på styrning och riskkontroll. Reglerna innebär också att kraven på minsta buffertkapital bättre anpassas till det enskilda försäkringsföretagets faktiska risknivå. För beräkning av kapitalkrav under Solvens II kan antingen en standardformel eller en så kallad intern modell användas.

Den senare ska baseras på företagets egna risker. En intern modell ska godkännas av Finansinspektionen innan den får användas för beräkning och rapportering av solvenskapitalkravet.

Solvens II-regelverket börjar gälla från och med den 1 januari 2016. Sedan den 1 januari 2014 ska dock företag som omfattas av Solvens II-regelverket tillämpa de riktlinjer om förberedelse som utfärdats av EIOPA. Riktlinjerna omfattar följande områden: 1) system för företagsstyrning, inklusive riskhantering, 2) framåtblickande bedömning av företagets egna risker, 3) förhandsgranskning av interna modeller och 4) inrapportering till tillsynsmyndigheten.

Länsförsäkringar Liv liksom övriga dotterbolag i Länsförsäkringar AB ligger långt fram i förberedelserna för Solvens II. Arbetet har i första hand inriktats på att säkerställa efterlevnad av regelverket. Detta medför att Länsförsäkringar Liv i allt väsentligt uppfyller kraven i EIOPA:s riktlinjer. Förberedelsearbetet har även utförts med avseende på att skapa så stor affärs- och kundnytta som möjligt. Nya former för styrning, hantering och kontroll av risker samt allokering av kapital har bidragit till att effektivisera arbetsprocesser och att skapa bättre beräkningsverktyg för avvägningar mellan riskbegränsning och möjligheter till avkastning. Länsförsäkringar Liv har under året fått beskedet att Finansinspektionen bedömt bolagets partiella interna modell som tillförlitlig och bolaget kommer inför Solvens II-regelverkets ikraftträdande att ansöka om att få använda modellen för rapportering av solvenskapitalkrav.

Resultat och ekonomisk ställning

Resultatet i Länsförsäkringar Liv koncernen uppgick till 1 903 (5 174) Mkr. Resultatet förklaras av det positiva bidraget från villkorsändringar till Nya Trad, kapitalförvaltningens aktiva bidrag samt ett positivt risk- och administrationsresultat.

Fallande räntor under 2014 bidrog negativt till resultatet. Räntefallet ökade de försäkringstekniska skulderna i och med att de diskonteras med marknadsräntan. I och med att bolaget har valt att skydda sina försäkringstekniska skulder mot ränteförändringar genom ränteplaceringar har kapitalavkastningen varit positiv. Långa räntebärande placeringar har ökat i värde när räntorna fallit. Det negativa nettoresultatet mellan skuldförändring och kapitalavkast-

ning till följd av räntenedgången var således ett resultat av en medveten strategi för hur tillgångarna matchats mot skulderna.

Införandet av Nya Trad har påverkat resultatet positivt. Villkorsändringar till Nya Trad innebär bland annat att de garanterade åtaganden minskar vilket i sin tur påverkar skulden och resultatet positivt. En minskad skuld ger även ett större utrymme för placeringar med högre förväntad avkastning.

Kapitalavkastningen netto i resultaträkningen var 12 023 (–1 744) Mkr. Totalavkastningen i Länsförsäkringar Livs bestånd Gamla Trad uppgick till 11,3 (–3,0) procent. Totalavkastningen i Nya Trad uppgick till 9,4 (4,3) procent och i Nya Världen till 8,7 (13,5) procent.

Premieinkomst

Premieinkomsten i Länsförsäkringar Liv uppgick 2014 till 2 639 (3 388) Mkr, en minskning med 22 procent. Beståndet av försäkringar har minskat sedan nyförsäljningen upphörde. Utflyttar och slutbetalda försäkringar samt att inga nya försäkringar tillkommit gör att beståndet minskar. För premiedragande försäkringar i beståndet fortsatte inbetalningarna men i takt med att antalet försäkringar blir färre minskar premieinkomsten. Engångsbetalningar har i princip upphört sedan nyförsäljningsstoppet infördes vilket även påverkar premieinkomsten negativt.

Försäkringsersättningar

Utbetalda försäkringsersättningar uppgick till 6 627 (7 645) Mkr. I beloppet ingår värdet av flyttar från Länsförsäkringar Liv med 1 838 (3 061) Mkr. Av flyttat kapital från Länsförsäkringar Liv gick 1 280 (2 395) Mkr till Länsförsäkringar Fondliv.

Förändring i försäkringstekniska avsättningar

Den försäkringstekniska avsättningen uppgick till 97 172 (91 585) Mkr vid årsskiftet. Ökningen förklaras av fallande långa svenska räntor under året medan utflyttar och villkorsändringar till Nya Trad har minskat avsättningen.

Kapitalförvaltning

Kapitalavkastningen netto var 12 023 (–1 744) Mkr. Placeringstillgångarna enligt balansräkningen inklusive villkorad

återbäring har under året ökat till 121 808 (112 755) Mkr.

Nya Trad

Nya Trad innebär att kunder erbjuds en möjlighet att ändra villkor i sina traditionella försäkringar. De nya villkoren innebär sänkta garantinivåer i kombination med lägre avgifter, detta möjliggör en förändrad placeringsmix med högre förväntad avkastning och förbättrade möjligheter till framtida värdeökning på sparad kapital. Under 2014 har ytterligare kundgrupper inom Länsförsäkringar Liv erbjudits möjligheten att villkorsändra sina traditionella försäkringar till Nya Trad. Totalt har erbjudandet nått ut till kunder med ett sammanlagt försäkringskapital om 35 mdr, varav 7,5 mdr villkorsändrat sina försäkringar till Nya Trad. Dessa försäkringar hade per årsskiftet ett förvaltad kapital om 8,6 mdr.

Nya Trad har en egen placeringsportfölj. Tack vare det större riskutrymme som finns i Nya Trad består portföljen av en större andel tillgångar med högre förväntad avkastning än Gamla Trad. Per den sista december 2014 var fördelningen i Nya Trad, 58 procent räntebärande värdepapper, 30 procent aktier, 7 procent alternativa investeringar och 5 procent fastigheter. Avkastningen var för de olika tillgångsslagen: räntebärande värdepapper 5,8 (–3,8) procent, aktier 10,1 (21,6) procent, alternativa investeringar 6,4 (4,7) procent och fastigheter 41,5 (–4,0) procent. Kapitalavkastningen i Nya Trad uppgick under 2014 till 9,4 (4,3) procent.

Konsolideringsgraden i Nya Trad uppgick per årsskiftet till 120 (115) procent och återbäringsräntan var 7 procent, i genomsnitt var återbäringsräntan 6,6 procent under 2014.

Gamla Trad

2014 har inte inneburit några större förändringar i placeringsmixen för Gamla Trad. Ett lågt riskutrymme har inneburit att andelen långa räntebärande placeringar varit fortsatt hög. Per den sista december 2014 var fördelningen i Gamla Trad, 90 procent räntebärande värdepapper, 2 procent aktier, 6 procent alternativa investeringar och 2 procent fastigheter. Avkastningen var för de olika tillgångsslagen: Räntebärande värdepapper 11,1 (–3,8) procent, aktier 21,0 (21,6) procent, alternativa investeringar 6,1 (4,7) procent och

fastigheter 2,6 (–4,0) procent. Under 2014 har durationen i ränteportföljen varit i princip oförändrad. Förvaltad kapital i Gamla Trad uppgick till 97,6 mdr och avkastningen till 11,3 (–3,0) procent.

Konsolideringsgraden i Gamla Trad uppgick per årsskiftet till 120 (107) procent. Återbäringsräntan i Gamla Trad har under hela 2014 varit 1 procent. Den genomsnittliga återbäringsräntan för Gamla Trad de senaste tio åren har varit 3,7 procent.

Nya Världen

I förvaltningsformen Nya Världen placeras kundernas kapital normalt i cirka 30 procent obligationer och 70 procent aktier, svenska och utländska. Nya Världen är en traditionell försäkring där kunderna är garanterade att få tillbaka minst de premier som betalats in, med avdrag för driftskostnader och avkastningsskatt. Förvaltad kapital i Nya Världen uppgick till 12,7 mdr.

Avkastningen i Nya Världen har under 2014 varit positiv, särskilt aktieplaceringarna i utvecklade marknader har bidragit till det positiva resultatet. Avkastningen per december 2014 uppgick till 8,7 (13,5) procent.

Försäkrad Pension

Försäkrad Pension kombinerar möjligheten att tjäna på börsuppgångar med skydd mot börsfall. Sparandet består dels av en obligation som löper under hela spartiden samt av en fond som följer utvecklingen på börserna. Sparandet utvecklas därför olika för olika sparare. Förvaltad kapital i Försäkrad Pension uppgick till 1,7 mdr.

Riskaffären

Riskaffären består av livförsäkrings-, sjukförsäkrings och skadeförsäkringsprodukter. Dessa produkter innehåller livskydd, ålderspension, efterlevandeskydd, sjuk- och olycksfallsskydd samt sjukkapital. Från och med 2013 har i princip all nyteckning av riskaffär flyttats från Länsförsäkringar Liv till Länsförsäkringar Fondliv.

Riskresultatet i Länsförsäkringar Liv uppgick till 238 (346) Mkr. Det försämrade resultatet berodde till stor del på lägre premieinkomst och en negativ ränteeffekt. Samtidigt har ändrade antaganden minskat behovet av reserver. Per årsskiftet infördes en ny metod för fördelning av kapitalavkastning till riskprodukterna. En schablonränta för kapitalavkastning som är lämplig

för affärens risk och duration används istället för avkastningen i Gamla Trad. Skadeprocenten uppgick till 54 (54) procent. Risktäckningskapaciteten för att ge kunderna ett bra skydd säkerställs genom eget självbehåll samt ett övergripande återförsäkringsprogram. Återförsäkringsprogrammet utgörs av dels en obligatorisk del där viss kvot av affären återförsäkras automatiskt, dels en frivillig del där individuella risker återförsäkras samt ett katastrofskydd vid händelse av en unik storskada. En stor del av återförsäkringsprogrammet har till och med 2014 hanterats internt inom länsförsäkringsgruppen.

Solvens

Solvens är ett mått som visar bolagets finansiella styrka i förhållande till de garanterade åtagandena till kunderna. I Länsförsäkringar Liv mäts solvensen dels som solvenskvot och dels som solvensgrad. Solvenskvoten mäter förhållandet mellan kapitalbas och erforderlig solvensmarginal medan solvensgrad mäter totala tillgångar i förhållande till bolagets garanterade åtaganden till försäkringstagarna. Länsförsäkringar Liv har sedan början av 2011 arbetat aktivt med åtgärder för att stärka solvensen. Bolaget har följt en av styrelsen beslutad plan för solvensstärkande åtgärder. Planen innehåller ett antal åtgärder för att effektivisera bolagets verksamhet och balansräkning. En stärkt solvens skulle ge bolaget en större flexibilitet och möjlighet till placeringar i tillgångslag med högre förväntad avkastning.

Under 2014 har placeringsportföljen varit väl matchad mot skuldsidan i syfte att skydda bolagets överskott mot fallande räntor. En del i matchningsstrategin under 2014 har varit att generera ett visst överskott vid stigande räntor. Under året har räntorna fallit vilket inneburit en kostnad för bolaget, skulderna har ökat mer än kapitalavkastningen. Trots kraftigt fallande räntor har bolagets solvensgrad varit stabil tack vare de åtgärder som vidtagits under året. Nya Trad har genom lägre garantier varit en viktig del i detta arbete. De historiskt låga räntorna utgör alltså en stor belastning på bolaget och ställer fortsatta krav på aktiviteter för att stärka solvensen.

Solvenskvoten uppgick per den 31 december 2014 till 4,2 (4,3) och solvensgraden till 122 (118) procent. Per den sista december 2014 har en ny modell för

beräkning av solvensgrad införts i Länsförsäkringar Liv. Förändringen innebär att villkorad återbäring inte fullt ut räknas med på skuldsidan. Detta är en anpassning till reglerna för beräkning av solvenskvoten och speglar bättre skillnaderna i kapitalkrav mellan villkorad återbäring och livavsättning. Den nya modellen bedöms även vara mer rättvisande med hänsyn till att villkorad återbäring kan absorbera en stor del av effekterna på kapitalbasen vid negativ utveckling på tillgångarna. Förändringen påverkar inte beräkningen av kapitalkvot. Ny modell för beräkning av solvensgrad har inneburit en ökad solvensgrad med 5 procentenheter.

Skuldtäckning

Skuldtäckningsgraden uppgick för privat försäkring till 117 (117) procent och för tjänstepensioner till 117 (117) procent.

Femårsöversikt

Femårsöversikten återfinns på sidan 9.

Risker och riskhantering

Ett av de viktigaste målen för Länsförsäkringar Liv är att säkerställa att bolaget med marginal kan infria sina garanterade åtaganden till kunderna. Detta gäller i synnerhet Gamla Trad där garantierna är relativt höga. De historiskt låga räntorna ställer extra höga krav på bolagets riskhantering. Styrningen av risktagandet är därför en integrerad del i verksamhetsstyrningen och har som mål att en betryggande avvägning nås mellan risknivå och förutsättningar för avkastning. Bolaget arbetar även med framåtblickande analys för att säkerställa kapitaliseringen på sikt.

Länsförsäkringar Liv är exponerat mot främst marknadsrisker och livförsäkringsrisker. Bland marknadsriskerna är aktierisk, kreditrisk (spreadrisk) och ränterisk de risker som medför störst kapitalkrav och marknadsriskerna begränsas genom limiter för kapitalkraven från placeringsverksamheten. Verksamheten kännetecknas av en låg riskprofil och Länsförsäkringar Liv uppfyller legala och tillsynsbaserade kapitalkrav med marginal.

Länsförsäkringar Liv har under 2014 infört och tillämpat riskhantering enligt EIOPA:s riktlinjer om förberedelser för Solvens II och bolaget ligger långt framme

i förberedelserna och står väl rustat för de nya kraven. Se vidare not 2 Risker och riskhantering.

Medarbetare

Ledarskap och prestation

Engagerade medarbetare, aktivt förändringsarbete, gott arbetsklimat och ett bra ledarskap är viktiga förutsättningar som Länsförsäkringar Liv driver för att uppnå resultat. En medarbetarundersökning genomförs en gång per år, där fokus ligger på återkoppling av resultat och ett gemensamt förbättringsarbete. Årets resultat visar ett högre index inom samtliga frågeområden i jämförelse med svenska företag.

Inom Länsförsäkringar Liv innebär medarbetarskap att ta ansvar för sin egen prestation, kompetens och hälsa, vilket återfinns i personalpolicy och i företagets arbetsmodell för prestationsstyrning. Utgångspunkten för alla medarbetares prestation och utveckling, både på kort och lång sikt, är affärsplanen och värderingarna. I uppföljningssamtal med närmaste chef får medarbetaren löpande återkoppling på sin prestation.

En medarbetarprofil med utgångspunkt från värderingarna har arbetats fram under 2014 med deltagande från både medarbetare och chefer. Syftet med medarbetarprofilen är att den ska bidra till att tydliggöra medarbetaransvaret när det gäller prestation, kompetens och hälsa. Medarbetarprofilen införs i verksamheten under 2015. En tydligt definierad ledarprofil är en vägledning för ledare inom företaget. Ledarprofilen arbetades fram under 2013 och infördes i verksamheten under året genom att arrangera träningsläger för cirka 180 ledare.

Att Länsförsäkringar Liv ska uppfattas som en jämställd arbetsplats av både kvinnor och män är en fortsatt viktig fråga som följs upp i medarbetarundersökningen.

Hälsa

Det finns en grundsyn i företaget om att motion på jobbet ökar effektiviteten, förbättrar sammanhållningen och att satsningen på hälsa är en viktig del i att vara en attraktiv arbetsgivare. Det är också ett led i att minska sjukfrånvaron. Ett förmånligt friskvårdserbjudande finns och möjlighet ges till att träna en timme i veckan på arbetstid.

Företaget betalar en sjukvårdsförsäkring för medarbetarna, den ger snabbt en möjlighet till privat vård. Via försäkringen får medarbetaren sjukvårdsrådgivning, personligt samtalsstöd samt förebyggande hälsojourer som bland annat består av hälsoprofil och hälsoprogram för sluta röka, stressa mindre och för en sundare livsstil.

Personal, löner och ersättningar

Upplysningar om medelantal anställda och löner och ersättningar samt uppgifter om lön och andra ersättningar till företagsledningen lämnas i not 9 Anställda, personalkostnader och ledande befattningshavares ersättningar. Styrelsen i Länsförsäkringar Liv har i enlighet med Finansinspektionens allmänna råd (FFFS 2011:2) om ersättningspolicy i försäkringsföretag, börser, clearingorganisationer och institut för utgivning av elektroniska pengar fastställt en ersättningspolicy. En redogörelse för företagets ersättningar avses att publiceras på bolagets hemsida i samband med att årsredovisningen fastställs.

Miljö

Länsförsäkringar Liv arbetar med miljöhänsyn i hela verksamheten genom att minska miljöpåverkan och miljöanpassa det operativa arbetet. Det handlar både om den egna interna kontorsverksamheten och om att samordna miljöarbetet för länsförsäkringsbolagen runt om i landet. Ända sedan 2004 har moderbolaget Länsförsäkringar ABs miljöledningssystem varit certifierat enligt ISO 14001. Certifieringen verifieras varje år av ett externt företag – under tre år har Qualify AB granskat bolagets miljöledningssystem. De egna miljörevisorerna hjälper till att ytterligare miljöanpassa verksamheten genom att varje år gå igenom miljöarbetet utifrån de egna riktlinjerna. Samtliga länsförsäkringsbolag är också certifierade enligt ISO 14001. Certifieringen innebär bland annat att bolaget har etablerat ett strukturerat och uthålligt sätt att arbeta med miljöfrågorna, integrerat i den löpande verksamheten. Länsförsäkringar Livs miljöarbete bedrivs inom flera områden med konkreta och mätbara mål.

Länsförsäkringar Liv tar ansvar för den negativa påverkan på miljön som uppstår i verksamheten i enlighet med bolagets miljöpolicy. De områden där bolaget har

störst direkt miljöpåverkan är tjänsteresor, pappersutskriftar som produceras inom kontoret och de kundhandlingar som skickas ut. Tjänsteresor orsakar bland annat utsläpp av växthusgasen koldioxid. För att minimera miljöpåverkan styrs tjänsteresorna i stor utsträckning till tåg enligt de reseriktlinjer som gäller för hela bolaget. För att minska antalet resor har investeringar också gjorts i teknisk utrustning som möjliggör möten i digitala kanaler. De tjänstebilar som finns uppfyller bolagets miljöbilsdefinition och för att stimulera övergången till fordon som drivs med icke fossila bränslen har företaget också installerat laddningsstationer för elbilar. Möjligheten att låna cyklar och SL-kort för resor under dagen ger också incitament att resa mer miljövänligt.

För att minska pappersförbrukningen utvecklas de digitala lösningarna. Utvecklingen av internetkanalen ger stora möjligheter till att minska pappersutskicken och samtidigt höja kvaliteten i informationen. Det är ett långsiktigt arbete att gå över mer och mer till digitala kunddokument. Utöver att det minskar miljöpåverkan från papperstillverkningen och transporten av utskicken så blir informationen mer lättillgänglig för kunden.

Som ett led att hela tiden förbättra miljöprestandan och minska elförbrukningen pågår ett arbete för att se när arbetsplatserna används och hur mycket el som går åt från datorer och skärmar. Detta resulterar i åtgärder så att utrustningen används mer energieffektivt. En annan viktig funktion som har stor inverkan på miljön är inköp av produkter och tjänster. Enligt bolagets inköspolicy ska inköp innebära en så liten miljöpåverkan som möjligt. Ett kontinuerligt arbete sker därför för att utveckla miljökraven för alla kategorier av inköp och upphandlingar.

Ansvarsfulla investeringar

Länsförsäkringar Livs investeringar följer Länsförsäkringars etiska riktlinjer som baseras på internationella konventioner inom områdena miljö, mänskliga rättigheter, barnarbete, arbetsrätt, korruption och kontroversiella vapen. Enligt Länsförsäkringar Livs ägarpolicy görs inga direktinvesteringar i företag som bedriver verksamhet med kontroversiella vapen så som

klustervapen, landminor och kärnvapen. I slutet av 2014 skrev Länsförsäkringar AB under FNs principer för ansvarsfulla investeringar. Alla investeringar i aktier och kreditobligationer genomlysas med hjälp av en extern konsult för att identifiera bolag som begår brott mot internationella konventioner. Vid brott mot riktlinjerna eller där bolaget identifierat tveksamheter finns främst två alternativ, avyttra tillgången eller påverka genom påtryckningar och dialog. Länsförsäkringar Liv använder i första hand dialog och påtryckningar för att få bolag att agera ansvarsfullt.

Väsentliga händelser efter räkenskapsårets utgång

Återbäringsräntan i Nya Trad har per den 1 januari 2015 justerats från 7 procent till 8 procent och i Gamla Trad från 1 procent till 2 procent. Justeringen var möjlig tack vare en hög konsolidering och en avkastning som mer än väl gett täckning för återbäringsräntan under 2014.

Förväntningar avseende den framtida utvecklingen

Länsförsäkringar Liv har följt en uppsatt plan för att stärka balansräkningen och förbättra nyckeltalen. Vidtagna åtgärder har motverkat de negativa effekterna av kraftigt fallande räntor under året. Åtgärderna har haft förväntade positiva effekter och medfört att balansräkningen och nyckeltalen varit stabila under året, trots ränteutvecklingen. Bolaget ser fortsatta behov av åtgärder för att stärka balansräkningen och nyckeltalen. Nuvarande historiskt låga räntenivå innebär en stor påfrestning på bolagets balansräkning i och med att skulderna diskonteras med marknadsräntan och den låga räntan därmed ökar skulderna till försäkringstagarna. Med nuvarande kapitalposition begränsas möjligheterna att placera spararnas kapital av att riskutrymmet är lågt i Gamla Trad. Placeringsportföljen i Gamla Trad där över 90 procent av tillgångarna utgörs av räntebärande placeringar bedöms innehålla för lite högavkastande tillgångar för att över tid ge den avkastning som kunderna förväntar sig. Ett större riskutrymme ger en större frihet och möjliggör placeringar med en högre förväntad

avkastning. Arbetet med att stärka balansräkningen kommer därför även fortsättningsvis att vara det viktigaste målet för bolaget för att skapa kundnytta.

Villkorsändringar till Nya Trad är en aktivitet som även fortsatt bedöms ha en stor positiv effekt på solvensen och för bolagets kunder. Under 2015 kommer erbjudandet att breddas till fler kundgrupper inom Länsförsäkringar. Ytterligare aktiviteter för att stärka balansräkningen vid sidan om Nya Trad är planerade och kommer att pågå under 2015.

Minskad skattemässig avdragsrätt för privata pensionsförsäkringar från 2015 kommer att påverka premieinkomsten negativt.

Förslag till vinstdisposition

Förslag till dispositioner enligt nedan samt fastställande av resultaträkningen och balansräkningen i koncernen och moderbolaget avses att läggas fram vid ordinarie bolagsstämma i maj 2015.

Koncernen

Koncernens totala egna kapital uppgick vid årsskiftet till 17 537 Mkr. Någon avsättning till bundna reserver i dotterbolagen föreslås ej.

Moderbolaget

Den för år 2014 redovisade vinsten uppgår till 1 966 119 447 kronor.

Styrelsen och verkställande direktören föreslår att årets resultat disponeras enligt följande, kronor:

Årets resultat	1 966 119 447
Summa	1 966 119 447

Av ovanstående netto föreslås uttag ur (–) respektive avsättning till (+) konsolideringsfonden med följande fördelning, Mkr.

Avgiftsbestämd tjänstepensionsförsäkring	497 904 165
Tjänsteanknuten sjukförsäkring och premiebefrielseförsäkring	31 922 691
Individuell traditionell livförsäkring	1 428 929 209
Ouppsägbar sjuk- och olycksfallsförsäkring samt premiebefrielseförsäkring	233 619
Uppsägbar gruppolycksfall	8 935 728
Gruppliv och tjänstegruppliv	–1 805 965
Summa	1 966 119 447

TOTALAVKASTNINGSTABELL

Placeringsstillgångar i Gamla Trad, Mkr	Total- avkastning, %	Marknadsvärde 2014-12-31	%	Marknadsvärde 2013-12-31	%
Räntebärande	11,1	88 145	90,3	89 752	92,0
Aktier	21,0	1 777	1,8	1 677	1,7
Alternativa investeringar ¹⁾	6,1	6 204	6,4	4 265	4,4
Fastigheter	2,6	1 446	1,5	1 832	1,9
Totalt	11,3	97 572	100	97 526	100

Placeringsstillgångar i Nya Trad, Mkr	Total- avkastning, %	Marknadsvärde 2014-12-31	%	Marknadsvärde 2013-12-31	%
Räntebärande	5,8	4 965	57,8	1 809	59,8
Aktier	10,1	2 588	30,1	912	30,2
Alternativa investeringar ¹⁾	6,4	580	6,8	156	5,2
Fastigheter	41,5	458	5,3	146	4,8
Totalt	9,4	8 591	100	3 022	100

Placeringsstillgångar i Nya Världen, Mkr	Total- avkastning, %	Marknadsvärde 2014-12-31	%	Marknadsvärde 2013-12-31	%
Räntebärande	6,0	3 336	26,3	3 959	30,5
Aktier	9,5	9 367	73,7	9 038	69,5
Totalt	8,7	12 703	100	12 997	100

Summa		118 866		113 545	
--------------	--	----------------	--	----------------	--

AVSTÄMNING TOTALAVKASTNINGSTABELL MOT BALANSRÄKNING

	2014-12-31	2013-12-31
Aktier och andelar i koncernföretag	671	579
Räntebärande värdepapper emitterade av koncernföretag och lån till koncernföretag	4 483	7 003
Aktier och andelar i intresseföretag	225	251
Aktier och andelar	12 348	10 276
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	90 535	84 130
Lån med säkerhet i fast egendom	1 805	1 745
Derivat	5 517	2 846
Övriga finansiella placeringsstillgångar	767	56
Tillgångar för villkorad återbäring	5 837	5 978
Likvida medel	3 864	3 648
Upplupna ränte- och hyresintäkter	938	748
Derivat, skulder	-5 142	-2 611
Summa	121 848	114 649
Justeringar		
Aktier och andelar i koncern och intresseföretag samt lån till koncernföretag	-1 689	-1 790
Marknadsvärde fastigheter	1 318	1 655
Ej medtagna likvida medel i TAT	-890	-381
Försäkrad pension	-1 667	-1 163
Övrigt	-54	575
Summa	118 866	113 545

¹⁾ Värderingen per den 31 december för alternativa investeringar bygger på senast kända information från fondförvaltarna.

Femårsöversikt

	2014	2013	2012	2011	2010
Resultatmått koncernen, Mkr					
Premieinkomst, för egen räkning	2 639	3 388	4 319	6 514	6 700
Kapitalavkastning, netto	12 023	-1 744	7 659	4 530	7 654
Försäkringsersättningar	-6 627	-7 645	-7 491	-5 432	-4 354
Utbetald och tillgodoförd återbäring	-1 475	-1 888	-1 891	-1 669	-1 591
Försäkringsrörelsens tekniska resultat	2 248	5 495	5 447	-12 226	4 670
Årets resultat	1 903	5 174	4 872	-13 063	3 716
Ekonomisk ställning, Mkr					
Placeringstillgångar värderade till verkligt värde, koncernen	115 971	106 777	121 964	113 920	105 872
Försäkringstekniska avsättningar, netto i koncernen	97 172	91 585	104 942	106 913	83 446
Konsolideringskapital, moderbolaget	17 651	17 226	13 970	10 981	34 065
Varav övervärden i koncern- och intresseföretag	341	395	412	483	1 964
Varav uppskjuten skatt	-	-	-	7	107
Kollektivt konsolideringskapital, moderbolaget	16 895	6 309	10 325	8 772	6 397
Kapitalbas, moderbolaget	17 310	16 831	13 558	10 498	32 101
Erforderlig solvensmarginal, moderbolaget	4 214	3 991	4 527	4 580	3 652
Kapitalbas, försäkringsgrupp ³⁾	7 619	-	-	-	-
Erforderlig solvensmarginal, försäkringsgrupp ³⁾	6 293	-	-	-	-
Nyckeltal för moderbolaget, procent om ej annat anges					
Förvaltningskostnadsprocent	0,4	0,3	0,3	0,6	0,6
Direktavkastning	1,5	2,7	4,8	7,7	4,1
Totalavkastning, Gamla Trad	11,3	-3,0	6,1	6,5	4,1
Totalavkastning, Nya Världen ¹⁾	8,7	13,5	12,2	-3,8	8,9
Totalavkastning, Nya Trad	9,4	4,3	-	-	-
Kollektiv konsolideringsgrad, Gamla Trad	120	107	111	109	107
Kollektiv konsolideringsgrad, Nya Trad	120	115	-	-	-
Solvensgrad ²⁾	122	118 (123)	113 (116)	111 (114)	141 (141)
Solvensknot, ggr	4,2	4,3	3,1	2,4	9,3
Återbäringsränta före skatt och kostnader, Gamla Trad	1,0	0,2	0,0	4,0	6,2
Återbäringsränta efter skatt i genomsnitt, Gamla Trad					
Kapitalförsäkringar (skattesats 30%)	0,37	-0,28	-0,50	3,25	5,33
Pensionsförsäkringar (skattesats 15%)	0,70	-0,06	-0,39	3,59	5,70
Återbäringsränta före skatt och kostnader, Nya Trad	6,6	5,0	-	-	-
Återbäringsränta efter skatt i genomsnitt, Nya Trad					
Pensionsförsäkringar (skattesats 15%)	6,28	4,77	-	-	-

¹⁾ Beräkningen av totalavkastning i Nya Världen har ändrats från och med 2014, jämförelsetalet för 2013 har räknats om. I den nya beräkningsmetoden kommer samtliga poster som kommer kunderna till del med i totalavkastningen.

²⁾ En ny modell för beräkning av solvensgrad har införts i december 2014. Förändringen innebär att villkorad återbäring inte fullt ut räknas med på skuldsidan, en anpassning som bättre speglar skillnaderna i kapitalkrav mellan villkorad återbäring och livavsättning. Den nya modellen bedöms även vara mer rättvisande med hänsyn till att villkorad återbäring absorberar en stor del av effekterna vid negativ utveckling på tillgångarna. Den nya modellen för beräkning av solvensgrad har inneburit att solvensgraden ökade med 5 procentenheter per 31 december 2014 jämfört med beräkning enligt tidigare modell. Omräknade jämförelsetal redovisas inom parantes.

³⁾ Länsförsäkringar Liv ingår från och med 2014 i en försäkringsgrupp för Länsförsäkringar AB (publ) tillsammans med Länsförsäkringar Sak och Länsförsäkringar Fondliv. Anledningen till den nya försäkringsgruppen är en ändring av Försäkringsrörelselag (2010:2043) som trädde i kraft 1 augusti 2013 (Lag (2013:672) om ändring i Försäkringsrörelselagen (2010:2043)), men som genom övergångsregler började gälla 1 januari 2014. Det är av den anledningen Kapitalbasen och Kapitalkravet saknar jämförelsesiffror.

Finansiella rapporter

Resultaträkning	11	Not 18 Aktier och andelar	33
Rapport över totalresultat	11	Not 19 Obligationer och andra räntebärande värdepapper	34
Resultatanalys	12	Not 20 Derivat	34
Balansräkning	14	Not 21 Tillgångar och avsättningar för villkorad återbäring	34
Rapport över förändringar i eget kapital	16	Not 22 Övriga fordringar	35
Kassaflödesanalys	16	Not 23 Upplupna ränte- och hyresintäkter	35
Not 1 Redovisningsprinciper	17	Not 24 Förutbetalda anskaffningskostnader	35
Not 2 Risker och riskhantering	23	Not 25 Aktiekapital	35
Not 3 Premieinkomst	28	Not 26 Livförsäkringsavsättning	35
Not 4 Kapitalavkastning, intäkter	28	Not 27 Avsättning för oreglerade skador	35
Not 5 Orealiserade vinster på placeringstillgångar	28	Not 28 Avsättning för pensioner och liknande förpliktelser	36
Not 6 Utbetalda försäkringsersättningar före avgiven återförsäkring	28	Not 29 Övriga skulder	36
Not 7 Driftskostnader	28	Not 30 Poster inom linjen	37
Not 8 Arvoden och kostnadsersättningar till revisorer	29	Not 31 Upplysning om kvittning	37
Not 9 Anställda, personalkostnader och ledande befattningshavares ersättningar	29	Not 32 Klassificering av finansiella tillgångar och skulder	38
Not 10 Kapitalavkastning, kostnader	31	Not 33 Värderingsmetoder för verkligt värde	40
Not 11 Orealiserade förluster på placeringstillgångar	31	Not 34 Kapitalavkastning, netto per värderingskategori	42
Not 12 Skatter	31	Not 35 Återvinningstidpunkter	42
Not 13 Materiella tillgångar	32	Not 36 Upplysningar om transaktioner med närstående med mera	43
Not 14 Förvaltningsfastigheter	32	Styrelsens undertecknande	46
Not 15 Aktier och andelar i koncernföretag	32	Revisionsberättelse	47
Not 16 Räntebärande värdepapper emitterade av koncernföretag och lån till koncernföretag	33	Bolagsstyrningsrapport	48
Not 17 Aktier och andelar i intresseföretag	33		

Resultaträkning

TEKNISK REDOVISNING AV LIVFÖRSÄKRINGSRÖRELSE

Mkr	Not	Koncernen		Moderbolaget	
		2014	2013	2014	2013
Premieinkomst					
Premieinkomst före avgiven återförsäkring	3	2 932	3 698	2 932	3 698
Premier för avgiven återförsäkring		-293	-310	-293	-310
Summa premieinkomst efter avgiven återförsäkring		2 639	3 388	2 639	3 388
Kapitalavkastning, intäkter	4	5 459	4 172	5 648	4 073
Orealiserade vinster på placeringstillgångar	5	9 920	996	9 920	996
Värdeökning av placeringstillgångar för vilka livförsäkringstagaren bär placeringsrisken					
Tillgångar för villkorad återbäring		377	139	377	139
Försäkringsersättningar					
Utbetalda försäkringsersättningar före avgiven återförsäkring	6	-6 702	-7 885	-6 702	-7 885
Återförsäkrarens andel		136	140	136	140
Summa utbetalda försäkringsersättningar efter avgiven återförsäkring		-6 566	-7 745	-6 566	-7 745
Förändring i avsättning för oreglerade skador före avgiven återförsäkring		-83	101	-83	101
Återförsäkrarens andel		21	-1	21	-1
Summa förändring i avsättning för oreglerade skador efter avgiven återförsäkring		-61	100	-61	100
Summa försäkringsersättningar efter avgiven återförsäkring		-6 627	-7 645	-6 627	-7 645
Förändring i andra försäkringstekniska avsättningar efter avgiven återförsäkring					
Livförsäkringsavsättning	26	-5 501	13 259	-5 501	13 259
Försäkringsteknisk avsättning för livförsäkringar för vilka försäkringstagaren bär risk					
Villkorad återbäring		137	-1 417	137	-1 417
Driftkostnader	7, 8, 9	-423	-347	-421	-359
Kapitalavkastning, kostnader	10	-3 716	-1 442	-3 853	-1 326
Orealiserade förluster på placeringstillgångar	11	-17	-5 608	-17	-5 608
Livförsäkringsrörelsens tekniska resultat		2 248	5 495	2 302	5 500
ICKE-TEKNISK REDOVISNING					
Livförsäkringsrörelsens tekniska resultat		2 248	5 495	2 302	5 500
Övriga icke-tekniska kostnader		-347	-281	-	-
Resultat före skatt/Resultat före bokslutsdispositioner och skatt		1 901	5 214	2 302	5 500
Periodiseringsfond		-	-	12	74
Skatt	12	2	-40	-348	-338
ÅRETS RESULTAT		1 903	5 174	1 966	5 236

Rapport över totalresultat

Mkr	Koncernen		Moderbolaget	
	2014	2013	2014	2013
Årets resultat	1 903	5 174	1 966	5 236
Övrigt totalresultat				
Poster som inte kan omföras till årets resultat				
Omvärdering av förmånsbestämda planer	-9	-1	-	-
Summa övrigt totalresultat för året, netto efter skatt	-9	-1	-	-
Årets totalresultat	1 894	5 173	1 966	5 236

Resultatanalys 2014

Mkr	Totalt	Direktförsäkring i Sverige Tjänstepension	
		Avgifts- bestämd försäkring	Sjukförsäkring & premie- befrielse
Premieinkomst före avgiven återförsäkring	2 932	1 458	411
Premier för avgiven återförsäkring	-293	-33	-151
Summa premieinkomst efter avgiven återförsäkring	2 639	1 425	260
Kapitalavkastning, intäkter	5 648	2 923	33
Orealiserade vinster på placeringstillgångar	9 920	5 085	-
Värdeökning av placeringstillgångar för vilka livförsäkringstagaren bär placeringsrisken			
Villkorad återbäring	377	-	-
Försäkringsersättningar			
Utbetalda försäkringsersättningar före avgiven återförsäkring	-6 702	-3 463	-192
Återförsäkrars andel	136	15	49
Summa utbetalda försäkringsersättningar efter avgiven återförsäkring	-6 566	-3 447	-143
Förändring i avsättning för oreglerade skador före avgiven återförsäkring	-83	-	-88
Återförsäkrars andel	22	-	-21
Summa förändring i Avsättning för oreglerade skador efter avgiven återförsäkring	-61	-	-109
Summa försäkringsersättningar efter avgiven återförsäkring	-6 627	-3 447	-252
Förändring i andra försäkringstekniska avsättningar, före avgiven återförsäkring			
Livförsäkringsavsättning	-5 501	-3 233	1
Försäkringsteknisk avsättning för livförsäkringar för vilka försäkringstagaren bär risk			
Villkorad återbäring	137	165	-
Driftskostnader	-421	-224	-6
Kapitalavkastning, kostnader	-3 853	-2 019	-
Orealiserade förluster på placeringstillgångar	-17	-9	-
Livförsäkringsrörelsens tekniska resultat	2 302	667	37
Periodiseringsfond	12	-	16
Skatt	-348	-169	-21
ÅRETS RESULTAT	1 966	498	32
Avvecklingsresultat	555	-	459
Försäkringstekniska avsättningar, före avgiven återförsäkring			
Livförsäkringsavsättningar	94 884	50 448	5
Avsättning för oreglerade skador	2 288	15	1 167
Summa	97 172	50 463	1 172
Avsättningar för livförsäkringar för vilka försäkringstagaren bär försäkringsrisken			
Villkorad återbäring	5 837	4 062	-
Återförsäkrars andel av försäkringstekniska avsättningar			
Avsättning för oreglerade skador	476	2	291
Konsolideringsmedel	21 665	4 393	1 420

Bolaget har ändrat metod vid fördelning av kapitalavkastning i resultatanalysen innebärande att riskbeståndet tilldelas en schablonmässigt beräknad avkastning från portföljen Gamla Trad, motsvarande en marknadsränta som speglar en tänkt förvaltningsportfölj anpassad till riskbeståndets karaktär. Tidigare fördelades avkastningen från Gamla Trad-portföljen till riskbeståndet i andel av FTA och återbäringsmedel. Ändringen gäller från och med 2014.

Resultatanalys 2014, forts.

Mkr	Direktförsäkring i Sverige Övrig livförsäkring			
	Individuell traditionell försäkring	Ouppsägbar sjuk- och olycksfalls- försäkring	Uppsägbar Gruppolycksfall	Gruppliv och Tjänstegruppliv
Premieinkomst före avgiven återförsäkring	926	109	1	26
Premier för avgiven återförsäkring	-56	-52	-	-
Summa premieinkomst efter avgiven återförsäkring	870	57	1	26
Kapitalavkastning, intäkter	2 665	25	0	2
Orealiserade vinster på placeringstillgångar	4 835	-	-	-
Värdeökning av placeringstillgångar för vilka livförsäkringstagaren bär placeringsrisken				
Villkorad återbäring	377	-	-	-
Försäkringsersättningar				
Utbetalda försäkringsersättningar före avgiven återförsäkring	-2 877	-148	-7	-15
Återförsäkrars andel	37	35	-	-
Summa utbetalda försäkringsersättningar efter avgiven återförsäkring	-2 840	-114	-7	-15
Förändring i avsättning för oreglerade skador före avgiven återförsäkring	-	5	-	0
Återförsäkrars andel	-	43	-	-
Summa förändring i Avsättning för oreglerade skador efter avgiven återförsäkring	0	48	-	0
Summa försäkringsersättningar efter avgiven återförsäkring	-2 840	-66	-7	-15
Förändring i andra försäkringstekniska avsättningar, före avgiven återförsäkring				
Livförsäkringsavsättning	-2 269	0	0	-
Försäkringsteknisk avsättning för livförsäkringar för vilka försäkringstagaren bär risk				
Villkorad återbäring	-28	-	-	-
Driftskostnader	-161	-17	0	-15
Kapitalavkastning, kostnader	-1 834	-	-	-
Orealiserade förluster på placeringstillgångar	-8	-	-	-
Livförsäkringsrörelsens tekniska resultat	1 607	0	-6	-2
Periodiseringsfond	-	0	-3	-1
Skatt	-178	1	18	1
ÅRETS RESULTAT	1 429	0	9	-2
Avvecklingsresultat	-	96	-	-
Försäkringstekniska avsättningar, före avgiven återförsäkring				
Livförsäkringsavsättningar	44 426	5	0	-
Avsättning för oreglerade skador	65	969	-	72
Summa	44 491	974	0	72
Avsättningar för livförsäkringar för vilka försäkringstagaren bär försäkringsrisken				
Villkorad återbäring	1 775	-	-	-
Återförsäkrars andel av försäkringstekniska avsättningar				
Avsättning för oreglerade skador	4	179	-	-
Konsolideringsmedel	14 719	1 043	24	66

Bolaget har ändrat metod vid fördelning av kapitalavkastning i resultatanalysen innebärande att riskbeståndet tilldelas en schablonmässigt beräknad avkastning från portföljen Gamla Trad, motsvarande en marknadsränta som speglar en tänkt förvaltningsportfölj anpassad till riskbeståndets karaktär. Tidigare fördelades avkastningen från Gamla Trad-portföljen till riskbeståndet i andel av FTA och återbäringsmedel. Ändringen gäller från och med 2014.

Balansräkning

TILLGÅNGAR, Mkr	Not	Koncernen		Moderbolaget	
		2014-12-31	2013-12-31	2014-12-31	2013-12-31
Materiella tillgångar					
Materiella tillgångar	13	2	1	2	1
Summa materiella tillgångar		2	1	2	1
Placeringstillgångar					
Förvaltningsfastigheter	14	1 092	1 427	–	–
Placeringar i koncernföretag och intresseföretag					
Aktier och andelar i koncernföretag	15	–	–	671	579
Räntebärande värdepapper emitterade av koncernföretag och lån till koncernföretag	16	3 696	6 043	4 483	7 003
Aktier och andelar i intresseföretag	17	211	252	225	251
Andra finansiella placeringstillgångar					
Aktier och andelar	18	12 348	10 276	12 348	10 276
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	19	90 535	84 130	90 535	84 130
Lån med säkerhet i fast egendom		1 805	1 745	1 805	1 745
Derivat	20	5 517	2 846	5 517	2 846
Övriga finansiella placeringstillgångar		767	56	767	56
Summa placeringstillgångar		115 971	106 777	116 351	106 887
Placeringstillgångar för vilka livförsäkringstagaren bär placeringsrisken					
Tillgångar för villkorad återbäring	21	5 837	5 978	5 837	5 978
Återförsäkrars andel av försäkringstekniska avsättningar					
Avsättning för oreglerade skador		476	605	476	605
Fordringar					
Övriga fordringar	22	1 574	2 003	1 563	1 857
Summa fordringar		1 574	2 003	1 563	1 857
Andra tillgångar					
Uppskjutna skattefordringar	12	0	0	–	–
Aktuell skattefordran		64	60	64	60
Likvida medel		3 864	3 648	3 864	3 648
Summa andra tillgångar		3 928	3 708	3 928	3 708
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter					
Upplupna ränte- och hyresintäkter	23	938	748	938	748
Förutbetalda anskaffningskostnader	24	257	336	257	336
Övriga förutbetalda kostnader och upplupna intäkter		0	0	0	0
Summa förutbetalda kostnader och upplupna intäkter		1 195	1 084	1 195	1 084
SUMMA TILLGÅNGAR		128 983	120 155	129 352	120 119

Balansräkning, forts.

EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER, Mkr	Not	Koncernen		Moderbolaget	
		2014-12-31	2013-12-31	2014-12-31	2013-12-31
Eget kapital					
Aktiekapital	25	8	8	8	8
Konsolideringsfond		15 635	11 935	14 816	11 055
Andra fonder					
Kapitalandelsfond		–	2	–	–
Årets resultat		1 894	5 173	1 966	5 236
Summa eget kapital		17 537	17 118	16 790	16 299
Obeskattade reserver					
Periodiseringsfond		–	–	520	532
Försäkringstekniska avsättningar före avgiven återförsäkring					
Livförsäkringsavsättning	26	94 884	89 383	94 884	89 383
Avsättning för oreglerade skador	27	2 288	2 202	2 288	2 202
Summa försäkringstekniska avsättningar		97 172	91 585	97 172	91 585
Avsättningar för livförsäkringar för vilka försäkringstagaren bär placeringsrisken före avgiven återförsäkring					
Villkorad återbäring	21	5 837	5 978	5 837	5 978
Avsättningar för andra risker och kostnader					
Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser	28	26	21	25	30
Uppskjutna skatteskulder	12	114	117	–	–
Övriga avsättningar		10	8	10	7
Summa avsättningar för andra risker och kostnader		150	146	35	37
Depåer från återförsäkrare		476	605	476	605
Skulder					
Skulder avseende återförsäkring		17	27	17	27
Derivat	20	5 142	2 611	5 142	2 611
Övriga skulder	29	2 269	1 707	2 994	2 086
Summa skulder		7 428	4 345	8 153	4 724
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter					
Övriga upplupna kostnader och förutbetalda intäkter		383	378	369	358
SUMMA EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER		128 983	120 155	129 352	120 119
POSTER INOM LINJEN	30				
För egna skulder ställda säkerheter		120 495	112 699	120 495	112 699
Övriga ställda panter		3	4	3	4
Ansvarsförbindelser		5	9	5	9
Åtaganden		1 349	495	1 349	495

Upplysning om koncernens ställda säkerheter, se not 30.

Rapport över förändringar i eget kapital

Mkr	Koncernen					Moderbolaget			
	Aktie-kapital	Konsolide-ringsfond	Kapital-andelsfond	Balanserade vinstmedel inkl. årets resultat	Summa	Aktie-kapital	Konsolide-ringsfond	Balanserade vinstmedel inkl. årets resultat	Summa
Ingående eget kapital 2013-01-01	8	8 911	41	4 872	13 832	8	8 093	4 850	12 951
Årets resultat	–	–	–	5 174	5 174	–	–	5 236	5 236
Årets övriga totalresultat	–	–	–	–1	–1	–	–	–	–
Årets totalresultat	–	–	–	5 173	5 173	–	–	5 236	5 236
Vinstdisposition	–	4 872	–	–4 872	–	–	4 850	–4 850	–
Överföring kapitalandelsfond	–	39	–39	–	–	–	–	–	–
Utbetald återbäring	–	–1 888	–	–	–1 888	–	–1 888	–	–1 888
Utgående eget kapital 2013-12-31	8	11 935	2	5 173	17 118	8	11 055	5 236	16 299
Ingående eget kapital 2014-01-01	8	11 935	2	5 173	17 118	8	11 055	5 236	16 299
Årets resultat	–	–	–	1 903	1 903	–	–	1 966	1 966
Årets övriga totalresultat	–	–	–	–9	–9	–	–	–	–
Årets totalresultat	–	–	–	1 894	1 894	–	–	1 966	1 966
Vinstdisposition	–	5 173	–	–5 173	–	–	5 236	–5 236	–
Överföring kapitalandelsfond	–	2	–2	–	–	–	–	–	–
Utbetald återbäring	–	–1 475	–	–	–1 475	–	–1 475	–	–1 475
Utgående eget kapital 2014-12-31	8	15 635	–	1 894	17 537	8	14 816	1 966	16 790

Allt eget kapital klassificeras som bundet.

Kassaflödesanalys

Mkr	Koncernen		Moderbolaget	
	2014	2013	2014	2013
Årets resultat före skatt	1 901	5 214	2 314	5 574
Betald inkomst- och avkastningsskatt	–456	–367	–458	–365
Utbetald återbäring samt pensionskollektivavtal från konsolideringsfond	–1 475	–1 888	–1 475	–1 888
Justering för poster som inte ingår i kassaflödet	–5 167	1 657	–5 821	–7 340
Summa	–5 197	4 617	–5 440	–4 019
Förändring av övriga rörelsefordringar och skulder				
Tillgångar	1 991	8 704	2 046	9 366
Skulder	3 423	–13 640	3 438	–6 169
Kassaflöde från den löpande verksamheten	217	–319	44	–822
Investeringsverksamheten				
Försäljning av dotterbolag	–	–	–	–
Utlåning till koncern- och intressebolag	–	–	173	503
Investering i materiella tillgångar	–1	–1	–1	–1
Kassaflöde från investeringsverksamheten	–1	–1	172	502
Periodens kassaflöde	216	–320	216	–320
Likvida medel vid periodens början	3 648	3 968	3 648	3 968
Förändring i likvida medel	216	–320	216	–320
Likvida medel vid periodens slut	3 864	3 648	3 864	3 648

Med likvida medel avses tillgodohavanden på bankräkningar samt plusgiro, beloppet redovisas i balansräkningen under kassa och bank.

TILLÄGGSUPPLYSNINGAR OM KASSAFLÖDEN

Mkr	Koncernen		Moderbolaget	
	2014	2013	2014	2013
Räntebetalningar	2 505	3 864	2 503	3 860
Ränteutbetalningar	97	93	91	81
Erhållna utdelningar	125	480	392	525

Såväl räntebetalningar som utdelningar redovisas i den löpande verksamheten.

Av de likvida medlen föreligger restriktioner i förfoganderätten avseende bankkonton som pantsatts som säkerhetsreserv för ränte- och aktiefutures

–	–	–	–
---	---	---	---

TILLÄGGSUPPLYSNINGAR OM KASSAFLÖDEN

Mkr	Koncernen		Moderbolaget	
	2014	2013	2014	2013
Specifikation av poster som inte ingår i kassaflödet:				
Förändringar av försäkringstekniska avsättningar	5 562	13 359	5 562	13 359
Värdeförändring och resultat av placeringstillgångar	–10 682	–5 874	–11 314	–4 769
Värdeförändringar i placerings-tillgångar för vilka försäkrings-tagaren bär risk	–137	–1 278	–137	–1 417
Realisationsresultat avyttring dotterföretag	–	–	–	–
Övrigt	90	–4 550	68	167
Summa	–5 167	1 657	–5 821	7 340

Noter till de finansiella rapporterna

Belopp i Mkr om inget annat anges.

1 REDOVISNINGSPRINCIPER

Företagsinformation

Årsredovisningen avges per 31 december 2014 och avser Länsförsäkringar Liv Försäkringsaktiebolag (publ) som är ett ömsidigt försäkringsaktiebolag med säte i Stockholm. Adressen är Tegelluddsvägen 11–13, 106 50 Stockholm. Bolagets organisationsnummer är 516401-6627. Länsförsäkringar Liv Försäkringsaktiebolag (publ) är ett helägt dotterbolag till Länsförsäkringar AB (publ) med organisationsnummer 556549-7020 och säte i Stockholm. Bolaget med dotterbolag konsolideras inte i Länsförsäkringar ABs koncernredovisning då resultatet i sin helhet tillfaller försäkringstagarna.

Bolaget har, utöver livförsäkringsrörelsen, en rörelse som utgör skadeförsäkringsrörelse i form av gruppolycksfallsförsäkring. Då denna endast uppgår till mindre än 1 procent av den totala rörelsen och därför är oväsentlig, har bolagets hela rörelse redovisats som livförsäkringsrörelse. Den del som utgör skadeförsäkringsrörelse redovisas i resultatanalysen under benämningen uppsägbar gruppolycksfallsförsäkring. Någon uppdelning av denna gren på tjänstepension har följaktligen ej gjorts.

Normgivning och lag

Koncernredovisningen har upprättats i enlighet med International Financial Reporting Standards (IFRS) utgivna av International Accounting Standards Board (IASB) sådana de antagits av EU. Tillämpning sker även av Rådet för finansiell rapporterings rekommendation RFR 1 kompletterande redovisningsregler för koncerner samt tillämpliga delar i FFFS 2008:26 och dess ändringsföreskrifter.

Moderbolagets redovisning är upprättad enligt Årsredovisningslagen för försäkringsföretag (ÅRFL) samt Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd om årsredovisning i försäkringsföretag (FFFS 2008:26 med de tillägg som införts genom 2009:12, 2011:28 och 2013:6) och Rådet för finansiell rapporterings rekommendation RFR 2. Moderbolaget tillämpar så kallad lagbegränsad IFRS. Dessa redovisningsprinciper ansluter i högsta möjliga mån till IFRS men gör det inom ramen för svensk lag. Det innebär att föreskrifterna från Finansinspektionen hänvisar med vissa undantag och begränsningar till IFRS.

Årsredovisningen och koncernredovisningen har godkänts för utfärdande av styrelsen och verkställande direktören den 3 mars 2015. Årsredovisningen fastställs slutligen på årsstämman 2015.

Företsättningar vid upprättande av moderbolagets och koncernens finansiella rapporter

Moderbolagets funktionella valuta är svenska kronor och de finansiella rapporterna presenteras i svenska kronor. Samtliga belopp om inte annat anges, är avrundade till miljoner kronor (Mkr). Tillgångar och skulder är redovisade till anskaffningsvärde, förutom större delen av koncernens finansiella tillgångar och skulder som värderas till verkligt värde eller upplupet anskaffningsvärde. Förvaltningsfastigheter är redovisade till verkligt värde.

De nedan angivna redovisningsprinciperna har tillämpats på samtliga perioder som presenteras i den här årsredovisningen.

Bedömningar och uppskattningar i de finansiella rapporterna

Upprättandet av redovisning i enlighet med IFRS kräver att företagsledningen gör uppskattningar och bedömningar samt gör antaganden som påverkar tillämpningen av redovisningsprinciperna och de redovisade beloppen av intäkter, kostnader, tillgångar, skulder och eventalförplik-

telser. Dessa uppskattningar och bedömningar är baserade på historiska erfarenheter och grundar sig på den information som fanns tillgänglig på balansdagen. Det verkliga utfallet kan avvika från dessa uppskattningar och bedömningar. Uppskattningar och antaganden ses över regelbundet.

Ändringar av uppskattningar redovisas i den period ändringen görs om den endast påverkar denna period, eller i den period ändringen görs och framtida perioder om ändringen påverkar både aktuell period och framtida perioder. Värderingen av avsättningarna behandlas i nedanstående avsnitt om redovisning av försäkringsavtal samt i not 2 där upplysningar om risker i verksamheten lämnas.

Viktiga bedömningar vid tillämpning av koncernens redovisningsprinciper

Väsentliga bedömningar vid tillämpning av redovisningsprinciperna har gjorts vid beslut om klassificering av finansiella tillgångar och skulder.

Viktiga källor till osäkerhet i uppskattningar

Den mest betydande effekten på de belopp som redovisas i de finansiella rapporterna har de antaganden som används vid beräkningen av de försäkringstekniska avsättningarna. Vid beräkning av livförsäkringsavsättningen görs antaganden om bland annat diskonteringsränta, dödlighet, sjuklighet och omkostnader. Se vidare nedan redovisningsprinciper för skulder samt not 2 Risker och riskhantering.

Vid värdering av finansiella tillgångar för vilka det inte finns något observerbart marknadspris används värderingsmodeller som beskrivs nedan vid redovisningsprinciper för placeringstillgångar. Värderingen bygger på senast kända information vilket normalt innebär värdering kvartalsvis med ett kvartals eftersläpning. Särskild uppföljning görs vid perioder av stor turbulens på den finansiella marknaden.

Vid marknadsvärderingen av förvaltningsfastigheter används kassaflödesanalyser som innehåller ett flertal antaganden och bedömningar. De omfattar parametrar som hyres- och kostnadsutveckling, inflation och diskonteringsränta. En förändring i någon av dessa parametrar på grund av förändring i vakansgrad, marknadsvillkor eller liknande påverkar de beräknade kassaflödena och därmed värdet på fastigheterna. Se vidare nedan vid redovisningsprinciper för placeringstillgångar.

Ändrade redovisningsprinciper, Nya IFRS

Nya standarder samt förändringar av standarder som har antagits av EU som ska tillämpas från den 1 januari 2014 har inte medfört några väsentliga förändringar på bolagets finansiella rapportering.

IFRS 10 Koncernredovisning. Standarden innebär att definitionen för vad som utgör ett bestämmande inflytande har ändrats. Bestämmande inflytande föreligger när ett företag exponeras för eller har rätt till rörlig avkastning från sitt engagemang i investeringsobjektet och har möjligheten att utöva sitt inflytande för att påverka avkastningen från sitt engagemang i investeringsobjektet. Upplysning om moderbolagets bedömning lämnas i Bedömningar och uppskattningar i de finansiella rapporterna.

IFRS 12 Upplysning om andelar i andra företag. Ny standard för upplysning för investeringar i dotterföretag, samarbetsarrangemang, intresseföretag och icke-konsoliderade strukturerade företag. Länsförsäkringar Liv har inga investeringar i icke-konsoliderade strukturerade företag. Upplysning om innehav i dotterföretag och intresseföretag lämnas i not 15 och 17.

IAS 39 Finansiella instrument. Ändringen innebär att företag kan fortsätta med säkringsredovisning trots att motparten i derivatkontraktet har ändrats på grund av lagstiftning. Säkringsredovisning tillämpas ej i koncernen.

IAS 32 Finansiella instrument: Klassificering. Ändringen avser förtydliganden avseende reglerna för när kvittning av finansiella tillgångar och skulder är tillåten. Ändringen har ingen väsentlig påverkan på redovisningen av finansiella instrument.

Nya IFRS som ännu inte börjat tillämpas

Ett antal nya eller ändrade IFRS träder i kraft först under kommande räkenskapsår och har inte förtidstillämpats vid upprättandet av dessa finansiella rapporter. Nedan beskrivs förväntade effekter på de finansiella rapporterna som tillämpningen av nedanstående nya eller ändrade IFRS förväntas få på företagets finansiella rapporter.

IFRS 9 Finansiella instrument kommer att ersätta IAS 39 Finansiella instrument: Redovisning och värdering. IASB har färdigställt IFRS 9 som innehåller nya utgångspunkter för klassificering och värdering av finansiella instrument, detta omfattar en framåtblickande nedskrivningsmodell och förenklade förutsättningar för säkringsredovisning. IFRS 9 träder ikraft 1 januari 2018 och tidigare tillämpning är tillåten givet att EU antar standarden. EU planerar att godkänna standarden under 2015.

De kategorier för finansiella tillgångar som finns i IAS 39 ersätts av tre kategorier; där värdering antingen sker till upplupet anskaffningsvärde, verkligt värde via övrigt totalresultat eller verkligt värde via resultatet. Indelningen i de tre kategorierna görs utifrån företagets affärsmodell för de olika innehaven respektive egenskaperna på de kassaflöden som tillgångarna ger upphov till. Fair value option är möjlig att tillämpa för skuldinstrument i de fall detta eliminerar eller väsentligen reducerar en mismatchning i redovisningen. För eget kapitalinstrument är utgångspunkten att värdering ska ske till verkligt värde via resultatet med en valmöjlighet att istället redovisa värdeförändringar som inte innehas för handel i övrigt totalresultat.

Regler kring finansiella skulder överensstämmer huvudsakligen med reglerna i IAS 39 förutom finansiella skulder som frivilligt värderas till verkligt värde enligt Fair value option. För dessa skulder ska värdeförändringen delas upp på förändringar som är hänförliga till egen kreditvärdighet respektive på förändringar i referensränta.

Nedskrivningsmodellen kräver redovisning av ett års förväntad förlust redan vid den initiala redovisningen och vid en väsentlig ökning av kreditrisken ska nedskrivningsbeloppet motsvara de kreditförluster som förväntas uppkomma under den återstående löptiden. Reglerna kring säkringsredovisning innebär bland annat förenklningar av effektivitetstester samt utökning av vad som är tillåtna säkringsinstrument och säkrade poster.

Företagets utvärdering av effekterna av IFRS 9 "Redovisning och värdering" är ännu inte avslutad. Företaget innehar inte några finansiella skulder värderade enligt Fair value option, tillgångar som är aktuella för den nya nedskrivningsmodellen och tillämpar inte säkringsredovisning varvid dessa regler ej bedöms ha någon påverkan. Företaget har inte heller beslutat om de nya principerna ska börja tillämpas i förtid eftersom IFRS 9 ännu inte godkänts för tillämpning inom EU.

Utöver detta bedöms inte de övriga nyheterna få någon väsentlig påverkan på Länsförsäkringar Livs resultat eller ställning.

Koncernredovisning

Koncernen omfattar moderbolaget och de företag där Länsförsäkringar Liv har bestämmande inflytande. Koncernredovisningen har upprättats enligt förvärvsmetoden i enlighet med IFRS 3.

Som intresseföretag redovisas de företag där ägandet utgör ett led i en varaktig förbindelse samt där moderbolaget utövar ett inflytande över styrningen. I koncernens resultaträkning redovisas andelen i intresseföretagens resultat efter skatt. Intresseföretag redovisas i koncernredovisningen enligt kapitalandelsmetoden.

Koncerninterna fordringar och skulder, intäkter eller kostnader och orealiserade vinster eller förluster som uppkommer från koncerninterna transaktioner elimineras i sin helhet.

Aktieägartillskott och koncernbidrag

Aktieägartillskott förs direkt mot eget kapital hos mottagaren och aktiveras i aktier och andelar hos givaren. Erhållna koncernbidrag från dotterföretag redovisas enligt huvudregeln i RFR 2 enligt samma principer som utdelningar. Koncernbidrag som lämnas till ett dotterbolag redovisas som ökning av andelar i koncernföretag. Koncernbidrag som lämnats till eller erhållits från moderbolaget redovisas direkt mot eget kapital efter avdrag för dess aktuella skatteeffekt eftersom koncernbidragen redovisningsmässigt likställs med utdelning respektive aktieägartillskott.

Närstående

Som närstående juridiska personer räknas Länsförsäkringar AB koncernens bolag, samtliga intressebolag, Länsförsäkringar Mäklarservice AB och de 23 länsförsäkringsbolagen. Prissättningen för serviceverksamheten inom Länsförsäkringsgruppen baseras på direkta och indirekta kostnader. En prislista fastställs i samband med budgetprocessen. Totalt sett syftar prissättningen till att fördela kostnader rättvist inom företagsgruppen utifrån förbrukning. Gemensamma utvecklingsprojekt och gemensam service är kollektivt finansierade och faktureras utifrån beslutad nyckel. Se not 36 Upplysningar om transaktioner med närstående med mera.

Omräkning av utländsk valuta

Transaktioner i utländsk valuta omräknas, när de tas in i redovisningen, till svenska kronor enligt transaktionsdagens valutakurs. Tillgångar och skulder i utländsk valuta räknas om till svenska kronor med balansdagens valutakurser. Orealiserade valutakursdifferenser som därigenom uppstår redovisas i resultaträkningen som valutaresultat under kapitalförvaltningens resultat.

Försäkringsavtal

Försäkringsavtal är avtal i vilka Länsförsäkringar Liv åtar sig en betydande försäkringsrisk för försäkringstagaren genom att gå med på att kompensera försäkringstagaren om en förutbestämd försäkrad händelse skulle inträffa.

Enligt IFRS 4 Försäkringskontrakt, ska försäkringsavtal innehålla en viss mängd försäkringsrisk för att få hanteras som försäkringsavtal i redovisningen. Försäkringsprodukter som inte innebär tillräckligt betydande försäkringsrisk ska klassificeras som övriga än försäkringsavtal. Som försäkringsavtal klassificeras bolagets traditionella livförsäkringar och försäkringskomponenten i de finansiella avtalen.

Avtal med diskretionär del

Länsförsäkringar Liv har bedömt att det finns avtal med diskretionär del inom traditionella livförsäkringar. Det innebär att försäkringstagarna har ett preliminärt fördelat överskott. Det preliminärt fördelade överskotten är inte garanterat. Dessa avtal redovisas enligt principerna för försäkringsavtal. De preliminärt fördelade överskotten redovisas som eget kapital.

Premieinkomst och försäkringsersättningar

Premieinkomst och försäkringsersättningar Premier för försäkringsavtal redovisas som premieinkomst när inbetalning sker avseende traditionella livförsäkringar. Kostnader redovisas när de uppstår, utom rörliga anskaffningskostnader som aktiveras, se vidare förutbetalda anskaffningskostnader. Utbetalda ersättningar redovisas genom att garanterad del kostnadsföres och återbäringsdelen minskar eget kapital.

Kapitalavkastning

Kapitalavkastning, intäkter och kostnader

I kapitalavkastningen ingår ränteintäkter och räntekostnader samt valutakursvinster och valutakursförluster på placeringstillgångar, derivat samt likvida medel. Erhållna utdelningar, eventuella nedskrivningar av finansiella tillgångar samt externa kostnader för kapitalförvaltningen ingår i kapitalavkastningen.

I kapitalavkastningen ingår även realiserade resultat på placeringstillgångar och derivat. Realiserat resultat beräknas som skillnaden mellan erhållen köpeskilling och tillgångens anskaffningsvärde.

Orealiserade vinster och förluster på placeringstillgångar

Orealiserade resultat på placeringstillgångar och derivat ingår i posterna orealiserade vinster samt orealiserade förluster på placeringstillgångar.

Orealiserade resultat består av årets förändring av skillnaden mellan anskaffningsvärde och verkligt värde. Vid försäljning återförs ackumulerade orealiserade värdeförändringar som orealiserat resultat.

Driftskostnader

Samtliga driftskostnader fördelas i resultaträkningen efter funktionerna anskaffning, skadereglering, administration, provisioner och vinstandelar i avgiven återförsäkring, kapitalavkastning kostnader samt i vissa fall övriga tekniska kostnader. Driftskostnader för skadereglering redovisas under Utbetalda försäkringsersättningar. Driftskostnader för finansförvaltning redovisas under Kapitalavkastning, kostnader.

Leasing

Länsförsäkringar Liv hyr inventarier av sitt moderbolag Länsförsäkringar AB. Avtalen är av begränsad omfattning och redovisas i sin helhet som operationell leasing.

Skatt

Avkastningsskatt

Avkastningsskatt är inte en skatt på försäkringsföretagets resultat, utan betalas av bolaget för försäkringstagarnas räkning. Skatteobjektet utgörs av värdet på de nettotillgångar som förvaltas för försäkringstagarnas räkning. I koncernen redovisas den avkastningsskatt som hänförs till perioden i resultaträkningen som en övrig icke-teknisk kostnad. I moderbolaget redovisas avkastningsskatten som skatt i resultaträkningen.

Inkomstskatt

Inkomstskatter utgörs av aktuell skatt och uppskjuten skatt. Inkomstskatter redovisas i resultaträkningen utom då underliggande transaktion redovisas direkt mot eget kapital varvid tillhörande skatteeffekt redovisas i eget kapital.

Aktuell skatt är skatt som ska betalas eller erhålls avseende aktuellt år, med tillämpning av de skattesatser som är beslutade eller i praktiken beslutade per balansdagen, hit hör även justering av aktuell skatt hänförlig till tidigare perioder.

Uppskjuten skatt beräknas enligt balansräkningsmetoden med utgångspunkt i temporära skillnader mellan redovisade och skattemässiga värden på tillgångar och skulder. Temporära skillnader beaktas inte för skillnad som uppkommit vid första redovisningen av goodwill och inte heller vid första redovisningen av tillgångar och skulder som inte är rörelseförvärv som vid tidpunkten för transaktionen inte påverkar vare sig redovisat eller skattepliktig resultat. Vidare beaktas inte heller temporära skillnader hänförliga till andelar i dotter- och intresseföretag som inte förväntas bli återförda inom överskådlig framtid. Värderingen av uppskjuten skatt baserar sig på hur underliggande tillgångar eller skulder förväntas bli realiserade eller reglerade. Uppskjuten skatt beräknas med tillämpning av de skattesatser och skatteregler som är beslutade eller i praktiken beslutade per balansdagen.

Uppskjutna skattefordringar avseende avdragsgilla temporära skillnader och underskottsavdrag redovisas endast i den mån det är sannolikt att dessa kommer att kunna utnyttjas. Värdet på uppskjutna skattefordringar reduceras när det inte längre bedöms sannolikt att de kan utnyttjas. Eventuellt tillkommande inkomstskatt som uppkommer vid utdelning redovisas vid samma tidpunkt som när utdelningen redovisas som en skuld.

Materiella tillgångar

Materiella tillgångar redovisas som tillgång i balansräkningen om det är sannolikt att framtida ekonomiska fördelar kommer att komma företaget till del och anskaffningsvärdet för tillgången kan beräknas på ett tillförlitligt sätt. Materiella anläggningstillgångar redovisas till anskaffningsvärdet med avdrag för ackumulerade avskrivningar och eventuella nedskrivningar. Det redovisade värdet för en materiell anläggningstillgång tas bort ur balansräkningen vid utrangering, avyttring eller när inga framtida ekonomiska fördelar väntas från användning eller utrangering/avyttring av tillgången. Vinst eller förlust som uppkommer vid avyttring eller utrangering av en tillgång utgörs av skillnaden mellan försäljningspriset och tillgångens redovisade värde med avdrag för direkta försäljningskostnader. Avskrivning sker linjärt över tillgångarnas förväntade nyttjandeperiod med start då tillgången är tillgänglig för användning. Avskrivningar samt eventuella utrangeringar och avyttringar redovisas i resultaträkningen. Nyttjandeperioden är fem år för bilar. Avskrivningsmetoden, tillgångarnas restvärden och nyttjandeperioder omprövas vid varje års slut.

Kassa och bank

Likvida medel består av kassamedel samt omedelbart tillgängliga tillgodohavanden hos banker och motsvarande institut. Koncernkonto har klassificerats som fordran moderbolag och ingår i raden Övriga fordringar.

Placeringstillgångar

Förvaltningsfastigheter

Koncernen innehar byggnader och mark i syfte att generera hyresinkomster och värdestegring, innehavet klassificeras därför som förvaltningsfastigheter. Fastigheterna redovisas löpande till verkligt värde och värdering sker av en extern värderingsman genom användning av både ortspriser och kassaflöden, värderingen sker halvårsvis. Eftersom fastigheterna redovisas och värderas till verkligt värde görs ingen avskrivning på dessa. Förändringar i verkligt värde på fastigheterna redovisas i resultaträkningen som orealiserade vinster respektive förluster på placeringstillgångar.

Finansiella tillgångar och skulder

Redovisning i och borttagande från balansräkningen

En finansiell tillgång eller finansiell skuld tas upp i balansräkningen när bolaget blir part till avtalet enligt instrumentets avtalsmässiga villkor. En finansiell tillgång tas bort från balansräkningen när rättigheterna i avtalet realiserar, förfaller eller bolaget förlorar kontrollen över tillgången. En finansiell skuld tas bort från balansräkningen när förpliktelsen i avtalet fullgörs eller på annat sätt utsläcks.

Affärstransaktioner på penning-, obligations- och aktiemarknaderna redovisas i balansräkningen per affärsdag vilket är den tidpunkt då de väsentliga riskerna och rättigheterna övergått mellan parterna.

En finansiell tillgång och en finansiell skuld kvittas och redovisas med ett nettobelopp i balansräkning endast när det föreligger en legal rätt att kvitta beloppen samt när det föreligger en avsikt att samtidigt realisera tillgången och reglera skulden eller att reglera posterna med ett nettobelopp. Upplysning om kvittningar som gjorts i balansräkningen lämnas i not Upplysning om kvittning.

Klassificering och värdering

Ett finansiellt instrument klassificeras vid första redovisningstillfället utifrån i vilket syfte instrumentet förvärvades och de valmöjligheter som

finns i IAS 39. IAS 39 föreskriver att alla finansiella instrument värderas till verkligt värde vid upptagandet i balansräkning. Efter det första redovisningstillfället avgör klassificeringen hur det finansiella instrumentet värderas. Finansiella instrument som inte är derivat redovisas initialt till ett verkligt värde vilket motsvaras av anskaffningsvärde med tillägg för transaktionskostnader, men för instrument klassificerade som Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultaträkningen görs inget tillägg för transaktionskostnader.

Värdering av finansiella instrument sker löpande till verkligt värde, anskaffningsvärde eller upplupet anskaffningsvärde beroende på vilken kategori instrumentet tillhör.

Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultaträkningen

Denna kategori består av två undergrupper: Innehav för handelsändamål och Finansiella tillgångar värderade enligt Fair value option. Kategorin Innehav för handelsändamål utgörs av derivat vilka har ett positivt marknadsvärde. I kategorin Finansiella tillgångar värderade enligt Fair value option återfinns tillgångar vilka förvaltas och utvärderas baserat på tillgångarnas verkliga värden. Det verkliga värdet utgör även grunden för intern uppföljning och rapportering till ledande befattningshavare. Efter som förvaltning och utvärdering av dessa tillgångar sker till verkligt värde har bolaget valt att klassificera dessa instrument som finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultaträkningen. I balansräkningen utgörs Finansiella tillgångar värderade enligt Fair value option av posterna Förvaltningsfastigheter och Räntebärande värdepapper emitterade av koncernföretag och lån till koncernföretag, Aktier och andelar samt Obligationer och andra räntebärande värdepapper, Lån med säkerhet i fast egendom samt Övriga finansiella placeringstillgångar. Förändringar i verkligt värde på dessa tillgångar redovisas i resultaträkningen som Orealiserade vinster respektive orealiserade förluster på placeringstillgångar.

Lånefordringar och kundfordringar

Lånefordringar och kundfordringar utgörs av finansiella tillgångar som har fastställda eller fastställbara betalningar och som inte är derivat eller noterade på en aktiv marknad. Tillgångar i denna kategori värderas till upplupet anskaffningsvärde. I balansräkningen utgörs Lånefordringar och kundfordringar av Övriga fordringar, Likvida medel samt Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter.

Finansiella skulder värderade till verkligt värde via resultaträkningen

Denna kategori består av två undergrupper: Innehav för handelsändamål och Finansiella skulder värderade enligt Fair value option. En finansiell skuld som innehas för handel klassificeras i denna kategori om den förvärvas huvudsakligen i syfte att säljas inom kort, bolaget har valt att klassificera derivat vilka har ett negativt marknadsvärde i kategorin Innehav för handelsändamål. Avsättning för villkorad återbäring klassificeras som Finansiella skulder värderade enligt Fair value option. Eftersom Tillgångar för villkorad återbäring värderas till verkligt värde enligt Fair value option och avsättningen ska möta dessa tillgångar, värderas även de till verkligt värde via resultaträkningen.

Andra finansiella skulder

Andra finansiella skulder utgörs i balansräkningen av Övriga skulder samt Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter. Skulderna i denna kategori värderas till anskaffningsvärde.

Metoder för bestämning av verkligt värde

I noten Värderingsmetoder för verkligt värde återfinns finansiella instrument som värderas till verkligt värde samt vilken nivå i värderingshierarkin som den indata som använts för att ta fram det verkliga värdet härrör ifrån.

Finansiella instrument noterade på en aktiv marknad

Den största delen av bolagets finansiella instrument värderas till ett verkligt värde genom priser som är noterade på en aktiv marknad. Till priset

görs inget tillägg för transaktionskostnader (t.ex. courtage) eller framtida transaktionskostnader vid en eventuell avyttring. Ett finansiellt instrument betraktas som noterat på en aktiv marknad när transaktioner äger rum med tillräcklig frekvens och volym för att ge fortlöpande prisinformation. Om marknaden för tillgången eller skulden är den mest fördelaktiga marknaden samt om ett företag vid värderingstidpunkten kan genomföra en transaktion med tillgången eller skulden till detta pris på denna marknad klassificeras innehavet som nivå 1 i värderingshierarkin för verkligt värde.

Instrument som är noterade på en aktiv marknad och återfinns i nivå 1 i värderingshierarkin för verkligt värde återfinns i balansräkningen som, Räntebärande värdepapper emitterade av koncernföretag och lån till koncernföretag (lån till koncernföretag finns ej noterade på en aktiv marknad och värderas enligt nivå 2), Aktier och andelar, Obligationer och andra räntebärande värdepapper, Derivat samt Övriga finansiella placerings-tillgångar.

Finansiella instrument som inte är noterade på en aktiv marknad

Om marknaden för ett finansiellt instrument inte är aktiv, så tar företaget fram det verkliga värdet genom att använda en värderingsteknik. Bolaget innehar exempelvis OTC-derivat vilka inte handlas på en aktiv marknad. De använda värderingsteknikerna bygger i så hög utsträckning som möjligt på marknadsuppgifter samt företagsspecifik information används i så liten utsträckning som möjligt. De instrument där samtliga väsentliga indata som krävs för värdering till verkligt värde är observerbara återfinns i nivå 2 i värderingshierarkin för verkligt värde. Instrument vars verkliga värde har bestämts genom att använda en värderingsteknik som bygger på marknadsuppgifter återfinns i balansräkningen som: Räntebärande värdepapper emitterade av koncernföretag och lån till koncernföretag (emitterade värdepapper finns noterade på aktiv marknad och värderas enligt nivå 1), Aktier och andelar, Lån med säkerhet i fast egendom samt Derivat.

I de fall ett eller flera väsentliga indata inte baseras på observerbar marknadsinformation klassificeras det berörda instrumentet i nivå 3 i värderingshierarkin för verkligt värde. Instrument vars verkliga värde inte har kunnat fastställas baserat på observerbar marknadsinformation återfinns i balansräkningen som: Förvaltningsfastigheter, Aktier och andelar samt Obligationer och andra räntebärande värdepapper.

Nedskrivningsprövning för materiella och immateriella tillgångar samt aktier och andelar i dotter- och intresseföretag

Om indikation på nedskrivningsbehov finns, beräknas enligt IAS 36 Nedskrivningar tillgångens återvinningsvärde. För goodwill som inte är färdiga för användning beräknas återvinningsvärdet årligen. Om det inte går att fastställa väsentligen oberoende kassaflöden för en enskild tillgång ska tillgångarna vid prövning av nedskrivningsbehov grupperas till den lägsta nivå där det går att identifiera väsentligen oberoende kassaflöden, en så kallad kassagenererande enhet.

En nedskrivning redovisas när en tillgångs eller kassagenererande enhets redovisade värde överstiger återvinningsvärdet. Nedskrivning av tillgångar hänförliga till en kassagenererande enhet fördelas i första hand till goodwill. Därefter görs en proportionell nedskrivning av övriga tillgångar som ingår i enheten.

Återvinningsvärdet är det högsta av verkligt värde minus försäljningskostnader och nyttjandevärde. Vid beräkning av nyttjandevärdet diskonteras framtida kassaflöden med en diskonteringsfaktor som beaktar riskfri ränta och den risk som är förknippad med den specifika tillgången.

Nedskrivningsprövning av finansiella tillgångar

Vid varje rapporteringstillfälle bedömer bolaget om det föreligger ett nedskrivningsbehov av någon finansiell tillgång genom att utvärdera objektiva bevis för att en finansiell tillgång är i behov av nedskrivning. Objektiva bevis utgörs av observerbara förhållanden som inträffat och som har negativ påverkan på möjligheten att återvinna anskaffningsvärdet.

Återvinningsvärdet för tillgångar tillhörande kategorin Lånefordringar och kundfordringar, vilka redovisas till upplupet anskaffningsvärde, beräknas som nuvärdet av framtida kassaflöden diskonterade med den effektiva ränta som gällde då tillgången redovisades första gången. Tillgångar med en löptid under ett år diskonteras inte. Nedskrivningar belastar resultaträkningen.

Återföring av nedskrivningar

När det inte längre finns någon indikation på att nedskrivningsbehovet fortfarande föreligger och då det sker en förändring i de antaganden som legat till grund för beräkning av återvinningsvärdet återförs en gjord nedskrivning. Nedskrivning av goodwill återförs aldrig. En återföring görs endast i den utsträckning som tillgångens redovisade värde efter återföring inte överstiger det redovisade värde som skulle ha redovisats, med avdrag för avskrivning där så är aktuellt, om ingen nedskrivning gjorts.

Nedskrivningar av Lånefordringar och kundfordringar som redovisas till upplupet anskaffningsvärde återförs om en senare ökning av återvinningsvärdet objektivt kan hänföras till en händelse som inträffat efter det att nedskrivningen gjordes.

Förutbetalda anskaffningskostnader

Anskaffningskostnader som har ett klart samband med tecknande/förnyelse av försäkringsavtal aktiveras som Förutbetalda anskaffningskostnader i balansräkningen och skrivs av under nyttjandeperioden. En förutsättning för att aktivering kan ske är att anskaffningskostnaderna är hänförliga till ett visst försäkringsavtal, eller homogena och uppföljningsbara grupper av avtal, och bedöms generera en marginal som minst täcker de anskaffningskostnader som man vill aktivera. Med anskaffningskostnader avses driftskostnader som till exempel provisioner och kostnader för försäljning som direkt är relaterade till anskaffning eller förnyelse av försäkringsavtal. Anskaffningskostnader skrivs av linjärt under tio år. Tillgången testas för nedskrivningsbehov varje år.

Obeskattade reserver

Förändringar av obeskattade reserver redovisas i moderbolagets redovisning enligt svensk praxis över resultaträkningen under bokslutsdispositioner. I balansräkningen redovisas det ackumulerade värdet av avsättningar under rubriken Obeskattade reserver. I koncernredovisningen elimineras posten och 22 procent bokas som uppskjuten skatteskuld och 78 procent som bundet eget kapital.

Skulder

Försäkringstekniska avsättningar

Försäkringstekniska avsättningar utgörs av livförsäkringsavsättning samt avsättning för oreglerade skador.

Livförsäkringsavsättning

Livförsäkringsavsättning motsvarar det förväntade kapitalvärdet av bolagets garanterade förpliktelser enligt löpande försäkringsavtal efter avdrag för det förväntade kapitalvärdet av framtida avtalade premiebetalningar. Livförsäkringsavsättningen är beräknad enligt vedertagna aktuariella principer baserade på antaganden om ränta, dödlighet, sjuklighet, annullationer och driftskostnader.

Vid beräkningen av försäkringstekniska avsättningar har använts ett bruttoräntebaserat antagande i enlighet med Finansinspektionens föreskrift FFFS 2013:23 angående val av räntesats för beräkning av försäkringstekniska avsättningar. Två aktuella räntekurvor tas fram för beräkning per balansdagen, en aktsam för tjänstepensionsförsäkring samt en betryggande för annan försäkring.

Hela räntekurvan tillämpas, vilket innebär att varje framtida transaktion värderas med hänsyn till den räntesats som svarar mot transaktionens duration i förhållande till beräkningstidpunkten.

Antaganden om dödlighet är utformade som en generationsdödlighet och innefattar en trendmässig ökning av förväntad livslängd i förhållande till födelseår. Dessa antaganden baseras på bolagets erfarenhet av dödlighet i det egna beståndet. Antagandena om driftskostnader och annullationer bestäms utifrån bolagets erfarenhet samt i vissa fall med ”expert judgement” angående framtida utfall. Samtliga kassaflöden är neutrala eller något försiktigt bestämda.

Avsättning för oreglerade skador

Avsättningen för oreglerade skador omfattar tre olika balansposter. Dessa är avsättning för sjukräntor, fastställda skador samt icke fastställda skador. Avsättningen för sjukräntor motsvarar det diskonterade kapitalvärdet av bolagets förpliktelser i enlighet med försäkringsavtalet.

Avsättningen för fastställda skador motsvarar det diskonterade förväntade kapitalvärdet av bolagets framtida utgifter med anledning av inträffade sjukfall. Här ingår skador som är anmälda och godkända men ännu ej utbetalda samt framtida driftskostnader. Här ingår även förräntningsrörelsen. Diskonteringsräntan fastställs utifrån aktuella marknadsräntor enligt betryggande grunder.

Avsättning för icke fastställda skador avser ännu inte anmälda skador och har gjorts enligt statistiska metoder utifrån tidigare erfarenhet för respektive produkt. För sjukräntor med fast belopp har det nominella räntebaserade antagandet fastställts utifrån den räntekurva som används för livförsäkringsavsättningarna. För indexerade sjukräntor har på motsvarande sätt en realräntekurva använts. Detta gäller numera alla sjukräntor, oavsett om de är tjänstepensionsklassade eller ej.

Avsättningar för vilka livförsäkringstagaren bär risk

Posten består av finansiella skulder där skulden har en direkt koppling till värdet på en finansiell tillgång som koncernen inte har någon risk i värdeförändringen på tillgångens verkliga värde.

Som villkorad återbäring redovisas återbäring för vilken försäkringstagarna bär en finansiell eller försäkringsteknisk risk som påverkar storleken på återbäringen. Storleken på villkorad återbäring bestäms genom försäkringsavtalens villkor. Avsättningen värderas till värdet av de tillgångar som är kopplade till avtalen. För produkterna Försäkrad Pension och Nya Världen redovisas villkorad återbäring i resultaträkningen och balansräkningen.

Återförsäkring

Avtal som ingåtts mellan Länsförsäkringar Liv och återförsäkrare genom vilka bolaget lämnar över risker till återförsäkraren klassificeras som avgiven återförsäkring. För avgiven återförsäkring redovisas de förmåner som bolaget har rätt till enligt återförsäkringsavtalet som Återförsäkrarens andel av försäkringstekniska avsättningar. Deponerade medel från återförsäkrare utgör skuldposten Depåer från återförsäkrare. Fordringar på och skulder till återförsäkrare värderas på samma sätt som de belopp som är kopplade till återförsäkringsavtalet och i enlighet med villkoren för varje återförsäkringsavtal. Årligt resultat regleras primärt genom avräkning i enlighet med återförsäkringsavtal.

Återförsäkrarens andel av försäkringstekniska avsättningar motsvarar återförsäkrarens ansvar för försäkringstekniska avsättningar enligt ingångna avtal.

Ersättningar till anställda

Kortfristig ersättning

Kortfristiga ersättningar till anställda beräknas utan diskontering och redovisas som kostnad när de relaterade tjänsterna erhålls. Den förväntade kostnaden för bonusbetalningar och andra rörliga ersättningar redovisas när det finns en rättslig eller informell förpliktelse att göra sådana betalningar till följd av att tjänster erhållits från anställda och förpliktelserna kan beräknas tillförlitligt.

Ersättning vid uppsägning

En kostnad för ersättningar i samband med uppsägningar av personal redovisas endast om företaget är bevisligen förpliktigt, utan realistisk möjlighet till tillbakadragande, av en formell detaljerad plan att avsluta en anställning före den normala tidpunkten. När ersättningar lämnas som ett erbjudande för att uppmuntra frivillig avgång, redovisas en kostnad om det är sannolikt att erbjudandet kommer att accepteras och antalet anställda som kommer att acceptera erbjudandet tillförlitligt kan uppskattas.

Pensionsplaner

Inom koncernen finns såväl avgiftsbestämda som förmånsbestämda pensionsplaner, varav vissa med tillgångar i särskilda stiftelser eller motsvarande.

Avgiftsbestämda pensionsplaner

Avgiftsbestämda pensionsplaner är planer enligt vilka företaget betalar fastställda avgifter till en separat juridisk enhet och har inte någon rättslig eller informell förpliktelse att betala ytterligare avgifter. Bolagets utbetalningar avseende avgiftsbestämda planer redovisas som kostnad under den period när de anställda utfört de tjänster som avgiften avser. Här redovisas främst avgifter till Försäkringsbranschens Pensionskassa (FPK). Denna plan omfattar alla anställda utom ett fåtal som har individuella lösningar.

FTP-planen genom försäkring i Försäkringsbranschens Pensionskassa (FPK) och SPP Liv är en pensionsplan som omfattar flera arbetsgivare. Planen är förmånsbestämd för anställda födda 1971 eller tidigare och avgiftsbestämd för anställda födda 1972 eller senare. Denna pensionsplan innebär enligt IAS19 Ersättningar till anställda, att ett företag som huvudregel redovisar sin proportionella andel av den förmånsbestämda pensionsförpliktelsen samt av de förvaltningstillgångar och kostnader som är förbundna med pensionsförpliktelsen. I redovisningen ska även upplysningar lämnas enligt kraven för förmånsbestämda pensionsplaner.

För närvarande har inte FPK möjlighet att tillhandahålla erforderlig information, varför ovannämnda pensionsplan redovisas som en avgiftsbestämd plan enligt punkt 34 IAS 19. Det finns inte heller information om framtida överskott eller underskott i planen och om dessa i så fall skulle påverka kommande års avgifter till den.

Förmånsbestämda pensionsplaner

Koncernen

Koncernens nettoförpliktelse avseende förmånsbestämda planer beräknas separat för varje plan genom en uppskattning av den framtida ersättning som de anställda intjänat genom sin anställning i både innevarande och tidigare perioder. Denna ersättning diskonteras till ett nuvärde. Diskonteringsräntan är räntan på balansdagen på en förstklassig företagsobligation med en löptid som motsvarar koncernens pensionsförpliktelser. När det inte finns en fungerande marknad för sådana företagsobligationer används istället marknadsräntan på statsobligationer med en motsvarande löptid. Beräkningen utförs med den så kallade Projected Unit Credit Method. Det verkliga värdet av förvaltningstillgångar har beräknats per rapportdagen.

Vid fastställandet av förpliktelsens nuvärde och verkligt värde på förvaltningstillgångar kan det uppstå aktuariella vinster och förluster. Dessa uppkommer antingen genom att det verkliga utfallet avviker från det tidigare gjorda antagandet, eller genom att antagandena ändras.

I balansräkningens redovisade värde för pensioner och liknande förpliktelser motsvarar förpliktelsernas nuvärde vid bokslutstidpunkten, med avdrag för det verkliga värdet av förvaltningstillgångar, oredovisade aktuariella vinster och förluster samt oredovisade kostnader avseende tjänstgöring under tidigare perioder.

När beräkningen leder till en tillgång för koncernen begränsas det redovisade värdet på tillgången till nettot av ej redovisade aktuariella förluster och ej redovisade kostnader för tjänstgöring under tidigare perioder och nuvärdet av framtida återbetalningar från planen eller minskade framtida inbetalningar till planen. När ersättningarna i en plan förbättras, redovisas den andel av den ökade ersättningen som hänför sig till de anställdas tjänstgöring under tidigare perioder i resultaträkningen linjärt fördelad över den genomsnittliga perioden tills ersättningarna är helt intjänade. Om ersättningen är fullt ut intjänad redovisas en kostnad i resultaträkningen direkt. När det finns en skillnad mellan hur pensionskostnaden fastställs i juridisk person och koncernen redovisas en avsättning eller fordran avseende särskild löneskatt baserat på denna skillnad. Avsättningen eller fordran nuvärdesberäknas inte. Samtliga kostnader för förmånsbestämda planer redovisas som personalkostnader i rörelseresultatet.

Moderbolaget

I moderbolaget tillämpas andra grunder för beräkning av förmånsbestämda planer än de som anges i IAS 19. Moderbolaget följer trygglagens bestämmelser och Finansinspektionens föreskrifter eftersom detta är en förutsättning för skattemässig avdragsrätt. De väsentligaste skillnaderna jämfört med reglerna i IAS 19 är hur diskonteringsräntan fastställs, att beräkning av den förmånsbestämda förpliktelsen sker utifrån nuvarande lönenivå utan antagande om framtida löneökningar, och att alla aktuariella vinster och förluster redovisas i resultaträkningen då de uppstår.

Moderbolaget följer ett pensionsavtal från 2006 för försäkringsbranschen där personer födda 1955 eller tidigare frivilligt kan gå i pension vid 62 års ålder. Villkoren är utformade så att som pension erhålles cirka 65 procent av den pensionsmedförande lönen vid 62 års ålder.

Kassaflödesanalys

Kassaflödesanalysen är upprättad i enlighet med IAS 7. Analysen redovisas enligt den indirekta metoden.

Aktier och andelar i koncern- och intresseföretag

Moderbolagets aktier och andelar i koncern- och intresseföretag redovisas till anskaffningsvärde justerat för nedskrivningsbehov.

Eventualförpliktelser

En eventualförpliktelse redovisas när det finns ett möjligt åtagande som härrör från inträffade händelser och vars förekomst bekräftas endast av en eller flera osäkra framtida händelser eller när det finns ett åtagande som inte redovisas som en skuld eller avsättning på grund av att det inte är troligt att ett utflöde av resurser kommer att krävas.

2 RISKER OCH RISKHANTERING

Principer för Länsförsäkringar Livs riskhantering

Länsförsäkringar Liv bedriver livförsäkringsrörelse. Bolaget erbjuder pensionssparande och riskförsäkring i olika former. De finansiella produkter och tjänster som Länsförsäkringar Liv erbjuder innebär i sig risktagande. Eftersom Länsförsäkringar Liv bedrivs enligt ömsesidiga principer bärs bolagets risker av försäkringstagarna. Styrningen av risktagandet ska bidra till att finansiella produkter kan tillhandahållas vid en kontrollerad risknivå och med en rimlig avkastning. Risktagandet ska begränsas så att sannolikheten för att gällande legala kapitalkrav underskrids inom 12 månader är högst 0,5 (0,5) procent.

Ett av de viktigaste målen är att säkerställa att Länsförsäkringar Liv med marginal kan infria sina garanterade åtaganden till kunderna. Mest kritiska är således de risker som kan bidra till att bolaget blir insolvent så att åtagandena mot försäkringstagarna inte kan infrias.

Organisation av riskarbetet

Länsförsäkringar Livs styrelse ansvarar för att hanteringen och uppföljningen av bolagets risker är tillfredsställande. Riskhanteringen består av strategier, processer och rapporteringsrutiner som är nödvändiga för att fortlöpande kunna identifiera, mäta, övervaka, hantera och rapportera de risker som verksamheten är förknippad med.

Arbetsprocessen för riskhantering består av löpande arbete och årligen återkommande aktiviteter och kan skilja sig åt mellan olika risker. I det löpande riskhanteringsarbetet ingår att hantera risker samt att identifiera nytillkommande risker. En egen risk- och solvensanalys genomförs årligen samt vid större förändringar i verksamheten eller omvärlden. Styrelsen fastställer, utifrån gällande regler, ramarna för bolagets riskhantering och riskkontroll genom ett antal styrdokument. Bolagets verkställande direktör ansvarar för att alla styrdokument införlivas i verksamheten och för att fastställa, inom de ramar som styrelsen beslutat, mer detaljerade regler för riskhanteringen. Styrdokumenterna uppdateras och fastställs minst årligen. Exempel på styrande dokument som reglerar riskhantering och riskkontroll är Länsförsäkringar Livs riskpolicy, försäkringstekniska riktlinjer, riskprovningens policy, instruktion avseende reservsättning, återförsäkringspolicy, konsolideringspolicy och placeringsriktlinjer.

Styrelsens risk- och kapitalutskott stödjer styrelsen i risk- och kapitalfrågor och utgör ett forum för analys av och fördjupad diskussion kring Länsförsäkringar Livs risktagande och kapitalbehov. Styrelsens revisionsutskott ansvarar för att övervaka bolagets finansiella rapportering inklusive effektiviteten i bolagets interna styrning och kontroll och riskhantering. Revisionsutskottet övervakar bolagets försetagsstyrningssystem och den interna kontrollen av de operativa riskerna.

På ledningsnivå inom Länsförsäkringar Liv finns en Investeringskommitté som är ett beredande organ till risk- och kapitalutskottet. Kommittén granskar och bereder Kapitalförvaltningsenhetens förslag till placeringsinriktning utifrån uppsatta mål och finansiella omvärldsanalyser samt gentemot givna ramar. I kommittén deltar representanter för Länsförsäkringar Livs affärsledning, Kapitalförvaltningsenheten, compliancefunktionen och riskkontrollfunktionen.

Riskkontrollfunktionen ansvarar för den oberoende riskkontrollen som är fristående från den operativa verksamheten och rapporterar till verkställande direktör och styrelse. Riskkontrollfunktionen ansvarar för att hålla verkställande direktör och styrelse kontinuerligt informerade om bolagets samlade risksituation genom att rapportera risker åtminstone fyra gånger per år. Till funktionens uppgifter hör även att årligen genomföra riskanalyser för affärsrisker samt operativa risker inom Länsförsäkringar Liv.

Compliancefunktionen utgör ett stöd för att säkerställa att verksamheten bedrivs med god regelefterlevnad. Funktionen identifierar och informerar bland annat om risker som kan uppkomma till följd av bristande regelefterlevnad.

Internrevisionen är en oberoende granskningsfunktion som utgör styrelsens stöd i kvalitetssäkringen av organisationens riskhantering, styrning och kontroller.

Övervakning och styrning av risktagande och solvens

Det samband som finns mellan storleken på risker och behovet av kapital blir alltmer tydligt i legala solvenskrav. Riskexponering, kapitalkrav och tillgängligt kapital övervakas kontinuerligt och rapporteras till styrelsen kvartalsvis eller oftare om omständigheterna så kräver. Styrningen av risktagandet sker i samband med beslut om hur bolagets kapital ska förvaltas, vid utformning av försäkringsprodukter samt upphandling av återförsäkring bland annat. I beredningen av förslag till placeringsinriktning analyseras förslagets påverkan på såväl solvens och skuldtäckning samt Finansinspektionens trafikljustest som avkastning. Målet för placeringsverksamheten i Gamla Trad är att matcha försäkringsåtagandena och att därutöver generera god riskjusterad avkastning. I Nya Trad, som har större riskutrymme, är målet att generera högre avkastning än en fastställd benchmark.

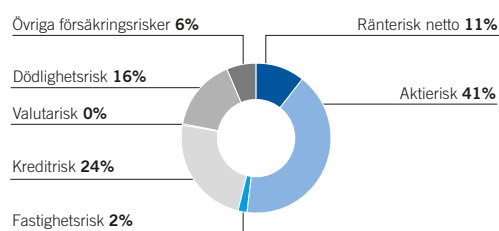
Länsförsäkringar Livs solvens och skuldtäckningsgrad överstiger de lagstadgade kraven och trafikljustestet visar grönt ljus för bolaget. Solvensgraden i Länsförsäkringar Liv uppgick till 122 (118) procent. Solvenskvoten var 4,2 (4,3). Relationen mellan kapitalkrav och kapitalbuffert enligt FIs Trafikljus var 190 (237) procent.

Riskprofil

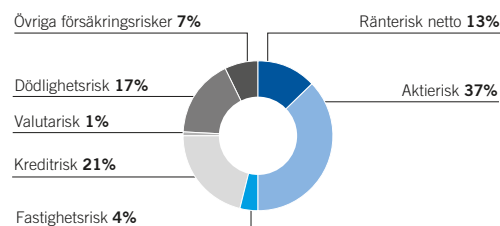
Verksamheten kännetecknas av en låg riskprofil och Länsförsäkringar Liv uppfyller legala och tillsynsbaserade kapitalkrav med marginal. Sjunskande marknadsräntor som under året ökat de försäkringstekniska avsättningarna har nästan, men inte fullt ut, parerats genom anpassningar i placeringsportföljen samt effekten av att kunder villkorsändrat sina försäkringar till Nya Trad.

I nedanstående diagram visas fördelningen av risk i Länsförsäkringar Liv per 2014-12-31 och 2013-12-31 enligt trafikljuset fördelat på huvudrisktyper. Diversifieringseffekter har fördelats proportionellt.

Figur 1. Riskprofil för Länsförsäkringar Liv 2014

Riskprofil för Länsförsäkringar Liv 2013

Följande karaktäriserar Länsförsäkringar Livs risktagande:

- Verksamheten riktar sig i huvudsak till privatpersoner, anställda och egenföretagare i små och medelstora företag.
- Samtliga 23 länsförsäkringsbolag förmedlar bolagets produkter och därigenom uppnås en geografisk fördelning av livförsäkringsriskerna över hela landet.
- Länsförsäkringar Liv är exponerat mot främst marknadsrisker och livförsäkringsrisker.
- Bland marknadsriskerna är aktierisk, kreditrisk (spreadrisk) och ränterisker de risker som medför störst kapitalkrav. Kredit- och aktieprisrisk utgör den största risken. Kreditrisken (spreadrisken) härrör främst från innehav i svenska säkerställda bostadsobligationer och Investment Grade företagsobligationer. Ränterisken reduceras genom att de försäkrings-tekniska avsättningarna matchas av tillgångar med likvärdiga egenskaper. Marknadsriskerna begränsas genom limiter för kapitalkraven från placeringsverksamheten.
- En av de större livförsäkringsriskerna är risken för att den genomsnittliga livslängden hos försäkringstagarna ökar mer än vad som antagits vilket skulle kunna leda till att de försäkringstekniska avsättningarna inte räcker till för att infria Länsförsäkringar Livs garanterade åtaganden. Länsförsäkringar Liv har återförsäkrat liv- och sjukrisker och tecknat en katastrofåterförsäkring för att begränsa riskerna.

I det följande beskrivs Länsförsäkringar Livs samlade risker och hur de styrs och hanteras. Nedanstående illustration visar den indelning av risk som tillämpas inom Länsförsäkringar Liv.

Försäkringsrisker

Livförsäkringsrisk

Livförsäkringsrisker är de risker som uppstår i och med åtaganden att försäkra enskilda personers liv. Livförsäkringsriskerna kan delas in i ett antal undergrupper: livsfallrisk, dödsfallrisk, driftskostnadsrisk, annulationsrisk och katastrofrisk.

Livs- och dödsfallrisk

Livsfallrisken avser risken för förluster till följd av att de försäkrade lever längre än vad som antagits. Dödsfallriskerna avser risken för förluster till följd av att dödligheten bland de försäkrade blir högre än vad som antagits.

Driftskostnadsrisk

Utöver de rena försäkringsriskerna tillkommer bland annat driftskostnadsrisk som avser risken för förluster till följd av att de antagna kostnaderna för att bedriva bolagets verksamhet inte täcker bolagets faktiska kostnader.

Annulationsrisk

Annulationsrisk avser risken för förluster till följd av att premieannullationer, återköp eller flytt avviker från vad som antagits. Denna risk påverkar driftskostnadsrisken i och med att förhöjda annullationer leder till lägre försäkringsintäkter och därmed också försämrade möjligheter att täcka bolagets faktiska driftskostnader.

Katastrofrisk

Katastrofrisk avser risken för förluster till följd av naturkatastrofer, epidemier eller katastrofer orsakade av mänskliga aktiviteter som leder till mycket stora försäkringsersättningar.

Sjukförsäkringsrisk

Sjukförsäkringsrisk är den risk som uppstår i och med åtaganden att försäkra enskilda personers hälsa. Sjukförsäkringsrisk avser risken för förluster till följd av att de försäkrades invaliditet och sjuklighet blir större än vad som antagits. Sjukrisken innefattar sannolikheten att insjukna och att tillfriskna. Sjukförsäkringsrisken är en liten del av den totala affären.

Ovanstående risker skulle om de inte begränsades kunna leda till ett negativt utfall och i förlängningen få negativ effekt på det egna kapitalet. För garanterade åtaganden skulle detta i förlängningen kunna innebära att de försäkringstekniska avsättningarna inte räcker till för att infria bolagets åtaganden mot försäkringstagarna.

Hantering av liv- och sjukförsäkringsrisker

De försäkringstekniska avsättningarna motsvarar bolagets garanterade åtaganden och beräknas per försäkringsavtal efter antaganden om dödlighet, sjuklighet, sannolikhet för tillfrisknande, annullationer, driftskostnader, skatt, ränta och inflation. Dessa antaganden ska sättas enligt regelverk som syftar till att bolaget alltid ska kunna fullfölja sina åtaganden. För tjänstepensioner ska antagandena väljas enligt aktsamhetsprincipen, medan för övriga produkter gäller att antagandena vart och en ska vara betryggande. Under 2014 har antaganden för tillfrisknande ändrats för beräkning av sjuk- och invaliditetsavsättning.

Figur 2. Indelning av risk i Länsförsäkringar Liv

Livslängden i Sverige ökar successivt, vilket innebär mindre behov av avsättningar för försäkringar med övervägande dödsfallsrisk, det vill säga där man har försäkrat sig mot för tidig död. Å andra sidan medför detta ett ökande behov av avsättningar för de försäkringstagare där livsfallsrisken överväger.

Liv- och sjukförsäkringsriskerna begränsas genom det riskprövningsregelverk som Länsförsäkringar Liv tillämpar. Vid riskbedömningen tas hänsyn till främst kostnaden vid eventuellt försäkringsfall, den försäkrades ålder, anställningsförhållande, ekonomisk prövning och hälsotillstånd. I vissa fall kan även medicinsk hälsoprövning förekomma. Vid skadereglering sker regelmässigt kontroll av lämnade uppgifter.

Liv- och sjukförsäkringsriskerna begränsas även genom återförsäkring.

Länsförsäkringar Liv följer löpande upp utvecklingen av driftskostnadsantagandena i förhållande till de verkliga kostnaderna på produkt-nivå och på totalnivå.

Tabell 1 visar känsligheten av rimligt sannolika förändringar i några centrala aktuariella antaganden.

Tabell 1. Känslighetsanalys liv- och sjukförsäkringsrisker

Antagande före återförsäkring	Förändring i antagande %	Förändring i avsättning, Mkr	
		2014	2013
Dödlighet (inkl livsfallsrisk)	-20%/+20%	+2 075/-1 708	+1 868/-1 535
Sjuklighet	+50%	+232	+258
Driftskostnadsprocent	+10%	+362	+340
Nominella marknadsräntor ¹⁾	-100 bp	+6 902	+7 275

¹⁾ Värdeförändring i bästa skattningen av åtagandena beräknad enligt Finansinspektionens trafikljusmodell där diskonteringsräntan antas vara lägst noll.

Koncentration av försäkringsrisk

Länsförsäkringar Liv riktar sig i huvudsak till privatpersoner, anställda samt egenföretagare i små och medelstora företag. Samtliga 23 länsförsäkringsbolag förmedlar bolagets produkter och därigenom uppnås en geografisk fördelning över hela landet. Därmed har Länsförsäkringar Liv en god spridning av försäkringsrisker. Koncentrationsrisker motverkas primärt genom gränsvärden för exponering per återförsäkringsgivare samt fakultativ återförsäkring av försäkrade enskilt mycket stora risker. Länsförsäkringar Liv har tecknat en katastrofåterförsäkring för att ytterligare begränsa riskerna. Försäkringen är tecknad så att bestämmelserna om maximalt självbehåll i de försäkringstekniska riktlinjerna med god marginal uppfylls.

Marknadsrisk

Marknadsrisk är risken för förluster till följd av ändringar, i nivå eller volatilitet, av räntor, priser på finansiella tillgångar och valutakurser. I förvaltningen av Länsförsäkringar Livs tillgångar görs bedömningar av dels möjligheter till god avkastning, dels risknivå för att skapa placeringsstrategier och underlag till operativa placeringsbeslut. De huvudsakliga tillgångsklasserna i portföljförvaltningen är räntebärande värdepapper, aktier, alternativa investeringar och fastigheter. Derivatinstrument används i förvaltningen av placeringstillgångarna i syfte att effektivisera förvaltningen samt att nå önskad riskprofil. För att bestämma hur stor risk som kan tas i förvaltningen görs analysen av tillgångar och skulder och deras egenskaper såsom förväntad avkastning, risk och korrelation. Prognoser för försäkringsrörelsens utveckling tas också med i analysen och syftet är att bestämma en optimal risknivå, med en hög och konkurrenskraftig avkastning alternativt ett skyddande av eller förbättring av nyckeltal, inom ramen för legala restriktioner samt gällande placeringsriktlinjer. Placeringsriktlinjerna utgår från uppfyllandet av legala restriktioner såsom skuldtäckning och solvenskrav samt Finansinspektionens Trafikljusmodell. Länsförsäkringar Livs styrelse fattar beslut om allokeringssamt samt aktuella risklimiter för respektive förvaltningsform samt för bolaget totalt.

Ränterisk

Ränterisk avser risken för förluster till följd av ändring i marknadsräntornas nivå eller volatilitet. Ränterisk finns även inbyggd i försäkringsskulderna dels genom att försäkringstagarna enligt många livförsäkringsavtal är berättigade till en garanterad ränta och dels genom att de livförsäkringstekniska avsättningarna diskonteras med en aktuell marknadsränta. Normalt sett är en räntenedgång ogynnsamt för Länsförsäkringar Liv, eftersom bolagets skulder ökar mer än tillgångarna.

Länsförsäkringar Liv styr sitt risktagande med beaktande av de försäkringstekniska åtagandenas känslighet för ändringar i räntenivå, med medvetna val av i vilken utsträckning åtagandena matchas med tillgångar med motsvarande egenskaper. De försäkringstekniska åtagandena presenteras i tabell 6 utvisande Löptidsanalys för finansiella tillgångar och skulder samt försäkringstekniska åtaganden, sist i denna not.

Länsförsäkringar Liv har under hösten 2014 haft en hög grad av matchade tillgångar i den traditionella förvaltningsportföljen. Ett lågt riskutrymme har inneburit att andelen långa räntebärande placeringar varit fortsatt hög. En del i matchningsstrategin under 2014 har varit att generera ett överskott vid stigande räntor. På grund av att räntorna istället har sjunkit under året har strategin inneburit en förlust för bolaget. Tack vare en rad åtgärder som vidtagits under året har dock solvensgraden varit stabil trots historiskt låga räntor. Den önskade ränterisken beskrivs och beslutas i ett intervall för matchningsgraden uttryckt som kvoten mellan tillgångarnas och skuldens räntekänslighet med avseende på den gällande diskonteringskurvan enligt Finansinspektionens föreskrifter. Därtill finns limiter för bolagets känslighet för att enbart svenska räntor faller respektive att enbart tyska statsräntor samt ränteswappar denominerade i EUR stiger respektive att räntor med lång löptid faller mer än räntor med kortare löptid. Derivatinstrument som exempelvis ränteswapkontrakt används för att hantera ränterisken och reducera räntekänsligheten i balansräkningen.

Aktierisk

Aktierisk är risken för förluster till följd av ändringar, i nivå eller volatilitet, av aktiekurser och priser på alternativa placeringar. Aktierisken minskas genom diversifiering av placeringar mellan olika branscher och geografiska områden. Som framgår av bolagets balansräkning är aktieexponeringen i bolaget låg. Den exponering som finns är hänförlig till främst de aktiefonder som finns i portföljerna Nya Trad och Nya Världen. Aktierisk finns utöver det även till viss del i hedgefondinnehav. Per 2014-12-31 uppgick andelen aktier i balansräkningen till 12 (10) procent av placeringstillgångarna.

Fastighetsrisk

Fastighetsrisk är risken för förluster till följd av ändringar, i nivå eller volatilitet, av priset på fastigheter. Fastighetspriserna är en effekt av antaganden om gällande avkastningskrav samt hyresnivåer. Per 2014-12-31 uppgick andelen fastighetsinnehav i balansräkningen till 2 (2) procent av placeringstillgångarna.

Kreditspreadrisk

Kreditspreadrisk är risken för förluster till följd av ändringar, i nivå eller volatilitet, av differensen mellan marknadsräntor på obligationer med kreditrisk och statspappersräntor. Beslut om hur stor del av obligationsportföljen som ska utgöras av obligationer med kreditrisk fattas mot bakgrund av rådande marknadsförutsättningar och önskad nivå på risktagandet i placeringsportföljen. Tabell 4 visar att en övervägande del av de räntebärande placeringarna har en AAA rating.

Nedan åskådliggör känsligheten i bolagets resultat för ovanstående marknadsrisker.

Tabell 2. Känslighetsanalys marknadsrisker

		Inverkan på resultat före skatt, Mkr	
Känslighetsanalys		2014	2013
Ränterisk ¹⁾	1% lägre räntenivå	-1 960	-2 091
Aktierisk ²⁾	10% lägre aktiekurser	-2 049	-1 615
Fastighetsrisk	10% lägre marknadsvärde	-109	-143
Kreditspreadrisk	1% ökad kreditspread	-3 314	-2 920

¹⁾ Netto värdeförändringar placeringstillgångar inklusive ränteintäkter, minus förändring FTA, beräknat enligt Finansinspektionens trafikljusmodell där räntor antas vara lägst noll.

²⁾ Inklusive 10% lägre kurser på hedgefonder.

Valutarisk

Valutarisken är risken för förluster till följd av ändringar, i nivå eller volatilitet, av valutakurser. Länsförsäkringar Livs försäkringstekniska avsättningar är bokförda i svenska kronor. Den valutaexponering som finns här rör till placeringstillgångar i andra valutor och risken begränsas genom användning av valutaderivat. Beslut om storleken på valutaexponering fattas mot bakgrund av rådande marknadsförutsättningar. Under 2014 har Länsförsäkringar Liv haft en exponering mot amerikanska dollar.

Den totala valutaexponeringen netto uppgick per 2014-12-31 till 0,7 (1,5) procent av totala placeringstillgångar. Exponeringen per valuta framgår av tabell 3.

Tabell 3. Påverkan på resultat per bokslutsdagen av en 10%-ig förstärkning i valutakursen mot SEK

Valuta	Resultatpåverkan före skatt, Mkr	
	2014	2013
AUD	0	1
CHF	1	3
DKK	2	1
EUR	-16	2
GBP	3	17
JPY	-1	5
KRW	5	7
NOK	2	3
RUB	1	1
USD	-2	86
INR	3	0
Övriga valutor	25	0

Motpartsrisk

Med motpartsrisk avses risken för förluster till följd av att motparter inte fullgör sina åtaganden och att eventuella säkerheter inte täcker fordran. Länsförsäkringar Livs exponering för motpartsrisker uppstår främst genom användning av finansiella derivat. Derivatet köps för att skydda balansräkningen mot ränterisk, aktierisk och valutarisk och innebär att motparten, genom derivatkontraktet, åtar sig att kompensera för negativa resultat till följd av förändringar av exempelvis marknadsräntor, aktieprier eller valutakurser. Vid marknadsförändringar kan det därmed uppstå en fordran på motparten. Motpartsrisken avser risken för förluster till följd av att motparten inte kan fullgöra sitt åtagande och att en del av fordran därmed inte betalas ut. Motpartsrisken hanteras genom mätning av aktuell riskexponering mot varje motpart och kontroll av att varje motparts rating motsvarar av styrelsen beslutad lägstanivå. ISDA- och CSA-avtal upprättas med samtliga motparter.

Tabell 4 visar maximal kreditriskexponering utan hänsyn tagen till kreditförstärkningar och motsvarar tillgångarnas bokförda värde på balansdagen.

Tabell 4. Kreditkvalitet avseende fullt fungerade finansiella tillgångar

Uppdelning av finansiella tillgångar, Mkr	2014	2013
Likvida medel		
A	3 864	3 649
Summa	3 864	3 649
Obligationer och andra räntebärande värdepapper ¹⁾		
AAA – svenska staten	10 932	9 306
AAA – andra statspapper än svenska staten	211	55
AAA – övriga	49 533	58 075
AA	7 058	5 171
A	8 419	7 184
BBB	8 765	6 165
BB	2 711	2 266
B	2 283	1 746
CCC	260	220
CC	3	2
Rating saknas	3 669	2 193
Summa	93 845	92 385

¹⁾ Marknadsvärden inklusive upplupen ränta.

Det finns också en motpartsrisk i exponering mot återförsäkringsgivaren, Sweden Re. Sweden Re har en A rating från Standard & Poor's och den utestående fordran per 2014-12-31 var 475 (466) Mkr.

Koncentrationsrisk

Med koncentrationsrisk avses risken att företagets riskexponering inte är tillräckligt diversifierad vilket leder till att en enskild exponering, homogen grupp av exponeringar eller en specifik marknadshändelse kan hota bolagets solvens eller finansiella ställning. Koncentrationsrisker motverkas primärt genom beslut om högsta tillåtna exponering per motpart i finansiella derivat och genom diversifiering av placeringstillgångar.

Koncentrationsriskerna bedöms i relation till marknadsriskerna vara små för bolaget genom den diversifiering som ges i bolagets placeringsinriktning. Att placeringarna som huvudregel ska kunna användas för skuldäckning innebär också att risken för allt för stora enhandsengagemang hålls låg. Koncentrationsrisken i krediter begränsas genom limiter för exponering mot varje emittent eller grupp av emittenter som har inbördes anknytning samt för exponering av kreditinstrument per ratingnivå. Per årsskiftet 2014-12-31 var de största motparterna Nordea Hypotek, Stadshypotek, Swedbank och SEB. I noterna 15 och 17 framgår bolagets innehav i koncernföretag och intressebolag.

Likviditetsrisk inklusive finansieringsrisk

Likviditetsrisk är risken för förluster till följd av att egna åtaganden inte kan fullgöras på grund av brist på likvida medel eller att de kan fullgöras endast genom upplåning till avsevärt högre kostnad än normalt eller genom avyttring av tillgångar till underpris. Likviditetsrisken minimeras genom att en övervägande del av placeringarna görs i värdepapper med hög likviditet noterade på väl etablerade börser. För att ytterligare begränsa likviditetsriskerna finns det i förvaltningsavtalen beskrivet hur placeringar får ske i onoterade tillgångar. Ibland görs placeringar medvetet i mindre likvida och onoterade tillgångar för att på så sätt nå en högre avkastning. De CSA-avtal Länsförsäkringar Liv har med derivatmotparterna innebär att säkerhet ska ställas för derivat som har ett för bolaget negativt värde. Dessa säkerheter ställs i form av kontanta medel som förs över till motparterna och innebär

Tabell 6. Löptidsanalys för finansiella tillgångar och skulder samt försäkringstekniska åtaganden

Moderbolaget, Mkr	2014					2013				
	<3 mån	3 mån –1 år	1–5 år	> 5 år	Totalt	<3 mån	3 mån –1 år	1–5 år	> 5 år	Totalt
Tillgångar										
Räntebärande värdepapper emitterade av koncernföretag och lån till koncernföretag	609	292	2 484	519	3 904	744	2 254	2 906	532	6 436
Obligationer och andra räntebärande värdepapper ¹⁾	3 120	6 523	37 587	50 563	97 793	1 660	7 932	38 128	53 917	101 637
Lån med säkerhet i fast egendom	16	48	1 840	0	1 904	16	48	1 904	-	1 968
Övriga fordringar	1 561				1 561	1 857				1 857
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	938				938	748				748
Skulder										
Försäkringstekniska avsättningar ²⁾	1 279	4 057	21 543	76 128	103 007	1 288	4 151	21 950	70 174	97 563
Övriga skulder	2 851				2 851	897				897
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	359				359	169				169
Summa kassaflöden, netto	1 755	2 806	20 368	-25 046	-117	2 671	6 083	20 988	-15 725	14 017
Derivat, in- och utflöden, netto	-1 376	343	900	2 488	2 355	4	927	175	991	2 097
Summa kassaflöden, netto	379	3 149	21 268	-22 558	2 238	2 675	7 010	21 163	-14 734	16 114

¹⁾ I balansposten Obligationer och andra räntebärande värdepapper ingår Räntefonder, dessa har inga kontraktuella förfallotider och ingår därför inte i tabellen ovan.

²⁾ Försäkringstekniska avsättningar redovisas brutto, före avgiven återförsäkring.

därmed en likviditetsrisk för koncernen. För derivat med för bolaget positiva värden erhålls istället säkerheter vilket minskar denna risk.

Tabell 5 nedan åskådliggör diskonterat nettokassautflöde avseende försäkringstekniska avsättningar per årsintervall.

Tabell 5. Diskonterat nettokassautflöde avseende försäkringstekniska avsättningar

Duration, år	Andel av kassaflödet, %	
	2014	2013
0–5	26,1	28,1
5–10	21,4	21,6
10–15	17,7	16,8
15–20	14,0	13,0
20–30	14,5	13,8
30–	6,4	6,6

Tabell 6 visar de faktiska kassaflöden som kommer att ske under respektive period, baserat på de återstående kontraktuella förfallotiderna. Beloppen utgörs av odiskonterade kassaflöden.

Operativ risk

Operativ risk är risk för förluster till följd av icke ändamålsenliga eller misslyckade interna processer, mänskliga fel, felaktiga system eller externa händelser. Operativa risker är en del av Länsförsäkringar Livs verksamhet. Genom förebyggande arbete och ändamålsenlig riskhantering och riskkontroll kan Länsförsäkringar Liv minska sannolikheten för att operativa risker materialiseras och därmed reducera dess konsekvenser. I processen för hantering och kontroll av operativa risker ingår identifiering, mätning, övervakning, hantering och rapportering.

Analys av operativ risk genomförs årligen. Operativa risker identifieras, potentiella konsekvenser värderas och sannolikheter att risker inträffar bedöms. För väsentliga risker utarbetas handlingsplaner som följs upp kvartalsvis.

För incidenthantering används ett gemensamt systemstöd i hela Länsförsäkringarkoncernen. Vidare fastställs årligen en kontinuitetsplan av företagsledningen. För att ytterligare stärka den interna kontrollen har affärskritiska processer och dess risker kartlagts och dokumenterats.

I samband med detta har även de viktigaste kontrollerna dokumenterats, så kallade nyckelkontroller.

Affärsrisk

Affärsrisk avser risken för vikande intjäning med anledning av svårare konkurrensförhållanden, fel strategi eller felaktiga beslut. Affärsrisker omfattar risk för förluster till följd av affärsstrategier och affärsbeslut som visar sig vara missriktade, konkurrenters åtgärder, omvärldsförändringar och negativa rykten om bolaget, liksom en oväntad nedgång i intäkter från exempelvis volymminskningar.

Affärsrisker hanteras på styrelse- och ledningsnivå genom analyser och beslut dels inför strategiska vägval om inriktningen av verksamheten, dels i den årliga affärsplaneringsprocessen och då utvecklingen på koncernens marknader så kräver. De specifika affärsrisker som vid var tid bedöms som viktigast följs fortlöpande upp på ledningsnivå.

Solvens II – kommande riskbaserade verksamhetsregler

Länsförsäkringar Liv ligger långt fram i förberedelserna för Solvens II. Arbetet har i första hand inriktats på att säkerställa efterlevnad av regelverket. Detta medför att Länsförsäkringar Liv i allt väsentligt uppfyller kraven i EIOPA:s riktlinjer sedan 1 januari 2014. Förberedelsearbetet har även utförts med avseende på att skapa så stor affärs- och kundnytta som möjligt. Nya former för styrning, hantering och kontroll av risker samt allokering av kapital har bidragit till att effektivisera arbetsprocesser och att skapa bättre beräkningsverktyg för avvägningar mellan riskbegränsning och möjligheter till avkastning. Länsförsäkringar Liv har under året fått beskedet att Finansinspektionen bedömt bolagets partiella interna modell som tillförlitlig och bolaget kommer inför Solvens II-regelverkets ikraftträdande att ansöka om att få använda modellen för rapportering av solvenskapitalkrav. Därigenom ska Länsförsäkringar Liv kunna arbeta med mått på kapitalbehov som stämmer bättre med de egna riskerna i företaget än vad som följer av regelverkets standardformel.

3 PREMIEINKOMST

Koncernen och moderbolaget

Mkr	2014	2013
Premieinkomsten brutto före avgiven återförsäkring fördelar sig enligt följande i livförsäkringsrörelsen		
Direkt livförsäkring	2 384	3 090
Direkt sjuk- och olycksfallsförsäkring	548	608
Summa	2 932	3 698
Premieinkomst brutto för direkt livförsäkring fördelar sig på följande kategorier		
Premier för individuell livförsäkring	2 154	2 862
Gruppförsäkringspremier	230	228
Summa	2 384	3 090
Periodiska premier	1 888	2 413
Engångspremier	496	677
Summa	2 384	3 090
Premier för ej återbäringsberättigade avtal	267	218
Premier för återbäringsberättigade avtal	2 117	2 872
Summa	2 384	3 090

Samtliga premier avser försäkring i Sverige.

4 KAPITALAVKASTNING, INTÄKTER

Mkr	Koncernen		Moderbolaget	
	2014	2013	2014	2013
Hyresintäkter	84	115	–	0
Utdelningar				
Erhållna utdelningar	168	464	168	464
Erhållna utdelningar från koncernföretag	–	–	267	26
Erhållna utdelningar från intresseföretag	–	19	–	19
Summa utdelningar	168	483	435	509
Ränteintäkter				
Räntebärande värdepapper emitterade av och lån till koncernföretag	108	186	112	187
Obligationer och räntebärande värdepapper	2 047	2 264	2 047	2 256
Ränteintäkter från koncernföretag	–	–	2	–
Övriga ränteintäkter	424	684	423	681
Summa ränteintäkter	2 579	3 134	2 584	3 124
Valutakursvinster, netto	–	62	–	62
Realisationsvinster, netto				
Förvaltningsfastigheter	–	0	–	0
Räntebärande värdepapper emitterade av och lån till koncernföretag	38	38	38	38
Aktier och andelar	1 321	326	1 321	326
Obligationer och räntebärande värdepapper	1 268	–	1 269	–
Övriga placeringstillgångar	1	13	1	13
Summa realisationsvinster	2 628	378	2 629	378
Kapitalavkastning, intäkter	5 459	4 172	5 648	4 073

5 OREALISERADE VINSTER PÅ PLACERINGSTILLGÅNGAR

Mkr	Koncernen		Moderbolaget	
	2014	2013	2014	2013
Förvaltningsfastigheter	–	0	–	0
Räntebärande värdepapper emitterade av och lån till koncernföretag	21	–	21	–
Aktier och andelar	1 416	–	1 416	–
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	6 332	996	6 332	996
Lån med säkerhet i fast egendom	59	–	59	–
Derivat	2 061	–	2 061	–
Övriga finansiella placeringstillgångar	31	–	31	–
Summa	9 920	996	9 920	996

6 UTBETALDA FÖRSÄKRINGSSÄTTNINGAR FÖRE AVGIVEN ÅTERFÖRSÄKRING

Koncernen och moderbolaget

Mkr	2014	2013
Ersättningar	–4 809	–4 402
Annullationer, återköp och utflytt	–1 883	–3 469
Skaderegleringskostnader	–10	–14
Summa	–6 702	–7 885

7 DRIFTSKOSTNADER

Mkr	Koncernen		Moderbolaget	
	2014	2013	2014	2013
Funktionsindelade driftskostnader i livförsäkringsrörelsen				
Anskaffning	–49	3	–49	3
Förändring i posten förutbetalda anskaffningskostnader	–79	–106	–79	–106
Administrationskostnader	–430	–405	–428	–418
Provisioner och vinstandelar i avgiven återförsäkring	135	161	135	161
Summa	–423	–347	–421	–359
Varav inköp från Länsförsäkringar AB-koncernen	–232	–406	–232	–406
Totala beloppet för provisioner för direkt försäkring	–119	–124	–119	–124
Totala beloppet av utgifter för forskning och utveckling som kostnadsförts	–2	–81	–2	–81

Summan av posterna anskaffning och förändring i posten förutbetalda anskaffningskostnader utgörs av posten anskaffning nedan. Summan av posterna administrationskostnader och provisioner och vinstandelar i avgiven återförsäkring utgörs av posten administration.

De totala kostnaderna består av följande delar

Mkr	Koncernen		Moderbolaget	
	2014	2013	2014	2013
Anskaffning	–127	–103	–127	–103
Skadereglering	–10	–14	–10	–14
Administration	–286	–243	–284	–243
Finansförvaltning	–215	–170	–215	–170
Fastighetsförvaltning	–27	–51	0	–7
Summa	–665	–581	–636	–537

Kostnaderna för anskaffning och administration redovisas i resultaträkningen under driftskostnader, kostnaderna för skadereglering redovisas under försäkringsersättningar i not 6, kostnaderna för finansförvaltningen redovisas i not 10 under kapitalförvaltningskostnader, och kostnaderna för fastighetsförvaltning redovisas som direkta kostnader för fastigheter i not 14.

Mkr	Koncernen		Moderbolaget	
	2014	2013	2014	2013
De totala kostnaderna fördelar sig enligt nedan				
Personalkostnader m.m.	-52	-85	-52	-85
Lokalkostnader m.m.	-1	-1	-1	-1
Avskrivningar m.m.	-103	-129	-103	-129
Övrigt	-509	-366	-480	-322
Summa	-665	-581	-636	-537

Mkr	Koncernen		Moderbolaget	
	2014-12-31	2013-12-31	2014-12-31	2013-12-31
KPMG AB				
Revisionsuppdrag	1	2	1	2
Revisionsverksamhet utöver revisionsuppdrag	0	0	0	0
Skatterådgivning	1	0	1	0
Summa	2	2	2	2

Med revisionsuppdrag avses granskning av årsredovisningen och bokföringen samt styrelsens och verkställande direktörens förvaltning, övriga arbetsuppgifter som det ankommer på bolagets revisor att utföra samt rådgivning eller annat biträde som föranleds av iakttagelser vid sådan granskning eller genomförandet av sådana övriga arbetsuppgifter.

Koncernen och moderbolaget

Medelantal anställda	2014	2013
<i>Sverige</i>		
Män	16	23
Kvinnor	17	53
Totalt antal anställda	33	76
Löner och andra ersättningar samt sociala kostnader, Mkr		
Löner och ersättningar	18,6	37,7
varav rörlig ersättning	–	–
Sociala kostnader	12,6	26,2
varav pensionskostnader	5,4	11,5
Summa	31,2	63,9
Styrelse och ledande befattningshavare, 14 (16)		
Löner och ersättningar	11,3	10,9
varav lön till vd	3,6	3,5
varav rörlig ersättning till vd	–	–
varav fast lön till andra ledande befattningshavare	5,6	5,5
varav rörlig lön till andra ledande befattningshavare	–	–
Sociala kostnader	8,7	8,2
varav pensionskostnader	4,2	3,9
Summa	20,0	19,1
Totalt löner, ersättningar och sociala kostnader, Mkr		
Löner och ersättningar	29,9	48,5
varav rörlig ersättning	–	–
Sociala kostnader	21,3	34,4
varav pensionskostnader	9,6	15,4
Summa	51,2	82,9

Ersättningar till styrelsen

Till styrelsens ordförande och ledamöter utgår arvode enligt årsstämans beslut. Arbets-
taggarrepresentanter erhåller inte styrelsearvode.

Ersättningar till ledande befattningshavare

Ersättning till verkställande direktören och andra ledande befattningshavare består av
grundlön och övriga förmåner. Pensionsförmåner samt övriga förmåner till verkställande

direktören och andra ledande befattningshavare ingår som en del av den totala ersätt-
ningen. Med andra ledande befattningshavare avses personer som tillsammans med
verkställande direktören utgör företagsledningen.

Ersättningar till ledande befattningshavare

Moderbolaget 2014, Tkr	Grundlön/ styrelsearvode	Övriga ersättningar	Pensions- kostnad	Summa	Pensionskostnad i förhållande till pensions- grundande lön %
					Avgifts- bestämd
Jörgen Svensson, verkställande direktör	3 570	2	1 763	5 335	51
Karl-Olof Hammarkvist, styrelsens ordförande	375	–	–	375	–
Gunnar Wetterberg, styrelseledamot	264	–	–	264	–
Ulrika Jansson Messing, styrelseledamot	264	–	–	264	–
Anders Grånäs, styrelseledamot	241	–	–	241	–
Henrik Perlmutter, styrelseledamot	203	–	–	203	–
Karin Starrin, styrelseledamot	191	–	–	191	–
Marie-Louise Zetterström, styrelseledamot	231	–	–	231	–
Karin Lindblad, styrelseledamot	117	–	–	117	–
Birgitta Carlander, styrelseledamot	260	–	–	260	–
Andra ledande befattningshavare (4 personer)	5 195	361	2 416	7 972	44
Totalt 2014	10 911	363	4 179	15 453	95

Ersättningar och övriga förmåner för ledande befattningshavare

Moderbolaget 2013, Tkr	Grundlön/ styrelsearvode	Övriga ersättningar	Pensions- kostnad	Summa	Pensionskostnad i förhållande till pensionsgrundande lön %
					Avgifts- bestämd
Jörgen Svensson, verkställande direktör	3 457	1	1 677	5 135	50
Karl-Olof Hammarkvist, styrelsens ordförande	267	–	–	267	–
Gunnar Wetterberg, styrelseledamot	197	–	–	197	–
Ulrika Jansson Messing, styrelseledamot	285	–	–	285	–
Anders Grånäs, styrelseledamot	201	–	–	201	–
Henrik Perlmutter, styrelseledamot	104	–	–	104	–
Karin Starrin, styrelseledamot	104	–	–	104	–
Marie-Louise Zetterström, styrelseledamot	104	–	–	104	–
Birgitta Carlander, styrelseledamot	283	–	–	283	–
Lennart Atteryd, styrelseledamot	144	–	–	144	–
Sten Lundqvist, tidigare styrelseledamot	143	–	–	143	–
Gunvor Engström, tidigare styrelseledamot	74	–	–	74	–
Andra ledande befattningshavare (4 personer)	5 148	374	2 177	7 699	41
Totalt 2013	10 511	375	3 854	14 740	91

Pension avser den kostnad som påverkat resultatet.

Pensioner

Pensionsåldern för verkställande direktören är 60 år. Pensionen mellan 60 och 65 år är
avgiftsbestämd, pensionspremien ska uppgå till 31 procent av den pensionsgrundande
lönen. Med pensionsgrundande lön avses den fasta lönen. Därutöver betalar bolaget en extra
pensionspremie om 120 000 kronor per år. Från 65 års ålder följer villkoren pensionsavtal
mellan FAO och FTF/Sacoförbunden. För andra ledande befattningshavare är pensionsåldern
65 år. Villkoren följer pensionsavtal mellan FAO och FTF/Sacoförbunden. Utöver det betalas
för var och en en extra pensionspremie motsvarande ett prisbasbelopp per år.

Avgångsvederlag

För verkställande direktören gäller en ömsesidig uppsägningstid om sex månader. I hän-
delse av uppsägning från bolagets sida utgår utöver uppsägningstiden ett avgångsvederlag
motsvarande arton månadslöner. För andra ledande befattningshavare följer uppsägnings-
tiden gällande kollektivavtal mellan FAO och FTF/Sacoförbunden.

**Berednings- och beslutsprocess som tillämpas ifråga om
ersättningar till företagsledningen**

Ersättningspolicy för Länsförsäkringar AB koncernen reglerar berednings- och besluts-
processen gällande ersättningar till företagsledningen.

Ersättningsutskottet bereder väsentliga ersättningsbeslut samt bereder beslut om
åtgärder för att följa upp tillämpningen av Ersättningspolicyen.

Styrelsen fattar beslut om ersättning och övriga anställningsvillkor för verkställande
ledningen och för anställda med övergripande ansvar för någon av bolagets kontrollfunktioner.

Ersättningsutskottets sammanställning och mandat

Ersättningsutskottets sammansättning och uppgifter regleras i styrelsens arbetsordning.
Ersättningsutskottet består av styrelsens ordförande samt två styrelseledamöter.

Principer för ersättning till företagsledningen

Ledande befattningshavare i Länsförsäkringar AB koncernen ska ha marknadsmässiga
anställningsvillkor. De totala ersättningarna ska vara i nivå med branschen. Utformning av
och nivå på ersättningar ska harmonisera med bolagets värderingar, det vill säga vara rim-
liga, präglad av måttfullhet och väl avvägda, bidra till en god etik och organisationskultur
samt präglas av öppenhet och transparens.

Fast ersättning

Fast ersättning utgår enligt ovanstående generella princippension.

Pension

Pensionslösningen ska följa villkoren i kollektivavtal mellan FAO och FTF/Sacoförbunden.

Övriga förmåner

Utöver ovanstående förmåner erbjuds tjänstebil enligt vid var tid gällande villkor,
individuellt sjukvårdsförsäkring samt övriga förmåner som erbjuds samtliga anställda.

Antal kvinnor bland ledande befattningshavare %

	Koncernen		Moderbolaget	
	2014-12-31	2013-12-31	2014-12-31	2013-12-31
Styrelseledamöter	27	20	36	45
Andra ledande befattningshavare	40	40	40	40

10 KAPITALAVKASTNING, KOSTNADER

Mkr	Koncernen		Moderbolaget	
	2014	2013	2014	2013
Driftskostnader förvaltningsfastigheter	-27	-51	-0	-7
Kapitalförvaltningskostnader	-215	-170	-215	-170
Räntekostnader				
Räntebärande värdepapper emitterade av och lån till koncernföretag	-	-	-2	-
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	-1	-3	-1	-3
Övriga räntekostnader	-114	-84	-114	-79
Summa räntekostnader	-115	-87	-117	-82
Nedskrivningar				
Aktier och andelar	-14	-128	-175	-60
Summa nedskrivningar	-14	-128	-175	-60
Valutakursförluster, netto	-1 221	-	-1 221	-
Realisationsförluster, netto				
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	-3	-107	-3	-107
Övriga placeringstillgångar	-2 121	-899	-2 122	-899
Summa realisationsförluster	-2 124	-1 006	-2 125	-1 006
Kapitalavkastning, kostnader	-3 716	-1 442	-3 853	-1 326

11 OREALISERADE FÖRLUSTER PÅ PLACERINGSTILLGÅNGAR

Mkr	Koncernen		Moderbolaget	
	2014	2013	2014	2013
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	-	-3 922	-	-3 922
Aktier och andelar	-17	-	-17	-
Derivat	-	-1 575	-	-1 575
Övriga tillgångar	-	-111	-	-111
Summa	-17	-5 608	-17	-5 608

12 SKATTER

Mkr	Koncernen		Moderbolaget	
	2014	2013	2014	2013
Aktuell skattekostnad				
Avkastningsskatt på pensionsmedel	-	-	-347	-280
Inkomstskatt	-11	-57	-11	-58
Justering av skatt hänförlig till tidigare år	10	-	10	-
Uppskjuten skattekostnad				
Uppskjuten skatt hänförlig till temporära skillnader	3	16	-	-
Totalt redovisad skattekostnad	2	-40	-348	-338
<i>Uppskjutna skatteskulder hänför sig till följande:</i>				
Obeskattade reserver	115	117	-	-
Summa	115	117	-	-
<i>Uppskjutna skattefordringar hänför sig till följande:</i>				
Förvaltningsfastigheter	0	0	-	-
Summa	0	0	-	-

Förändringen mellan åren av de redovisade uppskjutna skatteskulderna och skattefordringarna har redovisats som uppskjuten skattekostnad/intäkt i resultaträkningen. Avkastningsskatt redovisas i koncernen enligt IFRS i posten övriga icke-tekniska kostnader.

	Koncernen		Moderbolaget	
	2014	2013	2014	2013
Tillämpade skattesatser:				
Avkastningsskatt på pensionsmedel, pensionsförsäkring	15%	15%	15%	15%
Avkastningsskatt på pensionsmedel, kapitalförsäkring	30%	30%	30%	30%
Genomsnittlig statslåneränta vid beskattning, pensionsförsäkring	2,09%	1,52%	2,09%	1,52%
Genomsnittlig statslåneränta vid beskattning, kapitalförsäkring	2,01%	1,49%	2,01%	1,49%
Skattesats vid beräkning av inkomstskatt	22%	22%	22%	22%
Skattesats vid beräkning av uppskjuten skatt	22%	22%	22%	22%

13 MATERIELLA TILLGÅNGAR

Mkr	Koncernen		Moderbolaget	
	2014-12-31	2013-12-31	2014-12-31	2013-12-31
Anskaffningsvärde				
Ingående anskaffningsvärde 1 januari	1	1	1	1
Årets anskaffningar	2	0	2	0
Utgående anskaffningsvärde 31 december	3	1	3	1
Avskrivningar				
Ingående ackumulerade avskrivningar 1 januari	-0	-0	-0	-0
Ackumulerade avskrivningar för avyttringar/utrangeringar	-0	-0	-0	-0
Årets avskrivningar	-1	-0	-1	-0
Utgående ackumulerade avskrivningar 31 december	-1	-0	-1	-0
Redovisat värde 31 december	2	1	2	1

14 FÖRVALTNINGSFASTIGHETER

Innehav	Anskaffningsvärde	Verkligt värde	Ytvakansgrad	Direktavkastning	Värdet förändring	Värdet förändring
Koncernen, Mkr						
Förvaltningsfastigheter värde per 2014-12-31	990	1 092	14,8%	5,1%	-332	-28,0%
Förvaltningsfastigheter värde per 2013-12-31	1 263	1 427	23,3%	5,2%	-348	-24,4%

Periodens värdeförändring Koncernen

Mkr	Anskaffningsvärde		Verkligt värde	
	2014-12-31	2013-12-31	2014-12-31	2013-12-31
Ingående balans	1 263	1 256	1 427	1 435
Tillkommande investering i befintlig tillgång	14	7	14	7
Försäljning	-287	-	-348	-
Resultat från justeringar av verkligt värde	-	-	-1	-15
Utgående balans	990	1 263	1 092	1 427

Sammanställning av värden för koncernen

Mkr	Taxeringsvärde	Verkligt värde	Anskaffningsvärde
Dotterbolag	604	1 092	990
Totalt för koncernen	604	1 092	990

Koncernens fastigheter har i likhet med tidigare år värderats externt av oberoende värderingsföretag. Värderingarna görs både med användning av ortspriser och fastigheternas kassaflöden. På grund av det exceptionella konjunkturläget som rått under året har inte de finansiella marknaderna eller marknaden för fastighetstransaktioner fungerat normalt vilket medfört få transaktioner och att ortspriser inte varit tillgängliga i normal utsträckning utan en större vikt har lagts vid kassaflödesmetoden. För ytterligare information om hur verkligt värde har bestämts se not 33 Värderingsmetoder för verkligt värde.

Påverkan på periodens resultat

Mkr	Koncernen		Moderbolaget	
	2014-12-31	2013-12-31	2014-12-31	2013-12-31
Hysesintäkter	86	115	-	0
Direkta kostnader för fastigheter som genererat hyresintäkter under perioden (drift- och underhållskostnader, fastighetsskatt och tomträttsavgifter)	-32	-51	-	-7

Ovanstående resultatposter ingår i resultatraderna Kapitalavkastning, intäkter och Kapitalavkastning, kostnader.

15 AKTIER OCH ANDELAR I KONCERNFÖRETAG

Företagets namn	Organisationsnummer	Säte	Antal aktier/andelar	Kapitalandel, %	Eget kapital 2014	Resultat 2014	Bokfört värde
Länsförsäkringar Komplement AB	556660-1257	Stockholm	1 000	100%	1	0	0
Fastighets KB Automobilpalatset	969680-4195	Stockholm	1 000	100%	218	24	296
KB Håstenen 2	916618-1330	Stockholm	100	99%	269	244	267
Fastigheten Dykarhuset AB	556678-4004	Stockholm	1 000	100%	33	12	58
Fastighets AB Storsundet	556740-2390	Stockholm	1 000	100%	212	1	50
Totalt 31 december 2014					733	281	671
Totalt 31 december 2013					451	36	579

Samtliga aktier och andelar är onoterade.

15 AKTIER OCH ANDELAR I KONCERNFÖRETAG, forts.

Anskaffningsvärde Mkr	Moderbolaget	
	2014-12-31	2013-12-31
Ingående balans	369	369
Tillkommande och avgående tillgångar	92	–
Utgående balans	461	369
Ackumulerade värdeförändringar		
Ingående balans	210	183
Årets värdeförändring	–	27
Utgående balans	210	210
Summa bokfört värde	671	579
Verkligt värde	1 026	972

16 RÄNTEBÄRANDE VÄRDEPAPPER EMITTERADE AV KONCERNFÖRETAG OCH LÅN TILL KONCERNFÖRETAG

Mkr	Koncernen		Moderbolaget	
	2014-12-31	2013-12-31	2014-12-31	2013-12-31
Noterade obligationer emitterade av Länsförsäkringar Hypotek	2 110	4 394	2 110	4 394
Noterade obligationer emitterade av Länsförsäkringar Bank	527	490	527	490
Reversfordringar på svenska koncernföretag	–	–	787	960
Tidsbundna förlagsbevis till svenska koncernföretag (Länsförsäkringar Bank)	530	529	530	529
Lån till koncernföretag (Länsförsäkringar AB)	529	630	529	630
Summa verkligt värde	3 696	6 043	4 483	7 003

17 AKTIER OCH ANDELAR I INTRESSEFÖRETAG

Företagets namn	Organisations-nummer	Säte	Antal aktier/andelar	Kapitalandel, %	Eget kapital 2014	Resultat 2014	Koncernens Bokförda värde	Moderbolagets Bokförda värde
FAB S-Holt i Kista	556678-4715	Stockholm	499	49,9	0	0	0	0
Kista Quadrat KB	916511-5057	Stockholm	499	49,9	59	37	211	225
Totalt 31 december 2014					59	37	211	225
Totalt 31 december 2013					86	36	252	251

Samtliga aktier och andelar är onoterade.
Bedömning har gjorts att innehaven i intressebolagen inte är av väsentlig betydelse för moderbolaget.

Sammanlagda belopp för intresseföretag	Intäkter	Resultat	Tillgångar	Skulder	Eget kapital	Verkligt värde
Koncernen och moderbolaget 2014-12-31	66	37	132	12	121	211
Koncernen och moderbolaget 2013-12-31	66	36	193	21	86	252

Anskaffningsvärde Mkr	Koncernen		Moderbolaget	
	2014-12-31	2013-12-31	2014-12-31	2013-12-31
Ingående balans	252	333	251	292
Tillkommande och avgående tillgångar	–41	–81	–26	–41
Utgående balans	211	252	225	251

18 AKTIER OCH ANDELAR

Koncernen och moderbolaget

Mkr	2014-12-31	2013-12-31
Noterade aktier och andelar	12 411	10 095
Onoterade aktier och andelar	3 983	4 061
Summa	16 394	14 156
Anskaffningsvärde	9 982	9 422
Totalt bokfört värde	16 394	14 156
Avgår till tillgångar för villkorad återbäring	–4 047	–3 880
Totalt	12 348	10 276

19 OBLIGATIONER OCH ANDRA RÄNTEBÄRANDE VÄRDEPAPPER

Koncernen och moderbolaget

Mkr	2014-12-31	2013-12-31
Emittent		
Svenska staten	11 048	9 424
Svenska bostadsinstitut	28 801	33 929
Övriga svenska emittenter	18 460	15 881
Utländska stater	4 681	4 099
Övriga utländska emittenter	28 763	22 345
Summa	91 753	85 678
Upplupet anskaffningsvärde	83 230	86 840
Marknadsstatus		
Noterade värdepapper	90 798	85 054
Onoterade värdepapper	955	624
Summa	91 753	85 678
Bokförda värden jämfört med nominellt belopp		
Överstigande belopp	8 120	2 671
Understigande belopp	-117	-2 075
Summa	8 003	596
Totalt bokfört värde	91 753	85 678
Avgår till tillgångar för villkorad återbäring	-1 218	-1 548
Totalt	90 535	84 130

20 DERIVAT

Koncernen och moderbolaget

Mkr	Bokförda värden		Nominellt belopp	
	2014-12-31	2013-12-31	2014-12-31	2013-12-31
Derivatinstrument med positiva värden eller värde noll				
Valutarelaterade	93	671	268	29 099
Ränterelaterade	5 435	2 286	-1 302	-5 383
Summa	5 528	2 957	-1 034	23 716
Derivatinstrument med negativa värden				
Valutarelaterade	1 365	27	34 510	-2 242
Ränterelaterade	3 777	2 575	-1 303	1 136
Övriga	-	9	-	-
Summa	5 142	2 611	33 207	-1 106
Totalt bokfört värde för derivatinstrument med positiva värden	5 528	2 957		
Avgår till tillgångar för villkorad återbäring	-11	-111		
Totalt	5 517	2 846		

21 TILLGÅNGAR OCH AVSÄTTNINGAR FÖR VILLKORAD ÅTERBÄRING

Koncernen och moderbolaget

Mkr	2014-12-31	2013-12-31
Ingående balans	5 978	4 564
Värdeförändring	-141	1 414
Utgående balans	5 837	5 978

Förändring av avsättning redovisas i Resultaträkningen på raden Försäkringsteknisk avsättning för livförsäkringar för vilka försäkringstagaren bär risk. Värdeförändringen på tillgångssidan redovisas i Resultaträkningen på raden Värdeökning av placeringstillgångar för vilka livförsäkringstagaren bär placeringsrisken samt ingår i raderna Kapitalavkastning intäkter samt Realiserade vinster.

22 ÖVRIGA FORDRINGAR

Mkr	Koncernen		Moderbolaget	
	2014-12-31	2013-12-31	2014-12-31	2013-12-31
Fordringar på LFAB-koncernen	24	500	24	500
Övriga fordringar	1 550	1 503	1 539	1 357
Summa	1 574	2 003	1 563	1 857

23 UPPLUPNA RÄNTE- OCH HYRESINTÄKTER

Koncernen och moderbolaget

Mkr	2014-12-31	2013-12-31
Upplupna räntor mot LFAB-koncernen	63	127
Övriga upplupna räntor	875	621
Summa	938	748

24 FÖRUTBETALDA ANSKAFFNINGSKOSTNADER

Koncernen och moderbolaget

Mkr	2014-12-31	2013-12-31
Försäkringsavtal		
Ingående balans	336	442
Under året aktiverade kostnader	23	23
Årets avskrivningar enligt plan	-102	-129
Utgående balans	257	336

25 AKTIEKAPITAL

Moderbolaget	2014-12-31	2013-12-31
Antal emitterade och betalda aktier	8 000	8 000
Kvotvärde per aktie, kronor	1 000	1 000
Antal utestående aktier	8 000	8 000

Bolaget kan enligt gällande bolagsordning inte lämna någon utdelning. Förändringar i eget kapital jämfört med föregående års balansräkning redovisas i rapport över förändringar i eget kapital.

27 AVSÄTTNING FÖR OREGLERADE SKADOR

Koncernen och moderbolaget	Fastställda skador	Icke Fastställda skador	Avsättning för skadeliv och sjukräntor	Totalt 2014-12-31	Totalt 2013-12-31
Mkr					
Ingående balans	63	200	1 939	2 202	2 304
Övrig förändring	4	-1	84	86	-103
Utgående balans	67	199	2 022	2 288	2 202

26 LIVFÖRSÄKRINGSAVSÄTTNING

Koncernen och moderbolaget

Mkr	2014-12-31	2013-12-31
Ingående balans	89 383	102 638
Inbetalningar	2 154	2 862
Utbetalningar	-6 236	-7 379
Kostnadsuttag	-293	-316
Kapitalavkastning tillförd livförsäkringsavsättning	495	893
Förändring i avsättning på grund av ändrat ränteantagande	12 195	-5 817
Dödlighetsresultat	-31	-49
Skattekostnadsuttag livförsäkringsavsättning	-332	-161
Förändring pga grundändring till Nya Trad	-1 786	-1 373
Andra förändringar	-665	-1 915
Utgående balans	94 884	89 383

28 AVSÄTTNINGAR FÖR PENSIONER OCH LIKANDE FÖRPLIKTELSE

Koncernen, Mkr	2014-12-31	2013-12-31
Avsatt till pension	23	15
Avsättning för förtida uttag enligt pensionsavtal	3	6
Summa	26	21

Förmånsbestämda pensionsplaner

Inom koncernen finns ett antal förmånsbestämda pensionsplaner. Den största av dessa planer är ett pensionsavtal för försäkringsbranschen där personer födda 1955 eller tidigare frivilligt kan gå i pension vid 62 års ålder. Villkoren för denna plan är utformade så, att som pension erhålls cirka 65 procent av den pensionsmedförande lönen vid 62 års ålder.

Utöver denna plan finns ett antal mindre planer som nästan enbart omfattar anställda som redan uppnått pensionsåldern. Dessa planer omfattar ålderspension samt i en del fall även efterlevandepension. Pensionsbeloppen utgår i förhållande till slutlönen vid pensioneringen och är i de allra flesta fall livsvariga. I de fall uppräknig av pensionen är avtalad följer koncernen de normer som Försäkringsbranschens Pensionskassa (FPK) tillämpar.

Förmånsbestämda pensionsplaner	2014-12-31	2013-12-31
Nuvärdet av ofoderade förpliktelser	26	21
Summa underskott i förmånsbestämda pensionsplaner	26	21
Skuld i rapport över finansiell ställning	26	21

Förändring i den förmånsbestämda förpliktelsen	2014	2013
Förpliktelse 1 januari	21	24

Pensionskostnad

Kostnader för tjänstgöring under innevarande år	1	0
Räntekostnader	0	1
Kostnader för tjänstgöring under tidigare år och vinster och förluster från regleringar	2	2
Särskild löneskatt	0	0
Summa pensionskostnad	3	3

Omvärderingar

Avkastning på förvaltningstillgångar	–	–
Vinst/förlust till följd av förändrade finansiella antaganden	2	0
Erfarenhetsbaserade vinster	7	0
Särskild löneskatt relaterad till omvärderingar	2	0
Summa omvärderingar	11	0
Utbetalda ersättningar	–2	–2
Utbetalningar i samband med regleringar	–6	–3
Utbetald särskild löneskatt	0	–1
Övertagna pensionsåtaganden	–1	–
Förpliktelse 31 december	26	21

Väsentliga beräkningsantaganden	2014	2013
Diskonteringsränta	0,9%	2,4%
Förväntad löneökningstakt	2,5%	2,5%
Andel som bedöms utnyttja avtalet att gå i pension vid 62 års ålder	40%	40%

Population	2014	2013
Aktiva	4	9
Ålderspensionärer	4	4
Summa	8	13

Avgiftsbestämda pensionsplaner

Avgiftsbestämda pensionsplaner är planer enligt vilka företaget betalar fastställda avgifter till en separat juridisk enhet och inte har någon rättslig eller informell förpliktelse att betala ytterligare avgifter. Bolagets utbetalningar avseende avgiftsbestämda planer redovisas som kostnad under den period när de anställda utfört de tjänster som avgiften avser. Här redovisas främst avgifter till försäkringsbranschens Pensionskassa (FPK). Denna plan omfattar alla anställda utom ett fåtal som har individuella lösningar.

FTP-planen genom försäkring i Försäkringsbranschens Pensionskassa (FPK) är en förmånsbestämd pensionsplan som omfattar flera arbetsgivare. Denna pensionsplan innebär enligt IAS 19, Ersättningar till anställda, att ett företag som huvudregel redovisar sin proportionella andel av den förmånsbestämda pensionsförpliktelsen samt av de förvaltnings-tillgångar och kostnader som är förbundna med pensionsförpliktelsen. I redovisningen ska även upplysningar lämnas enligt kraven för förmånsbestämda pensionsplaner. FPK har inte möjlighet att tillhandahålla erforderlig information varför ovannämnda pensionsplan redovisas som en avgiftsbestämd plan enligt punkt 34 IAS19. Det finns inte heller information om framtida överskott eller underskott i planen och om dessa i så fall skulle påverka kommande års avgifter till den.

Avgifter för 2015 avseende FTP-planen förväntas uppgå till 4 Mkr.

	2014	2013
Kostnader för avgiftsbestämda planer	8	11

29 ÖVRIGA SKULDER

Mkr	Koncernen		Moderbolaget	
	2014-12-31	2013-12-31	2014-12-31	2013-12-31
Skulder till koncernföretag	–	–	734	520
Skulder till Länsförsäkringar AB-koncernen	96	500	96	500
Övriga skulder	2 173	1 207	2 165	1 066
Summa	2 269	1 707	2 994	2 086

30 POSTER INOM LINJEN

Mkr	Koncernen		Moderbolaget	
	2014-12-31	2013-12-31	2014-12-31	2013-12-31
För egna skulder ställda säkerheter				
Redovisat värde för finansiella tillgångar som lämnats som säkerhet för försäkringstekniska avsättningar:				
Obligationer	98 788	92 295	98 788	92 295
Aktier och andelar	13 491	10 635	13 491	10 635
Fastighetsrelaterade tillgångar	2 891	2 801	2 891	2 801
Övriga tillgångar	5 325	6 968	5 325	6 968
Summa	120 495	112 699	120 495	112 699

Summan ovan utgörs av registerförda tillgångar enligt 6 kap 30§ försäkringsrörelselagen.

Den försäkringstekniska skulden vilken svarar mot registerförda tillgångar uppgår till	101 347	96 408	101 347	96 408
Övriga ställda panter	3	4	3	4
Summa	3	4	3	4

I händelse av obestånd har försäkringstagarna förmånsrätt i de registerförda tillgångarna. Under rörelsens gång har företaget rätt att föra tillgångar in och ut ur registret så länge som samtliga försäkringsåtaganden är skuldtäckta enligt försäkringsrörelselagen.

Mkr	Koncernen		Moderbolaget	
	2014-12-31	2013-12-31	2014-12-31	2013-12-31
Ansvarsförbindelser				
Förtida uttag vid 62 års ålder enligt pensionsavtal	5	9	5	9
Summa	5	9	5	9
Åtaganden				
Återstående belopp att investera i placeringstillgångar	1 349	495	1 349	495

31 UPPLYSNING OM KVITTNING

Tabellen visar finansiella instrument som omfattas av ett rättsligt bindande ramavtal om nettning eller liknande avtal, tillsammans med relaterade säkerheter. Koncernen har ISDA- och CSA-avtal med samtliga derivatmotparter vilket innebär att samtliga exponeringar täcks av dessa typer av avtal. Avtalen ger parterna en rätt att kvitta skulder mot fordringar i händelse av betalningsinställelse eller insolvens. Nettobeloppet utgörs av de belopp som i händelse av betalningsinställelse eller insolvens skulle erhållas, om beloppet är en tillgång, eller betalas, om beloppet är en skuld.

Koncernen och moderbolaget

Mkr	Finansiella tillgångar och skulder som kvittas eller lyder under nettningsavtal					
	Bruttobelopp	Kvittade i balansräkningen	Nettobelopp i balansräkningen	Relaterade belopp som inte kvittas i balansräkningen		
				Ramavtal om nettning	Säkerheter Erhållna (-)/Ställda (+)	Nettobelopp
2014-12-31						
Tillgångar						
Derivat	5 528	–	5 528	–5 142	318	68
Skulder						
Derivat	–5 142	–	–5 142	5 142	–	–
Totalt	386	–	386	–	318	68

Mkr	Finansiella tillgångar och skulder som kvittas eller lyder under nettningsavtal					
	Bruttobelopp	Kvittade i balansräkningen	Nettobelopp i balansräkningen	Relaterade belopp som inte kvittas i balansräkningen		
				Ramavtal om nettning	Säkerheter Erhållna (-)/Ställda (+)	Nettobelopp
2013-12-31						
Tillgångar						
Derivat	2 957	–	2 957	–2 493	–464	0
Skulder						
Derivat	–2 611	–	–2 611	2 611	–	–
Totalt	346	–	346	118	–464	0

32 KLASSIFICERING AV FINANSIELLA TILLGÅNGAR OCH SKULDER

KONCERNEN

KONCERNEN	Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultaträkningen		Lånefordringar och kundfordringar	Summa redovisat värde	Verkligt värde
	Finansiella tillgångar värderade enligt Fair value option	Innehav för handelsändamål			
2014-12-31 Mkr					
Tillgångar					
Räntebärande värdepapper emitterade av koncernföretag och lån till koncernföretag	3 696			3 696	3 696
Aktier och andelar	16 394 ¹⁾			16 394	16 394
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	92 315 ¹⁾			92 315	92 315
Lån med säkerhet i fast egendom	1 805			1 805	1 805
Derivat		5 528 ¹⁾		5 528	5 528
Övriga finansiella placeringstillgångar	767			767	767
Övriga fordringar			1 561	1 561	1 561
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter			938	938	938
Likvida medel			3 864	3 864	3 864
Summa	114 978	5 528	6 363	126 868	126 868

	Finansiella skulder värderade till verkligt värde via resultaträkningen		Andra finansiella skulder	Summa redovisat värde	Verkligt värde
	Finansiella skulder värderade enligt Fair value option	Innehav för handelsändamål			
Skulder					
Derivat		5 142		5 142	5 142
Övriga skulder			2 124	2 124	2 124
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter			373	373	373
Summa		5 142	2 497	7 639	7 639

Det verkliga värdet på tillgångar klassificerade som Lånefordringar och kundfordringar, samt skulder klassificerade som Andra finansiella skulder utgörs av en rimlig approximation av verkligt värde utifrån tillgångarnas och skuldernas anskaffningsvärden då dessa tillgångar och skulder har korta löptider.

	Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultaträkningen				
2013-12-31 Mkr	Finansiella tillgångar värderade enligt Fair value option	Innehav för handelsändamål	Lånefordringar och kundfordringar	Summa redovisat värde	Verkligt värde
Tillgångar					
Räntebärande värdepapper emitterade av koncernföretag och lån till koncernföretag	6 043			6 043	6 043
Aktier och andelar	14 156 ¹⁾			14 156	14 156
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	86 117 ¹⁾			86 117	86 117
Lån med säkerhet i fast egendom	1 745			1 745	1 745
Derivat		2 957 ¹⁾		2 957	2 957
Övriga finansiella placeringstillgångar	56			56	56
Övriga fordringar			2 003	2 003	2 003
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter			748	748	748
Likvida medel			3 648	3 648	3 648
Summa	106 690	2 957	6 399	116 046	116 046

	Finansiella skulder värderade till verkligt värde via resultaträkningen		Andra finansiella skulder	Summa redovisat värde	Verkligt värde
	Finansiella skulder värderade enligt Fair value option	Innehav för handelsändamål			
Skulder					
Derivat		2 611		2 611	2 611
Övriga skulder			897	897	897
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter			169	169	169
Summa		2 611	1 066	3 677	3 677

¹⁾ Inklusive belopp som i balansräkningen redovisas som tillgångar för villkorad återbäring.

Det verkliga värdet på tillgångar klassificerade som Lånefordringar och kundfordringar, samt skulder klassificerade som Andra finansiella skulder utgörs av en rimlig approximation av verkligt värde utifrån tillgångarnas och skuldernas anskaffningsvärden då dessa tillgångar och skulder har korta löptider.

MODERBOLAGET

MODERBOLAGET	Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultaträkningen		Lånefordringar och kundfordringar	Summa redovisat värde	Verkligt värde
	Finansiella tillgångar värderade enligt Fair value option	Innehav för handelsändamål			
2014-12-31					
Mkr					
Tillgångar					
Räntebärande värdepapper emitterade av koncernföretag och lån till koncernföretag	3 696		787	4 483	4 483
Aktier och andelar	16 394 ¹⁾			16 394	16 394
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	92 315 ¹⁾			92 315	92 315
Lån med säkerhet i fast egendom	1 805			1 805	1 805
Derivat		5 528 ¹⁾		5 528	5 528
Övriga finansiella placeringstillgångar	767			767	767
Övriga fordringar			1 561	1 561	1 561
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter			938	938	938
Likvida medel			3 864	3 864	3 864
Summa	114 978	5 528	7 150	127 655	127 655

	Finansiella skulder värderade till verkligt värde via resultaträkningen		Andra finansiella skulder	Summa redovisat värde	Verkligt värde
	Finansiella skulder värderade enligt Fair value option	Innehav för handelsändamål			
Skulder					
Derivat		5 142		5 142	5 142
Övriga skulder			2 851	2 851	2 851
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter			359	359	359
Summa		5 142	3 210	8 352	8 352

Det verkliga värdet på tillgångar klassificerade som Lånefordringar och kundfordringar, samt skulder klassificerade som Andra finansiella skulder utgörs av en rimlig approximation av verkligt värde utifrån tillgångarnas och skuldernas anskaffningsvärden då dessa tillgångar och skulder har korta löptider.

2013-12-31 Mkr	Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultaträkningen		Lånefordringar och kundfordringar	Summa redovisat värde	Verkligt värde
	Finansiella tillgångar värderade enligt Fair value option	Innehav för handelsändamål			
Tillgångar					
Räntebärande värdepapper emitterade av koncernföretag och lån till koncernföretag	7 003			7 003	7 003
Aktier och andelar	14 156 ¹⁾			14 156	14 156
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	86 117 ¹⁾			86 117	86 117
Lån med säkerhet i fast egendom	1 745			1 745	1 745
Derivat		2 957 ¹⁾		2 957	2 957
Övriga finansiella placeringstillgångar	56			56	56
Övriga fordringar			1 857	1 857	1 857
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter			748	748	748
Likvida medel			3 648	3 648	3 648
Summa	109 077	2 957	6 253	118 287	118 287

	Finansiella skulder värderade till verkligt värde via resultaträkningen		Andra finansiella skulder	Summa redovisat värde	Verkligt värde
	Finansiella skulder värderade enligt Fair value option	Innehav för handelsändamål			
Skulder					
Derivat		2 611		2 611	2 611
Övriga skulder			897	897	897
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter			169	169	169
Summa		2 611	1 066	3 677	3 677

¹⁾ Inklusive belopp som i balansräkningen redovisas som tillgångar för villkorad återbäring.

Det verkliga värdet på tillgångar klassificerade som Lånefordringar och kundfordringar, samt skulder klassificerade som Andra finansiella skulder utgörs av en rimlig approximation av verkligt värde utifrån tillgångarnas och skuldernas anskaffningsvärden då dessa tillgångar och skulder har korta löptider.

33 VÄRDERINGSMETODER FÖR VERKLIGT VÄRDE

I tabellen framgår finansiella tillgångar och skulder som värderas till verkligt värde i rapport över finansiell ställning utifrån använda värderingsmetoder där:

Nivå 1 avser värden som fastställs från noterade kurser på en aktiv marknad.

Nivå 2 avser värden som fastställs genom beräknade värden på observerbara marknadsnoteringar.

Nivå 3 avser värden som bygger på egna antaganden och bedömningar.

Koncernen

2014-12-31	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Summa redovisat värde
Tillgångar				
Förvaltningsfastigheter			1 092	1 092
Räntebärande värdepapper emitterade av koncernföretag och lån till koncernföretag	3 167	529		3 696
Aktier och andelar	12 411	6	3 977	16 394
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	91 360		955	92 315
Lån med säkerhet i fast egendom		1 805		1 805
Derivat	16	5 512		5 528
Övriga finansiella placeringstillgångar	105	662		767
Skulder				
Derivat	1	5 141		5 142

2013-12-31	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Summa redovisat värde
Tillgångar				
Förvaltningsfastigheter			1 427	1 427
Räntebärande värdepapper emitterade av koncernföretag och lån till koncernföretag	5 413	630		6 043
Aktier och andelar	10 095	5	4 056	14 156
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	85 493		624	86 117
Lån med säkerhet i fast egendom		1 745		1 745
Derivat	15	2 942		2 957
Övriga finansiella placeringstillgångar	56			56
Skulder				
Derivat	532	2 079		2 611

Det gjordes inte några väsentliga överföringar mellan nivå 1 och nivå 2 under 2014, och inte heller under 2013. Under 2014 och under 2013 förekom inte några överföringar från nivå 3.

För förvaltningsfastigheter finns det normalt inte aktiva marknader därför estimeras verkligt värde med hjälp av modeller baserade på diskonterade kassaflöden. Dessa modeller bygger på antagande om framtida hyror, beläggning, drifts- och underhållskostnader, avkastningskrav och räntenivåer. Metoden som används vid beräkning av verkligt värde är omvärderingsmetoden, samtliga värderingar görs av externt oberoende värderingsföretag. Aktier och andelar i nivå 3 värderas till eget kapital per aktie utifrån senaste bolagsrapport. Avlistade bolag på obestånd värderas till noll, om annan notering inte kan hittas. Innehav i Private Equityfonder vilka klassificeras som aktier i nivå 3, värderas externt av respektive fond förvaltare. Värdering av respektive fond baseras på värdering av fondens innehav i portföljbolag. Värderingen av de underliggande portföljbolagen baseras på systematisk jämförelse med marknadsnoterade jämförbara bolag eller till ett värde baserat på en aktuell tredjeparts transaktion. I vissa fall är värderingen baserad på diskonterade kassaflöden eller

metoder baserade på andra icke observerbara data. Värderingen görs i enlighet med branschpraxis som till exempel International Private Equity and Venture Capital Valuation Guidelines som stöds av många branschorganisationer såsom till exempel EVCA (European Venture Capital Association).

Obligationer och andra räntebärande värdepapper vilka ej är noterade på en aktiv marknad utgörs av räntebärande onoterade lån, dessa värderas genom användande av icke observerbara marknadsdata och klassificeras i värderingsnivå 3. Värderingen görs av externa förvaltare utifrån vedertagna värderingsmodeller vilka innebär att de underliggande innehav som utställaren av lånet innehar värderas utifrån relevanta observerbara marknadspriser då sådana finns samt för innehav vilka marknadspriser ej finns att tillgå till ett verkligt värde som motsvaras av anskaffningsvärdet justerat för eventuella nedskrivningar.

Vinster och förluster redovisas i resultaträkningen under Kapitalavkastning, intäkter respektive kostnader. För upplysningar om fastställande av verkligt värde samt värderingstekniker och indata, se not 1 Redovisningsprinciper.

Förändring nivå 3

	Förvaltningsfastigheter	Aktier och andelar	Obligationer och andra räntebärande värdepapper	Totalt
Öppningsbalans 2013-01-01	1 435	4 247	627	6 309
Förvärv				–
Avyttringar		–253		–253
Redovisat i årets resultat	–8	62	–4	50
Utgående balans 2013-12-31	1 427	4 056	624	6 107
Öppningsbalans 2014-01-01	1 427	4 056	624	6 107
Förändring av ingående balans ¹⁾		–210	210	–
Förvärv			118	118
Avyttringar	–348	–441	–28	–817
Redovisat i årets resultat	13	572	31	616
Utgående balans 2014-12-31	1 092	3 977	955	6 024

¹⁾ Under året har två innehav klassificerats om från aktier och andelar till obligationer och andra räntebärande innehav.

33 VÄRDERINGSMETODER FÖR VERKLIGT VÄRDE, forts.

I tabellen framgår finansiella tillgångar och skulder som värderas till verkligt värde i rapport över finansiell ställning utifrån använda värderingsmetoder där:

Nivå 1 avser värden som fastställs från noterade kurser på en aktiv marknad.

Nivå 2 avser värden som fastställs genom beräknade värden på observerbara marknadsnoteringar.

Nivå 3 avser värden som byggs på egna antaganden och bedömningar.

Moderbolaget

2014-12-31	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Summa redovisat värde
Tillgångar				
Räntebärande värdepapper emitterade av koncernföretag och lån till koncernföretag	3 167	529		3 696
Aktier och andelar	12 411	6	3 977	16 394
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	91 360		955	92 315
Lån med säkerhet i fast egendom		1 805		1 805
Derivat	16	5 512		5 528
Övriga finansiella placeringstillgångar	105	662		767

Skulder

Derivat	1	5 141		5 142
---------	---	-------	--	-------

2013-12-31	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Summa redovisat värde
Tillgångar				
Räntebärande värdepapper emitterade av koncernföretag och lån till koncernföretag	6 373	630		7 003
Aktier och andelar	10 095	5	4 056	14 156
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	85 493		624	86 117
Lån med säkerhet i fast egendom		1 745		1 745
Derivat	15	2 942		2 957
Övriga finansiella placeringstillgångar	56			56

Skulder

Derivat	532	2 079		2 611
---------	-----	-------	--	-------

Det gjordes inte några väsentliga överföringar mellan nivå 1 och nivå 2 under 2014, och inte heller under 2013. Under 2014 och under 2013 förekom inte några överföringar från nivå 3.

Aktier och andelar i nivå 3 värderas till eget kapital per aktie utifrån senaste bolagsrapport. Avlistade bolag på obestånd värderas till noll, om annan notering inte kan hittas. Innehav i Private Equityfonder vilka klassificeras som aktier i nivå 3, värderas externt av respektive fonds förvaltare. Värdering i respektive fond baseras på värdering av fondens innehav i portföljbolag. Värderingen av de underliggande portföljbolagen baseras på systematisk jämförelse med marknadsnoterade jämförbara bolag eller till ett värde baserat på en aktuell tredjeparts transaktion. I vissa fall är värderingarna baserade på diskonterade kassaflöden eller metoder baserade på andra icke observerbara data. Värderingen görs i enlighet med branschpraxis som till exempel International Private Equity and Venture Capital Valuation. Guidelines som stöds av många branschorganisationer såsom till exempel EVCA (European Venture Capital Association).

Obligationer och andra räntebärande värdepapper vilka ej är noterade på en aktiv marknad utgörs av räntebärande onoterade lån, dessa värderas genom användande av icke observerbara marknadsdata och klassificeras i värderingsnivå 3. Värderingen görs av externa förvaltare utifrån vedertagna värderingsmodeller vilka innebär att de underliggande innehav som utställaren av lånet innehar värderas utifrån relevanta observerbara marknadspriser då sådana finns samt för innehav vilka marknadspriser ej finns att tillgå till ett verkligt värde som motsvaras av anskaffningsvärdet justerat för eventuella nedskrivningar.

Vinster och förluster redovisas i resultaträkningen under Kapitalavkastning, intäkter respektive kostnader. För upplysningar om fastställande av verkligt värde samt värderingstekniker och indata, se not 1 Redovisningsprinciper.

Förändring nivå 3

	Aktier och andelar	Obligationer och andra räntebärande värdepapper	Totalt
Öppningsbalans 2013-01-01	4 247	627	4 874
Förvärv			
Avyttringar	-253		-253
Redovisat i årets resultat	62	-4	58
Utgående balans 2013-12-31	4 056	624	4 680
Öppningsbalans 2014-01-01	4 056	624	4 680
Förändring av ingående balans ¹⁾	-210	210	
Förvärv		118	118
Avyttringar	-441	-28	-469
Redovisat i årets resultat	572	31	603
Utgående balans 2014-12-31	3 977	955	4 932

¹⁾ Under året har två innehav klassificerats om från aktier och andelar till obligationer och andra räntebärande innehav.

34 KAPITALAVKASTNING, NETTO PER VÄRDERINGSKATEGORI

Mkr	Koncernen		Moderbolaget	
	2014-12-31	2013-12-31	2014-12-31	2013-12-31
Kapitalavkastning per värderingskategori				
Finansiella tillgångar värderade enligt Fair value option	12 764	259	12 764	259
Innehav för handelsändamål	158	-2 021	158	-2 021
Lånefordringar och kundfordringar	169	198	169	198
Poster som ej fördelats på kategori				
Valutakursresultat, netto	-1 221	62	-1 221	62
Utdelningar från koncern- och intresseföretag	-	45	267	45
Av- och nedskrivningar av aktier och andelar	-14	-60	-175	-60
Kapitalförvaltningskostnader	-215	-170	-215	-170
Icke finansiella poster som ingår i kapitalavkastning, netto	382	-57	328	-39
Summa	12 023	-1 744	12 075	-1 726

35 ÅTERVINNINGSTIDPUNKTER

Mkr	Koncernen 2014		Koncernen 2013		Moderbolaget 2014		Moderbolaget 2013	
	Högst 1 år	Längre än 1 år	Högst 1 år	Längre än 1 år	Högst 1 år	Längre än 1 år	Högst 1 år	Längre än 1 år
Tillgångar								
Materiella tillgångar	-	2	-	1	-	2	-	1
Förvaltningsfastigheter	-	1 092	-	1 427	-	-	-	-
Aktier och andelar i koncernföretag	-	-	-	-	-	671	-	579
Räntebärande värdepapper emitterade av koncernföretag och lån till koncernföretag	609	3 087	972	5 071	609	3 874	972	6 031
Aktier och andelar i intresseföretag	-	211	-	252	-	225	-	251
Aktier och andelar	-	12 348	-	10 276	-	12 348	-	10 276
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	11 053	79 482	9 877	74 253	11 053	79 482	9 877	74 253
Lån med säkerhet i fast egendom	-	1 805	-	1 745	-	1 805	-	1 745
Derivat	5 408	109	286	2 560	5 408	109	286	2 560
Övriga finansiella placeringstillgångar	-	767	-	56	-	767	-	56
Tillgångar för villkorad återbäring	77	5 760	89	5 889	77	5 760	89	5 889
Avsättning för oreglerade skador	88	388	73	532	88	388	73	532
Övriga fordringar	1 574	-	2 003	-	1 563	-	1 857	-
Uppskjutna skattefordringar	-	-	-	0	-	-	-	-
Aktuell skattefordran	64	-	60	-	64	-	60	-
Likvida medel	3 864	-	3 648	-	3 864	-	3 648	-
Upplupna ränte- och hyresintäkter	938	-	748	-	938	-	748	-
Förutbetalda anskaffningskostnader	256	1	104	232	256	1	104	232
Övriga förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	-	-	0	-	-	-	0	-
Summa	23 931	105 052	17 860	102 293	23 920	105 432	17 714	102 404
Skulder								
Livförsäkringsavsättning	5 554	89 330	5 675	83 708	5 554	89 330	5 675	83 708
Avsättning för oreglerade skador	357	1 931	380	1 822	357	1 931	380	1 822
Villkorad återbäring	77	5 760	89	5 889	77	5 760	89	5 889
Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser	-	26	-	21	-	-	-	38
Uppskjutna skatteskulder	-	114	-	117	-	-	-	-
Övriga avsättningar	8	2	8	-	7	3	7	-
Depåer från återförsäkrare	88	388	73	532	88	388	73	532
Skulder avseende återförsäkring	17	-	27	-	17	-	27	-
Derivat	3 777	1 365	17	2 594	3 777	1 365	17	2 594
Övriga skulder	2 269	-	1 707	-	2 994	-	2 086	-
Övriga upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	378	5	378	-	358	11	358	-
Summa	12 525	98 921	8 353	94 683	13 229	98 813	8 712	94 575

Organisation

Länsförsäkringar Liv är ett helägt dotterbolag till Länsförsäkringar AB som i sin tur ägs av 23 kundägda länsförsäkringsbolag och 16 socken- och häradsbolag.

Gemensam verksamhet bedrivs i Länsförsäkringar AB-koncernen som bland annat tillhandahåller service till Länsförsäkringar Liv. Detta avser bland annat utveckling, underhåll, tjänster såsom ekonomi, juridik, livadministration, kapitalförvaltning, riskkontroll, compliance, säkerhet, personal, kommunikation samt drift, förvaltning och utveckling av gemensamma IT-system. Organisationen innebär att det förekommer ett stort antal löpande transaktioner och enstaka transaktioner av engångskaraktär mellan bolag inom länsförsäkringsgruppen.

Närstående juridiska personer och närståendekretsen

Verksamheten i Länsförsäkringar Liv bedrivs enligt ömsesidiga principer. Detta innebär att någon vinstutdelning inte får ske till aktieägarna.

Som närstående juridiska personer definieras samtliga bolag inom Länsförsäkringar AB-koncernen samt länsförsäkringsbolagen och socken- och häradsbolagen. Nämnda bolag utgör tillsammans länsförsäkringsgruppen. Närstående nyckelpersoner är styrelseledamöter och ledande befattningshavare och nära familjemedlemmar till dessa personer och av dem ägda bolag.

Ersättningar till styrelse och ledningspersoner i Länsförsäkringar Liv framgår av not 9 Anställda, personalkostnader och ledande befattningshavares ersättningar. I övrigt förekommer inga transaktioner mellan dessa personer eller deras närstående utöver normala kundtransaktioner.

Riktlinjer för hantering av intressekonflikter

Det är viktigt att det finns väl fungerande system som förhindrar förtäckt vinstutdelning eller annan otillåten kapitalanvändning, samtidigt som försäkringstagarnas intressen av att ta del av stordrifts- och andra fördelar av att ingå i en koncern tillvaratas. Länsförsäkringar Livs styrelse har fastställt riktlinjer om hantering av intressekonflikter som syftar till att fungera som ett verktyg för att främja bolagsintern kontroll.

Självkostnadsprincipen

För att åstadkomma en korrekt kostnadsfördelning är den övergripande utgångspunkten för prissättning av transaktioner med närstående juridiska personer, att prissättningen baseras på direkta och indirekta kostnader och att prissättningen ska ske utifrån självkostnadsprincipen. Självkostnadsprincipen innebär att priset sätts i form av en totalkostnad som inte belastas med något vinstpåslag. Därtill får ingen prissättning överstiga marknads-mässig nivå.

Prissättningen och kostnadsfördelningen av tjänster inom bland annat utveckling och underhåll av generella IT-system och andra servicetjänster är för närvarande indelade i grupperna bastjänster (till exempel kostnader för hyror, arbetsplatser och gemensamma funktioner), obligatoriska tjänster (till exempel gemensam utveckling och IT) och individuell service. Gemensamt för dessa är att kostnader så långt som möjligt fördelas utifrån en bedömning av faktiskt utnyttjande.

Bastjänster omfattar det basutbud av tjänster som Länsförsäkringar AB tillhandahåller till Länsförsäkringar Liv genom de koncerngemensamma enheterna. Koncernoverhead benämns de kostnader som utgörs av Länsförsäkringar AB:s verkställande direktör och dennes staber samt de kostnader som direkt beror av att Länsförsäkringar AB med dotterbolag är en koncern. De obligatoriska tjänsterna omfattar bland annat gemensam utveckling och service, underhåll och utveckling av det gemensamma varumärket samt förvaltning och drift av gruppens gemensamma IT-system som tillhandahålls av Länsförsäkringar AB. Därtill finns en prislista för individuell service som exempelvis projektledning. Med individuell service avses tjänster som är styckeprijsatta och som Länsförsäkringar Liv vid behov kan välja att köpa från Länsförsäkringar AB.

Priser och kostnadsfördelning inom Länsförsäkringar AB-koncernen bereds i koncernens priskommitté och i den gemensamma företagsledningen som verkställande direktören för Länsförsäkringar Liv ingår i. Styrelsen för Länsförsäkringar Liv beslutar därefter om prislista och kostnadsfördelning för det kommande året i samband med den årliga affärsplaneringen.

Beslutsordning

Transaktionerna grundas på skriftliga avtal av marknadsmässig standard och villkor. Beslutsunderlag inför ett nytt avtal med närstående juridiska personer ska vara skriftliga och innehålla en bedömning av risken för intressekonflikter. Beslutsunderlaget ska bland annat innehålla en kortfattad behovs- och konsekvensanalys samt vem som tagit initiativet till transaktionen.

Det finns uppdragsavtal som reglerar de uppdrag som Länsförsäkringar Liv har uppdragit åt Länsförsäkringar AB eller annan närstående att utföra. I uppdragsavtalen framgår också hur styrning och planering av den utlagda verksamheten ska ske. Till uppdragsavtalen finns specifikationer som beskriver respektive uppdrags tjänsteinnehåll, servicenivå och utförande.

Uppföljning

Uppföljning av kostnadsfördelning sker månadsvis. Rapportering av den totala kostnaden samt av interna kostnader sker till Länsförsäkringar Liv styrelse och företagsledningen.

Principerna dokumenteras i ekonomihandboken och priser för köpta tjänster publiceras på Länsförsäkringars intranät.

Länsförsäkringar Livs transaktioner med närstående

I nedanstående avsnitt lämnas en redogörelse över de väsentliga närstående transaktioner som förekommit under 2014.

1) IT-tjänster och produkter från Länsförsäkringar AB

Länsförsäkringar AB tillhandahåller IT-tjänster och produkter enligt ramavtal sedan 2004. Prissättningen baseras på självkostnadsprincipen. Kostnader för gemensam finansiell infrastruktur fördelas enligt olika nycklar beroende på tjänst för att ge en så rättvisande bild som möjligt. Ramavtalet gäller tills vidare med 12 månaders uppsägningstid.

2) Service och utveckling från Länsförsäkringar AB

En närmare beskrivning av prissättning och organisation för dessa tjänster finns i ovanstående avsnitt om regler för interna transaktioner av löpande karaktär.

Obligatoriska tjänster inom länsförsäkringsgruppen

Kostnaderna för de obligatoriska tjänsterna inom Länsförsäkringar AB-koncernen fördelas på de tre kärnaffärerna Sak, Liv och Bank. De totala driftskostnaderna används som fördelningsgrund mellan kärnaffärerna där ingen tydlig kostnadsdrivare kan identifieras.

Individuell service inom länsförsäkringsgruppen

Priserna för individuell service är satta så att de ska avspegla förbrukningen av varan eller tjänsten och fakturering sker enligt överenskommelse med kunden.

Basservice inom Länsförsäkringar AB-koncernen

Servicecenter och varje koncerngemensam enhet som tillhandahåller basservice inom LFAB-koncernen upprättar årligen en dokumentation som utvisar vilka enheter som är motparter, vilka varor och tjänster som tillhandahålls, innehåll, servicenivå, priskonstruktion och prisnivå. Detta avser till exempel tjänster som IT, lokalhyra och kapitalförvaltning. Länsförsäkringar Liv hyr lokaler av Länsförsäkringar AB och betalar för det en marknads-mässig hyra. Hyresavtalet gäller till och med den 31 december 2016.

Kostnader för koncernoverhead

Kostnaderna för koncernoverhead fördelas mellan enheterna inom Länsförsäkringar AB-koncernen. För koncernoverhead ska det årligen upprättas ett dokument som anger vad kostnaderna avser, det vill säga vilka tjänster och aktiviteter som utförs och av vilken vd-stab/funktion samt hur dessa kostnader fördelas mellan affärsenheter med flera.

3) Obligationer i Länsförsäkringar Hypotek AB

Länsförsäkringar Liv äger noterade obligationer emitterade av Länsförsäkringar Hypotek AB med ett verkligt värde om 2 110 (4 394) Mkr.

4) Länsförsäkringsbolagens distributionsersättning

Länsförsäkringar Liv betalar ersättning till länsförsäkringsbolagen för försäljning och kundvård. Ersättningsnivåerna regleras genom avtal. Under 2014 har ersättning för nyförsäljning och utökning betalats till Länsförsäkringsbolagen. Under hela 2014 har vidare pre-miebaserad ersättning betalats samt ersättning för beståndsvård beräknad på inbetald premie samt i vissa fall som styckeersättning.

5) Servicetjänster mellan Länsförsäkringar Liv och Länsförsäkringar Fondliv

Länsförsäkringar Liv köper administrativa tjänster av Länsförsäkringar Fondliv. Servicetjänsterna regleras genom avtal. Nytt avtal från 2014 gäller. Prissättningen utgår från en självkostnadsprincip och är sedan ett fastpris per försäkring under tre år (2014–2016). Tjänsterna avser främst livadministration, IT-förvaltning, administration av riskaffären samt riskbedömning och skadereglering.

6) Kapitalförvaltning inom Länsförsäkringar AB och hos externa förvaltare

På uppdrag av Länsförsäkringar Liv förvaltar Länsförsäkringar AB placeringstillgångar genom sin avdelning för kapitalförvaltning och ett antal externa förvaltare. För förvaltningen betalar Länsförsäkringar Liv ersättning i förhållande till sin andel av kapitalförvaltningsavdelningens faktiska driftskostnad. Ersättningen beräknas till vid varje tidpunkt gällande självkostnadspris enligt beslutade ekonomistyrningsprinciper inom Länsförsäkringar AB-koncernen. För den externa förvaltningen betalar bolagen ersättning med motsvarande belopp och vid samma tidpunkter som Länsförsäkringar AB betalar ersättning till de externa förvaltarna. Avtalet gäller tills vidare med 12 månaders uppsägningstid.

7) Förvaltningsersättning från Länsförsäkringar Fondförvaltning AB
Länsförsäkringar Liv tillhandahåller förvaltningsersättning för hantering av Nya Världenprodukter. Samarbetsavtalet gäller tills vidare med tre månaders uppsägningstid.

8) Tjänstepensioner till anställda inom länsförsäkringsgruppen
Länsförsäkringar Liv tillhandahåller tjänstepensioner till anställda inom länsförsäkringsgruppen. Dessa pensionsförmåner grundar sig på avtal på den svenska arbetsmarknaden och premierna är marknadsmässiga.

9) Obligationer och förlagslån i Länsförsäkringar Bank AB
Länsförsäkringar Liv äger noterade obligationer emitterade av Länsförsäkringar Bank AB med ett verkligt värde om 527 (490) Mkr samt noterad förlagslån i Länsförsäkringar Bank AB med ett verkligt värde om 530 (529) Mkr.

10) Lån till Humlegården Holding I-III AB
I samband med försäljningen av fastighetsägande bolag till Humlegården Holding I-III AB har lån, med marknadsmässiga villkor, lämnats till köparna om 1,7 miljarder kronor.

11) Lån till bolag inom Liv-koncernen
Det finns ett antal reverslån mellan Länsförsäkringar Liv och de helägda fastighetsbolagen samt mellan bolagen inom fastighetskoncernen. Räntintäkterna redogörs för i tabellen nedan för transaktioner inom Länsförsäkringar Liv.

12) Återförsäkringsavtal med länsförsäkringsbolagen
Länsförsäkringar Liv tecknade den 1 januari 2007 kvotåterförsäkringsavtal med 22 av de då 24 länsförsäkringsbolagen gällande livriskaffären. Kvotåterförsäkringsmodellen bygger på att den riskaffär som återförsäkras inom länsförsäkringsgruppen fördelas utifrån en andel. Andelarna fördelas utifrån länsförsäkringsbolagens andel av premieinkomsten i Länsförsäkringar Liv. Avtalet gäller för ett kalenderår i taget med sex månaders uppsägningstid. 2014 sade Länsförsäkringar Liv upp avtalet med samtliga 23 länsförsäkringsbolag som under året deltog i kvotåterförsäkringsmodellen. Det innebär att alla åtaganden upphör efter den 31 december 2014. Beloppet om 10 (19) Mkr som redovisas i tabellen nedan för transaktioner med närstående är nettot av återförsäkringsaffären.

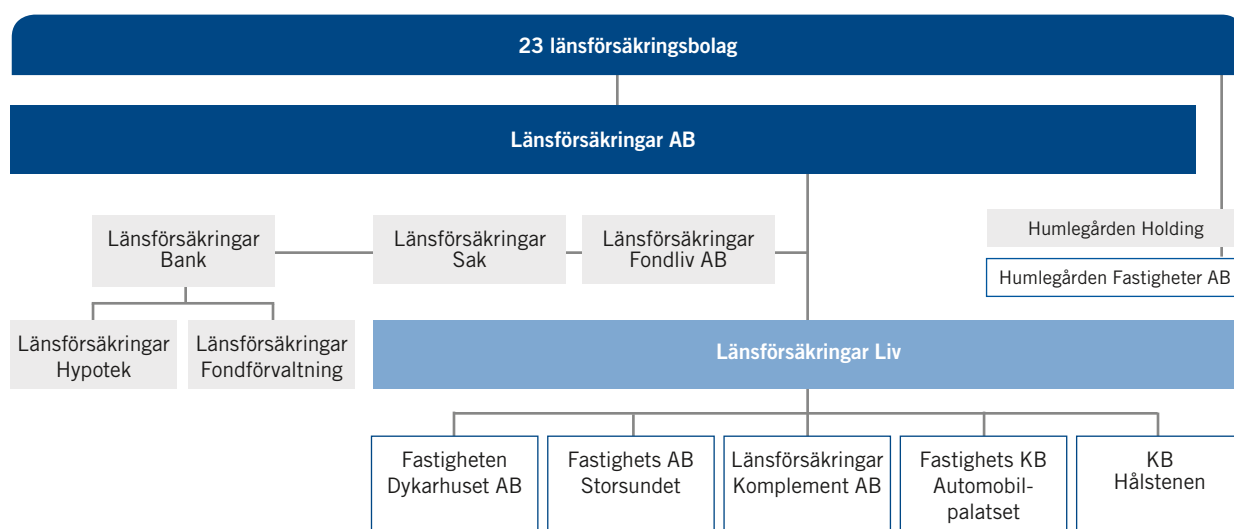
13) Avtal om fastighetsförvaltning med Humlegården Fastigheter AB:
Länsförsäkringar Liv betalar ersättning beräknad till självkostnadspris till Humlegården Fastigheter AB för förvaltningen av Länsförsäkringar Livs Stockholmsfastigheter.

14) Samarbete med Länsförsäkringar Sak avseende upphandling av katastrofåterförsäkring:
Samarbete med Länsförsäkringar Sak avseende upphandling av katastrofåterförsäkring. Länsförsäkringar Liv har uppdragit åt Länsförsäkringar Sak, avdelning Återförsäkring, att ansvara för upphandling och administration av icke-proportionell återförsäkring av katastrofrisker. Samarbetet innebär att parterna delar återförsäkringsskydd. Premien uppgick till 1,6 (1,6) Mkr. Inga katastrofskador inträffade under året.

15) Överenskommelse om överföring av personal från Länsförsäkringar Liv till Länsförsäkringar Fondliv:
I samband med Länsförsäkringar Livs utläggning av verksamhet till Länsförsäkringar Fondliv har personal övergått från Länsförsäkringar Liv till anställning i Länsförsäkringar Fondliv. Länsförsäkringar Fondliv har betalat ersättning för detta till Länsförsäkringar Liv.

16) Överenskommelse med Länsförsäkringar Fondliv om ersättning vid överföring av kapital mellan bolagen:
Idag sker premieflöden mellan Länsförsäkringar Liv och Länsförsäkringar Fondliv vid byte av förvaltningsform. Länsförsäkringar Liv och Länsförsäkringar Fondliv har överenskommit om att bolagen ska kompensera varandra på affärsmässig grund för kostnader som uppstår vid flytt av försäkringskapital mellan bolagen. Ersättningen ska ligga på en nivå som motsvarar vid var tid gällande flyttavgifter vid extern flytt från respektive part. Avräkning ska ske kvartalsvis enligt separat redovisning mellan parterna.

17) Länsförsäkringar Livs försäljning av Länsförsäkringar Fondliv till Länsförsäkringar AB:
2011 sålde Länsförsäkringar Liv samtliga aktier i Länsförsäkringar Fondliv till Länsförsäkringar AB. Tilläggsköpeskilling enligt avtal har under 2014 erhållits med 50 (100) Mkr.

Bilden är inte ett fullständigt organisationschema. Vita rutor visar dotterbolag. Grå rutor visar övriga koncernbolag och mörkblå rutor visar ägare. Länsförsäkringar Liv konsolideras inte in i LFAB-koncernen.

36 UPPLYSNINGAR OM TRANSAKTIONER MED NÄRSTÅENDE MED MERA, forts.

I tabellerna nedan åskådliggörs de väsentliga närstående transaktioner mellan bolag inom Länsförsäkringar Liv och närstående juridiska personer till koncernen som redogjorts för ovan.

Transaktioner mellan Länsförsäkringar Liv och närstående bolag

Karaktär	Motpart	2014		2013		Hänvisning
		Intäkter	Kostnader	Intäkter	Kostnader	
IT-tjänster och produkter	Länsförsäkringar AB	–	55	–	247	1
Service och utveckling, varav	Länsförsäkringar AB	–	92	–	159	2
– Individuell service		–	17	–	–	
– Obligatoriska tjänster		–	6	–	8	
– Basservice		–	55	–	149	
– Koncernoverhead		–	14	–	2	
Ränta	Länsförsäkringar Hypotek AB	41	–	147	–	3
Distributionsersättning, 2014 inkl. ersättning kapital	23 länsförsäkringsbolag	–	119	–	124	4
Servicetjänster	Länsförsäkringar Fondliv AB	8	183	42	5	5
Kapitalförvaltning	Länsförsäkringar AB	–	85	–	70	6
Förvaltningsersättning	Länsförsäkringar Fondförvaltning AB	98	–	78	–	7
Tjänstepensionspremier till anställda inom länsförsäkringsgruppen	Länsförsäkringsgruppen	42	–	53	–	8
Ränta	Länsförsäkringar Bank AB	111	–	43	–	9
Ränta	Humlegården Holding I-III	64	–	64	–	10
Ränta	Länsförsäkringar Fondliv AB	–	–	2	–	
Återförsäkringsavtal	23 länsförsäkringsbolag	–	10	–	19	12
Fastighetsförvaltning	Humlegården Fastigheter AB	–	0	–	0	13
Katastrofåterförsäkring	Länsförsäkringar Sak AB	–	2	–	2	14
Personalövergång	Länsförsäkringar Fondliv AB	10	–	–	–	15
Kompensation vid flytt av kapital	Länsförsäkringar Fondliv AB	2	–	–	–	16
Tilläggsköpeskilling försäljning LF Fondliv	Länsförsäkringar AB	50	–	100	–	17
Summa		426	638	529	783	

Transaktioner mellan Länsförsäkringar Liv och dess dotterbolag

Karaktär	Motpart	2014		2013		Hänvisning
		Intäkter	Kostnader	Intäkter	Kostnader	
Ränta	Länsförsäkringar Liv ABs dotterbolag	6	2	3	–	11
Summa		6	2	3	–	

Fordran och skuld närstående – Koncernen

Motpart	2014-12-31		2013-12-31	
	Fordran	Skuld	Fordran	Skuld
Länsförsäkringar Hypotek AB	2 151	–	4 505	–
Länsförsäkringar Bank AB	1 071	–	1 033	–
Länsförsäkringar AB	536	13	634	10
Länsförsäkringar Fondliv AB	16	80	430	473
Länsförsäkringar Fondförvaltning AB	8	–	8	–
Länsförsäkringsbolag	–	1	–	6
Länsförsäkringar Sak AB	–	2	–	2
Humlegården Holding I-III AB	1 805	–	1 745	–
Summa	5 587	96	8 355	491

Fordran och skuld närstående – Moderbolaget

Motpart	2014-12-31		2013-12-31	
	Fordran	Skuld	Fordran	Skuld
Fastighets AB Storsundet	–	212	–	70
Fastighets KB Automobilpalatset	521	168	523	148
Fastigheten Dykarhuset AB	266	86	267	76
KB Hålstene 2	–	268	171	88
Summa	787	734	961	382

Företagets resultat- och balansräkning blir föremål för fastställelse på årsstämman i maj 2015.

Stockholm den 3 mars 2015

Karl-Olof Hammarkvist
Styrelseordförande

Birgitta Carlander
Styrelseledamot

Sten Dunér
Styrelseledamot

Anders Grånäs
Styrelseledamot

Karin Lindblad
Styrelseledamot

Ulrica Messing
Styrelseledamot

Henrik Perlmutter
Styrelseledamot

Karin Starrin
Styrelseledamot

Gunnar Wetterberg
Styrelseledamot

Marie-Louise Zetterström
Styrelseledamot

Christer Ekehov
Arbetstagarrepresentant

Thomas Norrman
Arbetstagarrepresentant

Jörgen Svensson
Verkställande direktör

Min revisionsberättelse har lämnats den 5 mars 2015.

Mårten Asplund
Auktoriserad revisor

Revisionsberättelse

Till bolagsstämman i Länsförsäkringar Liv Försäkringsaktiebolag (publ), org. nr. 516401-6627

Rapport om årsredovisningen och koncernredovisningen

Jag har utfört en revision av årsredovisningen och koncernredovisningen för Länsförsäkringar Liv Försäkringsaktiebolag (publ) för år 2014.

Styrelsens och verkställande direktörens ansvar för årsredovisningen och koncernredovisningen

Det är styrelsen och verkställande direktören som har ansvaret för att upprätta en årsredovisning som ger en rättvisande bild enligt lagen om årsredovisning i försäkringsföretag och en koncernredovisning som ger en rättvisande bild enligt International Financial Reporting Standards (IFRS) såsom de antagits av EU, och lagen om årsredovisning i försäkringsföretag, och för den interna kontroll som styrelsen och verkställande direktören bedömer är nödvändig för att upprätta en årsredovisning och koncernredovisning som inte innehåller väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel.

Revisorns ansvar

Mitt ansvar är att uttala mig om årsredovisningen och koncernredovisningen på grundval av min revision. Jag har utfört revisionen enligt International Standards on Auditing och god revisionssed i Sverige. Dessa standarder kräver att jag följer yrkesetiska krav samt planerar och utför revisionen för att uppnå rimlig säkerhet att årsredovisningen och koncernredovisningen inte innehåller väsentliga felaktigheter.

En revision innefattar att genom olika åtgärder inhämta revisionsbevis om belopp och annan information i årsredovisningen och koncernredovisningen. Revisorn väljer vilka åtgärder som ska utföras, bland annat genom att bedöma riskerna för väsentliga felaktigheter i årsredovisningen och koncernredovisningen, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel. Vid denna riskbedömning beaktar revisorn de delar av den interna kontrollen som är relevanta för hur bolaget upprättar årsredovisningen och koncernredovisningen för att ge en rättvisande bild i syfte att utforma granskningsåtgärder som är ändamålsenliga med hänsyn till omständigheterna, men inte i syfte att göra ett uttalande om effektiviteten i bolagets interna kontroll. En revision innefattar också en utvärdering av ändamålsenligheten i de redovisningsprinciper som har använts och av rimligheten i styrelsens och verkställande direktörens uppskattningar i redovisningen, liksom en utvärdering av den övergripande presentationen i årsredovisningen och koncernredovisningen.

Jag anser att de revisionsbevis jag har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för mitt uttalanden.

Uttalanden

Enligt min uppfattning har årsredovisningen upprättats i enlighet med lagen om årsredovisning i försäkringsföretag och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av moderbolagets finansiella ställning per den 31 december 2014 och av dess finansiella resultat och kassaflöden för året enligt lagen om årsredovisning i försäkringsföretag. Koncern-

redovisningen har upprättats i enlighet med lagen om årsredovisning i försäkringsföretag och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av koncernens finansiella ställning per den 31 december 2014 och av dess finansiella resultat och kassaflöden för året enligt International Financial Reporting Standards, såsom de antagits av EU, och enligt lagen om årsredovisning i försäkringsföretag. Förvaltningsberättelsen är förenlig med årsredovisningens och koncernredovisningens övriga delar.

Jag tillstyrker därför att årsstämman fastställer resultaträkningen och balansräkningen för moderbolaget samt rapport över totalresultat och rapport över finansiell ställning för koncernen.

Rapport om andra krav enligt lagar och andra författningar

Utöver min revision av årsredovisningen och koncernredovisningen har jag även utfört en revision av förslaget till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust samt styrelsens och verkställande direktörens förvaltning för Länsförsäkringar Liv Försäkringsaktiebolag (publ) för år 2014.

Styrelsens och verkställande direktörens ansvar

Det är styrelsen som har ansvaret för förslaget till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust, och det är styrelsen och verkställande direktören som har ansvaret för förvaltningen enligt försäkringsrörelselagen.

Revisorns ansvar

Mitt ansvar är att med rimlig säkerhet uttala mig om förslaget till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust och om förvaltningen på grundval av min revision. Jag har utfört revisionen enligt god revisions-sed i Sverige.

Som underlag för mitt uttalande om styrelsens förslag till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust har jag granskat styrelsens motiverade yttrande samt ett urval av underlagen för detta för att kunna bedöma om förslaget är förenligt med försäkringsrörelselagen.

Som underlag för mitt uttalande om ansvarsfrihet har jag utöver min revision av årsredovisningen och koncernredovisningen granskat väsentliga beslut, åtgärder och förhållanden i bolaget för att kunna bedöma om någon styrelseledamot eller verkställande direktören är ersättningsskyldig mot bolaget. Jag har även granskat om någon styrelseledamot eller verkställande direktören på annat sätt har handlat i strid med försäkringsrörelselagen, lagen om årsredovisning i försäkringsföretag eller bolagsordningen.

Jag anser att de revisionsbevis jag har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för mitt uttalanden.

Uttalanden

Jag tillstyrker att bolagsstämman disponerar vinsten enligt förslaget i förvaltningsberättelsen och beviljar styrelsens ledamöter och verkställande direktören ansvarsfrihet för räkenskapsåret.

Stockholm den 5 mars 2015

Mårten Asplund
Auktoriserad revisor

Bolagsstyrningsrapport

Inledning

Länsförsäkringar Liv är ett helägt dotterbolag till Länsförsäkringar AB som i sin tur ägs av 23 kundägda länsförsäkringsbolag. Verksamheten i Länsförsäkringar Liv bedrivs enligt ömsesidiga principer, vilket innebär att resultatet stannar hos kunderna och delas inte ut till ägaren.

Länsförsäkringar Liv följer Svensk kod för bolagsstyrning (Koden) i tillämpliga delar. Avvikelse sker huvudsakligen till följd av att Länsförsäkringar Liv inte är ett aktiemarknadsbolag. Huvudsakliga avvikelser från Kodens bestämmelser och förklaringar till detta redovisas under avsnittet ”Avvikelse från Koden” på sidan 52.

Denna bolagsstyrningsrapport har inte granskats av bolagets revisorer.

Bolagsstyrning

Länsförsäkringar Liv utgör operativt enheten Tradliv inom Länsförsäkringar AB-koncernen. Länsförsäkringar AB har ett företagsstyrningssystem, vilket tar sin utgångspunkt från Länsförsäkringar ABs uppdrag från ägarna. Inom ramen för företagsstyrningssystemet ska Tradliv säkerställa en tillfredsställande styrning och ledning inom enheten.

Företagsstyrningssystemet omfattar ett antal komponenter såsom organisationsstruktur, beslutsordning, fördelning av ansvar och uppgifter, riskhanteringssystem och system för intern kontroll. Riskhanteringssystemet ska bland annat säkerställa att verksamheten inom affärsenheten fortlöpande kan identifiera, värdera, övervaka, hantera

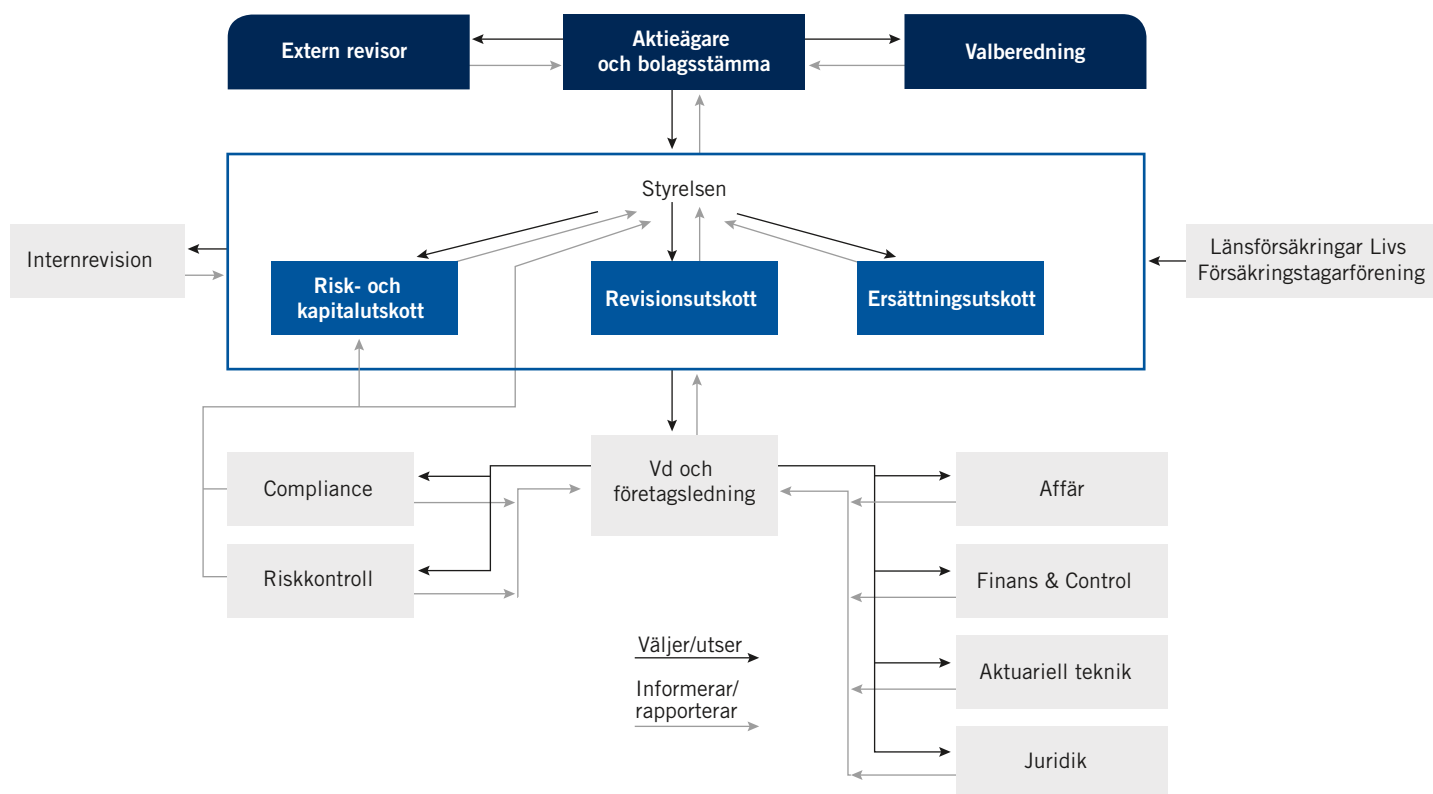
och rapportera risker. Den interna kontrollen är baserad på ett system med tre försvarslinjer. Första försvarslinjen består av verksamheten, andra försvarslinjen av kontrollfunktionerna Compliance och Riskkontroll och tredje försvarslinjen av kontrollfunktionen Internrevision. Andra försvarslinjen ska vara oberoende i förhållande till första försvarslinjen och tredje försvarslinjen ska vara oberoende i förhållande till första och andra försvarslinjen. Andra komponenter i företagsstyrningssystemet är strukturen för det interna regelverket, krav på lämplighet avseende anställda och styrelseledamöter, kontinuitetsplaner samt principer för utläggning av verksamhet.

Fördelning av arbetet inom Länsförsäkringar AB-koncernen är ett viktigt verktyg för att uppnå skalfördelar vad avser både ekonomi och kompetens. Det är också ett sätt att realisera en effektiv och aktiv styrning inom LFAB-koncernen. Den operativa organisationen med affärsverksamheten i affärsenheterna och koncerngemensamma funktioner i moderbolaget har fastställts med detta som utgångspunkt. Även utläggning av verksamhet till extern part är ett viktigt verktyg för att uppnå skalfördelar vad avser både ekonomi och kompetens. Mot denna bakgrund har fastställts en koncerngemensam policy för utläggning av verksamhet, som anger övergripande principer för internt och externt utlagd verksamhet. Baserat på denna policy har Länsförsäkringar Liv fastställt riktlinjer för utläggning av verksamhet.

Styrningen och rapporteringen illustreras översiktligt i figuren nedan.

Bolaget har lagt ut viktiga delar av sin verksamhet till moderbolaget

Länsförsäkringar Liv styrningsstruktur

Länsförsäkringar AB och till systerbolaget Länsförsäkringar Fondliv. Huvudsakliga motiv för detta är bedömningen att största effektivitet uppnås genom att vissa funktioner bedrivs koncerngemensamt. Bedömningen är att största effektivitet uppnås genom att de funktioner som både Länsförsäkringar Liv och Länsförsäkringar Fondliv har behov av bedrivs inom Länsförsäkringar Fondliv där nytteckning av affär sker.

Den utlagda verksamheten framgår av figuren nedan. Ansvarig för beställning, uppföljning och kontroll av den utlagda verksamheten är de inom bolaget som ansvarar för den funktion som den utlagda verksamheten avser. Särskild kompetens och resurs finns avsatt inom respektive ansvarig funktion för att säkerställa beställning, uppföljning och kontroll av den utlagda verksamheten.

Aktieägare och bolagsstämman

Aktieägaren utövar sin rösträtt på bolagsstämman som är högsta beslutande organ. Normalt hålls en bolagsstämman per år, årsstämman. Länsförsäkringar AB innehar 100 procent av kapital och röster i Länsförsäkringar Liv.

På bolagsstämman fattas beslut om årsredovisningen, val av styrelse och revisorer, arvode och ersättning till styrelseledamöter och revisorer samt andra väsentliga frågor i enlighet med lag och bolagsordningen. Förslaget om arvode till styrelseledamöterna är uppdelat mellan ordföranden och övriga ledamöter.

Valberedning

Nomineringsprocess

Bolagsstämman i Länsförsäkringar AB utser en valberedning. Valberedningens uppgift är att lämna förslag till styrelse och revisorer

i Länsförsäkringar AB och att, i samråd med Länsförsäkringar ABs koncernchef, lämna förslag till styrelse och revisorer i Länsförsäkringar Liv och övriga dotterbolag samt att lämna förslag till arvode och annan ersättning till styrelse och revisorer.

Valberedningen ansvarar även för att en lämplighetsbedömning av ledamöter som föreslås till styrelsen genomförs. För valberedningen gäller en av Länsförsäkringar ABs bolagsstämma fastställd instruktion.

Valberedningen inför årsstämman 2015

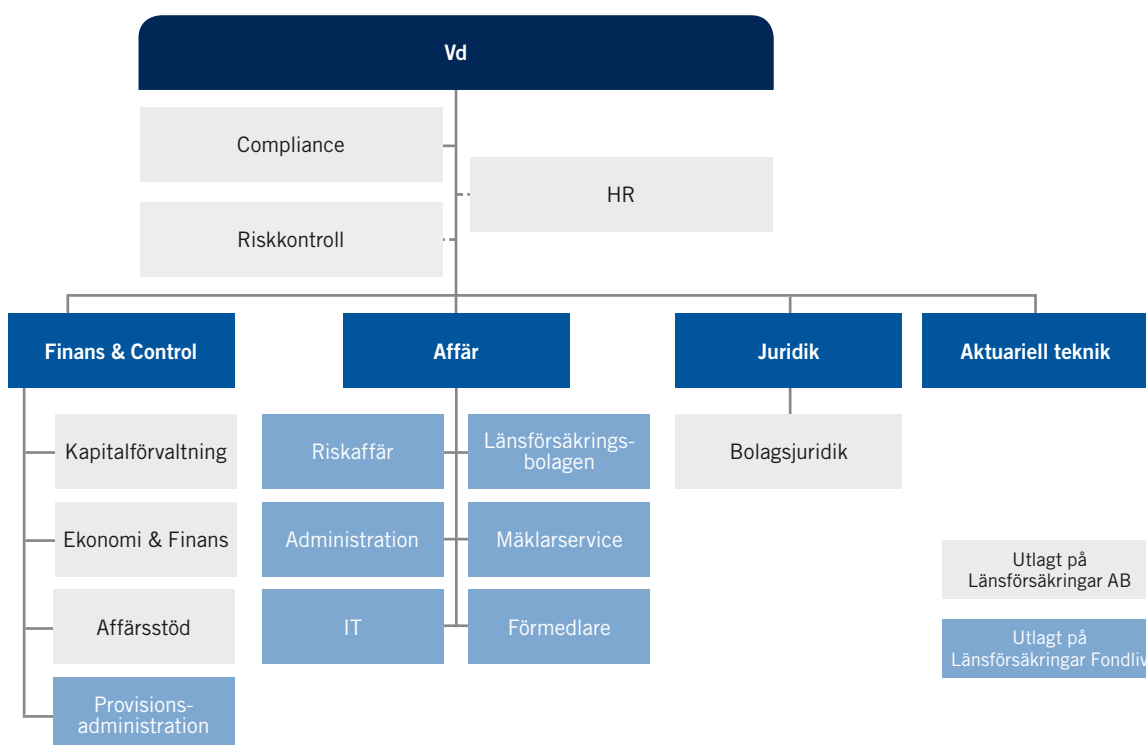
Valberedningen består sedan årsstämman 2014 av Otto Ramel (ordförande) (Länsförsäkringar Skåne), Ulf W Eriksson (Länsförsäkringar Värmland), Per-Åke Holgersson (Länsförsäkring Kronoberg), Conny Sandström (Länsförsäkringar Västerbotten) och Örian Söderberg (Länsförsäkringar Jönköping).

Valberedningen har inför årsstämman

- tagit del av styrelsens utvärdering av styrelsearbetet,
- tagit del av styrelseordförandens syn på verksamheten, styrelsens arbete samt behov av kompetens och erfarenhet samt
- sett över och diskuterat behovet av kompetens och erfarenhet med hänsyn till verksamheten och regelverkeskrav.

Valberedningen kommer inför årsstämman att

- ta ställning till kandidaters oberoende,
- nominera styrelseledamöter, styrelseordförande och revisorer,
- genomföra lämplighetsprövningar av styrelseledamöter samt
- föreslå arvoden och annan ersättning till styrelseledamöter och revisorer.

Externa revisorer

Årsstämman utser de externa revisorerna. Nominering sker via valberedningen. Enligt bolagsordningen ska Länsförsäkringar Liv ha en till tre ordinarie revisorer jämte noll till tre suppleanter. Vid årsstämma 2012 utsågs Mårten Asplund, KPMG AB, till ordinarie revisor och Anders Linér, KPMG AB, till suppleant, båda för tiden till och med årsstämman 2015.

Länsförsäkringar Livs Försäkringstagarförening

Länsförsäkringar Livs Försäkringstagarförening har bildats med ändamålet att tillvarata försäkringstagares intressen. Föreningens medlemmar utses av försäkringstagarna i Länsförsäkringar Liv. För att säkerställa uppfyllandet av ändamålet och för att tillförsäkra försäkringstagarnas insyn och inflytande i bolagets verksamhet, äger föreningen rätt att utse två ledamöter i Länsförsäkringar Livs styrelse. I angelägenheter av särskild betydelse, ska föreningen erhålla särskild information och kunna avge särskilt yttrande. Då intressekonflikter av större betydelse mellan liv- och sakförsäkringskollektiven kan uppstå, ska föreningen i samråd med Länsförsäkringar AB se till att oberoende granskning genomförs.

Styrelsen

Styrelsens sammansättning

Styrelsen för Länsförsäkringar Liv ska enligt bolagsordningen bestå av 8–14 ledamöter med noll till sex suppleanter. Ledamöterna väljs för en mandattid om högst två år. I styrelsen ingår dessutom ledamöter och suppleanter som utsetts av arbetstagarorganisationerna. Verkställande direktören ingår inte i styrelsen. Länsförsäkringar Liv har ingen tidsgräns för hur många mandatperioder en ledamot får sitta i styrelsen och ingen åldersgräns för styrelseledamöterna. Två av ledamöterna utses av Länsförsäkringar Livs Försäkringstagarförening. En majoritet av styrelsens ledamöter, inklusive arbetstagarrepresentanterna, ska vara oberoende i förhållande till Länsförsäkringar Liv och bolag som ingår i samma koncern. Styrelsens ordförande utses av bolagsstämman.

Styrelsen består för närvarande av tolv ordinarie ledamöter och två suppleanter. Åtta ledamöter är utsedda av bolagsstämman, två av Länsförsäkringar Livs Försäkringstagarförening samt två ledamöter och två suppleanter av arbetstagarorganisationerna. Sju av ledamöterna är oberoende. Styrelsens ledamöter redovisas på sidorna 54 och 55 i bolagets årsredovisning.

Styrelsens ansvar och arbetsfördelning

Styrelsen ansvarar för bolagets organisation och förvaltning och ska handlägga och fatta beslut i frågor av väsentlig betydelse och av övergripande natur rörande bolagets verksamhet. Styrelsen utser, utvärderar och entledigar verkställande direktören, fastställer en ändamålsenlig organisation och verksamhetens mål och strategier samt ser till att det finns effektiva system för riskhantering och intern kontroll.

Styrelsen fastställer varje år en arbetsordning för sitt arbete. Arbetsordningen innehåller bland annat styrelsens, ordförandens och ledamöternas ansvar och uppgifter, arbetsfördelningen inom styrelsen, lägsta antalet styrelsesammanträden, rutiner för verksamhetsrapportering och finansiell rapportering samt rutiner i övrigt för styrelsesammanträden vad gäller kallelser, utformning av material samt bestämmelser om intressekonflikter och jäv.

Styrelsen ska kontinuerligt hålla sig underrättad om bolagets utveckling för att fortlöpande kunna bedöma bolagets ekonomiska situation och finansiella ställning. Styrelsen har genom arbetsordningen fastställt att ekonomisk rapportering ska ske enligt fastställt instruktion och genom regelbundna styrelsesammanträden.

Styrelsen ska vidare regelbundet behandla och utvärdera bolagets riskutveckling och riskhantering. Under året följer styrelsen regelbundet upp resultat- och försäljningsutveckling, finansiell ställning och utveckling av risker i förhållande till affärsplan och prognoser. Styrelsen får regelbundet rapporter från Compliance, Riskkontroll och Internrevision. Styrelsen följer löpande upp aktuella ärenden hos myndigheter.

Ordföranden

Enligt arbetsordningen ska ordföranden leda styrelsens arbete och se till att styrelsen fullgör sina uppgifter. Ordföranden ska bland annat se till att styrelsen sammanträder vid behov, att styrelseledamöterna ges tillfälle att delta i sammanträden och erhåller tillfredsställande informations- och beslutsunderlag samt tillämpar ett ändamålsenligt arbetssätt. Ordföranden ska genom löpande kontakt med verkställande direktören även mellan styrelsemötena hålla sig informerad om väsentliga händelser och bolagets utveckling samt stödja verkställande direktören i arbetet.

Styrelsens arbete

Styrelsen har i sin arbetsordning fastställt årligen återkommande ärenden samt en standard för dagordning och besluts- och informationsmaterial. Styrelsen har i en bolagsinstruktion fastställt bolagets operativa organisation och klargjort ansvarsfördelningen mellan bolagets olika organ och befattningshavare.

Utöver styrelsens arbetsordning och bolagsinstruktionen fastställer styrelsen minst en gång per år en instruktion för verkställande direktören, riskpolicy, försäkringstekniska riktlinjer, placeringsriktlinjer och riktlinjer för hantering av intressekonflikter och ytterligare ett större antal styrdokument för verksamheten.

Styrelsen har inrättat risk- och kapitalutskott, revisionsutskott och ersättningsutskott. Utskottens uppgifter fastställs av styrelsen i särskilda arbetsordningar för utskotten. Inget av utskotten har något generellt beslutsmandat. Varje utskott ska regelbundet rapportera sitt arbete till styrelsen.

Styrelsen genomför årligen strategiskt seminarium och utvärderar verkställande direktörens arbete och anställningsvillkor. Styrelsen träffar bolagets revisor minst en gång per år. Se även avsnitt "Revisionsutskottet" nedan.

Tidpunkter för styrelsesammanträden fastställs vid det första ordinarie sammanträdet efter årsstämman för ett och ett halvt år framåt. Inför varje sammanträde sker kallelse med preliminär dagordning cirka 14 dagar före sammanträdet. Handlingar till sammanträdet distribueras normalt en vecka före sammanträdet. Samtliga handlingar och material som förevisats vid sammanträdet sparas elektroniskt.

Styrelsen har under 2014 ägnat särskild uppmärksamhet åt och genomgått ett flertal utbildningar i det nya solvensregelverket för försäkringsbolag, Solvens II.

Antal styrelsesammanträden och ledamöternas närvaro vid dessa redovisas i tabellen nedan.

Utvärdering av styrelsens arbete

Styrelseordföranden initierar varje år en utvärdering av styrelsens arbete. Utvärderingen skedde under 2014 med utgångspunkt från en elektronisk enkät som besvarades av ledamöterna. Resultatet sammanställdes, redovisades och diskuterades i styrelsen. Resultatet delgavs valberedningen.

Risk- och kapitalutskottet

Risk- och kapitalutskottet ska stödja styrelsen i risk- och kapitalfrågor och utgöra ett forum för analys av och fördjupad diskussion kring Länsförsäkringar Livs risktagande och kapitalbehov. Utskottet ska inför styrelsens beslut bereda och behandla frågor rörande bland annat

- riskpolicyn,
- bolagets interna partiella modell med avseende på metoder, modeller och validering,
- intern risk- och kapitalutvärdering samt
- uppföljning av riskernas utveckling och eventuella avvikelser i förhållande till risklimit.

Vid det första styrelsesammanträde som hölls efter årsstämman 2014 utsågs Karl-Olof Hammarkvist (ordförande), Birgitta Carlander, Sten Dunér och Gunnar Wetterberg till ledamöter i risk- och kapitalutskottet.

Revisionsutskottet

Revisionsutskottet ska svara för beredningen av styrelsens arbete inom följande områden.

- Övervaka bolagets finansiella rapportering.
- Med avseende på den finansiella rapporteringen övervaka effektiviteten i bolagets interna kontroll, internrevision och riskhantering.
- Hålla sig informerad om revisionen av årsredovisning och koncernredovisning.
- Granska och övervaka revisorns opartiskhet och självständighet och därvid särskilt uppmärksamma om revisorn tillhandahåller bolaget andra tjänster än revisionstjänster.
- Övervaka effektiviteten i bolagets företagsstyrningssystem och kontroll av de operativa riskerna.

Vid det första ordinarie styrelsesammanträde som hölls efter årsstämman 2014 utsågs Ulrica Messing (ordförande), Sten Dunér och Anders Grånäs och Marie-Louise Zetterström till ledamöter av revisionsutskottet.

Ersättningsutskottet

Ersättningsutskottet ska bereda frågor om ersättning till den verkställande direktören och övriga i den verkställande ledningen och ersättning till anställda som har det övergripande ansvaret för någon av bolagets kontrollfunktioner samt bereda beslut om åtgärder för att följa upp tillämpningen av ersättningspolicyn.

Vid första ordinarie styrelsemöte efter årsstämman 2014 utsågs Karl-Olof Hammarkvist (ordförande), Gunnar Wetterberg och Sten Dunér till ledamöter av ersättningsutskottet.

Sammanträden och närvaro

Tabellen utvisar antalet sammanträden inom respektive organ som hållits från årsstämman 2014 till och med januari 2015 liksom de enskilda ledamöternas närvaro.

	Oberoende ledamot	Styrelsen	Risk- och kapitalutskottet	Revisionsutskottet	Ersättningsutskottet ¹⁾
Totalt antal möten		6	3	3	1
Birgitta Carlander	x	6	2	–	–
Lars Dahl (suppleant)		3	–	–	–
Sten Dunér		5	3	3	x
Christer Ekehov		5	–	–	–
Bitte Franzén Molander (suppleant)		5			
Anders Grånäs		5	–	3	–
Karl-Olof Hammarkvist	x	5	3	–	x
Karin Lindblad	x	6	–	–	–
Ulrica Messing	x	6	–	3	–
Thomas Norrman		3	–	–	–
Henrik Perlmutter	x	6	–	–	–
Karin Starrin		6	–	–	–
Gunnar Wetterberg	x	6	3	–	x
Marie-Louise Zetterström ²⁾	x	5	–	2	–

¹⁾ Ersättningsutskottet hade ett sammanträde under 2014 och det ägde rum 27 februari.

²⁾ Ledamot i Revisionsutskottet fr o m 2014-06-12.

Verkställande direktör och företagsledning

Jörgen Svensson är verkställande direktör i Länsförsäkringar Liv sedan maj 2008. Jörgen Svensson är född 1959. Operativt är Länsförsäkringar Liv organiserad i avdelningar. Härutöver finns de tre kontrollfunktionerna Riskkontroll, Compliance och Internrevision. Företagsledningen utgörs av verkställande direktören och cheferna för avdelningarna. I ledningen behandlas och beslutas i frågor som berör affärsenheten.

Kontrollfunktioner

Internrevision

Internrevision är en oberoende granskningsfunktion som utgör styrelsens stöd i utvärderingen av företagsstyrningssystemet, inklusive organisationens riskhantering, styrning och kontroller. Internrevision ska genom granskning utvärdera om och kvalitetssäkra att verksamhetens övergripande interna styrning och kontrollsystem bedrivs på ett effektivt sätt och att den samlade rapporteringen till styrelsen ger en korrekt och heltäckande bild av verksamheten, att verksamheten bedrivs enligt gällande interna och externa regler samt att styrelsens beslut och intentioner efterlevs. Styrelsen har fastställt en särskild instruktion för internrevision.

Resultatet från internrevisionens granskning rapporteras översiktligt till styrelsen och mer detaljerat till Revisionsutskottet.

Compliance

Compliance har en stödjande och kontrollerande roll i syfte att säkerställa att verksamheten bedrivs med god regelefterlevnad. Funktionen ska identifiera och informera om bland annat risker som kan uppkomma till följd av bristande regelefterlevnad, biträda vid utformning av interna regler, följa upp regelefterlevnaden och säkerställa att verksamheten informeras om nya och ändrade regler. Rapportering av compliancerisker och vidtagna åtgärder ska ske regelbundet till vd och styrelsen. Inom Compliance finns även funktionen för motverkande av penningtvätt.

Riskkontroll

Riskkontroll ska utgöra ett stöd för vd, ledning och operativa enheter att fullgöra sitt ansvar för att bedriva verksamheten med god riskkontroll. Riskkontroll rapporterar regelbundet till vd och styrelsen.

Avvikelser från Kodens

Huvudsakliga avvikelser från Kodens bestämmelser och förklaringar till detta är följande.

Valberedning, kallelse till och genomförande av stämma

Avvikelser från Kodens bestämmelser sker med hänsyn till att bolaget inte är aktiemarknadsbolag och endast har en aktieägare.

Mandattiden för styrelsens ledamöter

Avvikelse från Kodens bestämmelse om mandattid om högst ett år sker mot bakgrund av att bolagsstämman är suverän att när som helst avsätta eller tillsätta styrelseledamot oavsett mandattid. Längre mandattid än ett år bidrar till att säkerställa kontinuitet och uppbyggnad av kompetens i styrelsen.

Revisionsutskottets sammanställning

Avvikelser från Kodens krav på att majoritetens av utskottets ledamöter ska vara oberoende i förhållande till bolaget och bolagsledningen sker mot bakgrund av länsförsäkringsgruppens struktur, styrning och arbetsformer.

INTERN KONTROLL OCH RISKHANTERING AVSEENDE DEN FINANSIELLA RAPPORTERINGEN

Styrelsen ansvarar för styrning och kontroll av verksamheten. I detta ansvar ingår att upprätta ett effektivt system för riskhantering och intern kontroll. Riskhanteringssystemet ska bland annat säkerställa att risker fortlöpande kan identifieras, hanteras och rapporteras. Intern kontroll är en process utformad för att ge en rimlig försäkran om att verksamhetens mål uppnås vad gäller en ändamålsenlig och effektiv verksamhet, tillförlitlig finansiell rapportering och information om verksamheten samt efterlevnad av tillämpliga interna och externa regelverk. Systemet för intern kontroll omfattar alla delar av organisationen och är en integrerad del av respektive verksamhet inom koncernen. En viktig del av den interna kontrollen är kontrollen av utlagd verksamhet (se vidare avsnitt Bolagsstyrning ovan).

Den interna kontrollen är baserad på ett system med tre försvarslinjer. Första försvarslinjen består av verksamheten, andra försvarslinjen av kontrollfunktionerna Compliance och Riskkontroll och tredje försvarslinjen av Internrevisionen. Andra och tredje försvarslinjen är oberoende i förhållande till första linjen.

Den interna kontrollen avseende den finansiella rapporteringen syftar till att hantera risker i processerna rörande upprättandet av den finansiella rapporteringen och till att uppnå en hög tillförlitlighet i rapporteringen.

Kontrollmiljö

Basen för den interna kontrollen avseende den finansiella rapporteringen utgörs av kontrollmiljön med den organisation, beslutsordning samt fördelning av befogenheter och ansvar mellan de olika organ styrelsen och verkställande direktören inrättat. Kontrollmiljön består även av de värderingar och den företagskultur som styrelsen, verkställande direktören och ledningen kommunicerar och verkar utifrån i syfte att skapa en ändamålsenlig och effektiv verksamhet.

Revisionsutskottet har till uppgift att ansvara för beredningen av styrelsens arbete med att kvalitetssäkra den finansiella rapporteringen samt med att övervaka effektiviteten i den interna styrningen och kontrollen. Utskottet ska även bereda inriktning, omfattning och samordning av internrevisionens arbete samt ta del av de externa revisorernas iakttagelser och rekommendationer.

Processen för intern kontroll och riskhantering baseras på kontrollmiljön och omfattar fyra huvudaktiviteter: riskbedömning, kontrollaktiviteter, information och kommunikation samt uppföljning.

Riskbedömning

Riskbedömning omfattar att identifiera och kartlägga väsentliga risker som påverkar den interna kontrollen avseende den finansiella rapporteringen. Bolaget styrs med hjälp av gemensamma processer, där riskhantering är inbyggd i varje process och olika metoder används för att värdera och begränsa risker och för att säkerställa att identifierade risker hanteras i enlighet med fastställda styrdokument.

Med utgångspunkt från riskanalys kartläggs processer och kontrollaktiviteter förknippade med nyckelrisker och för att identifiera materiella fel i den finansiella rapporteringen.

Kontrollaktiviteter

Riskerna i den finansiella rapporteringen begränsas genom noggrant förberedda bokslut, standardiserade arbetsrutiner med inbyggda kontrollfunktioner samt utvärdering av kontinuerliga förbättringar. Den finansiella informationen analyseras och granskas på olika nivåer i organisationen innan den blir offentligt publicerad.

Ett kontinuerligt arbete pågår med att eliminera och reducera identifierade väsentliga risker som påverkar den interna kontrollen avseende den finansiella rapporteringen. Arbetet inkluderar utveckling och förbättring av kontrollaktiviteter samt insatser för att medarbetarna ska ha rätt kompetens.

Information och kommunikation

De interna styrdokumenterna är föremål för översyn och beslut minst en gång per år. Styrdokumentet publiceras på bolagets interna hemsida. Varje chef ska se till att bestämmelserna kommuniceras till underställd personal.

Uppföljning

Arbetet med att säkerställa efterlevnaden av externa och interna regelverk sker inom varje del av verksamheten. Internrevision har inrättats i syfte att stödja styrelsen i uppföljningen av att verksamhetens omfattning och inriktning överensstämmer med av styrelsen utfärdade riktlinjer och att verksamheten bedrivs mot av styrelsen uppsatta mål. Internrevision ska genom granskning utvärdera och rapportera om verksamheten bedrivs på ett effektivt sätt, om rapporteringen till styrelsen ger en korrekt bild av verksamheten och om verksamheten bedrivs enligt gällande interna och externa regelverk. Internrevision rapporterar till styrelsen. Vidare ska varje chef se till att styrdokumentet efterlevs inom sitt ansvarsområde och att det finns rutiner för egenkontroller.

Compliancefunktionen har till uppgift att identifiera, bedöma, övervaka och rapportera compliancerisker, det vill säga risker för bristande regelefterlevnad som kan medföra försämrat anseende, finansiella förluster eller sanktioner enligt lag eller föreskrift. Rapportering sker till vd och styrelsen.

Intern kontroll avseende finansiell rapportering

Intern kontroll finansiell rapportering (IKFR) är en process för att utvärdera den finansiella rapporteringens tillförlitlighet. Arbetet med denna process påbörjades 2013 och Länsförsäkringar Liv tillsam-

mans med LFAB-koncernen arbetar kontinuerligt med att utveckla metodiken. IKFR processen utförs i en årlig cykel vilken framgår av bilden nedan.

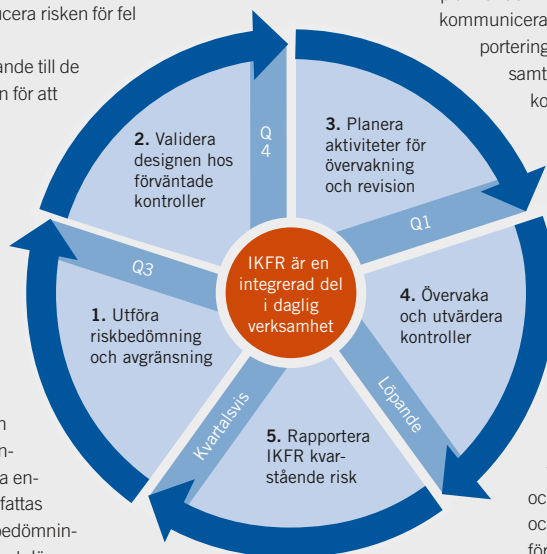
2. Validera designen av förväntade kontroller

Intern kontroll finansiell rapportering innefattar bolagsspecifika och koncernövergripande kontroller samt process- och IT kontroller. Syftet med kontrollerna är att reducera risken för fel i de finansiella rapporterna.

Kontrollstrukturen kommuniceras löpande till de personer som berörs inom organisationen för att tydliggöra ansvarsfördelningen.

1. Utföra riskbedömningar och definiera avgränsning/omfattning

Årligen genomförs riskbedömningar inom bolaget och LFAB-koncernen för att identifiera väsentliga risker för fel i den finansiella rapporteringen. Riskbedömningen ligger till grund för att bestämma vilka enheter, processer och system som ska omfattas av IKFR-processen. Slutsatsen från riskbedömningen sammanfattas i en årlig scopingrapport där omfattningen och målbilden för det kommande året beskrivs och presenteras för revisionsutskottet.

3. Planera aktiviteter för övervakning och revision

En plan för den kvartalsvisa självrapporteringen tas fram och kommuniceras med verksamheten. I planen anges när rapportering ska ske, vilka kontroller som ska rapporteras samt vem som ansvarar för rapporteringen. IKFR kommer att vara föremål för granskning av både intern- och externrevision. Under 2014 hölls det första årliga mötet för att koordinera intern- och externrevisorernas granskningssatsar.

4. Övervaka och utvärdera kontroller

Övervakning utgörs av till exempel av kvartalsvis självrapportering av utförda kontroller. Genom övervakning kan svagheter i IKFR processen identifieras, kompenserade kontroller genomförs och förbättringsåtgärder vidtas. I arbetet ingår också att utvärdera och bedöma kontrollerna och dess effektivitet. Målsättningen är att Länsförsäkringar Liv ska nå en övervakad nivå.

5. Rapportera IKFR kvarstående risk

Resultatet från självrapporteringen sammanställs och analyseras för att bedöma risken för fel i den finansiella rapporteringen. Detta summeras i en rapport till CFO och revisionsutskottet. Av rapporten framgår den kvarstående risken efter självrapporteringen och vilka kompenserade kontroller som vidtagits av verksamheten för att minska risken i den finansiella rapporteringen. Rapporten bidrar till transparens inom organisationen samt visar hur arbetet med implementering av IKFR framskrider. Rapporten är också ett viktigt underlag för prioriteringar i det fortsatta arbetet.

Utöver ovanstående process utför internrevision en oberoende granskning av utvalda risker och kontroller inom IKFR i enlighet med den plan som fastställs av revisionsutskottet. Resultatet av internrevisions granskning rapporteras tillsammans med rekommendationer löpande till revisionsutskottet.

Styrelse och revisorer

Karl-Olof Hammarkvist

Styrelsens ordförande.
Född 1945. Docent, rektor. Invald: 2006. **Utbildning:** Ekon. dr, docent, har varit adj. professor. **Övriga styrelseuppdrag:** Vice ordförande Stiftelsen för finansforskning, ledamot Bertil Danielssons Stiftelse, Svensk-spanska stiftelsen. **Tidigare erfarenhet:** Ledningen Skandia International, Skandia och Nordbanken/Nordea, rektor Handelshögskolan Stockholm.

Birgitta Carlander

Född 1952. Agronom, ekonom.
Invald: 2011. **Utbildning:** Agronom-examen i ekonomi, adjunktutbildning. **Övriga styrelseuppdrag:** Ledamot Skaraborgs Läns sjukhem, Skaraborgs-grisen ek. för. **Tidigare erfarenhet:** Ordförande Lantmännens forskningsstiftelse, Cerealiastiftelsen, VL-stiftelsen, styrelseuppdrag, ODAL, Lantmännens, SW, Cerealias samt LM-koncernen.

Sten Dunér

Född 1951. Vd Länsförsäkringar AB.
Invald: 2009. **Utbildning:** Civilekonom. **Övriga styrelseuppdrag:** Ordförande i Länsförsäkringar Sak, Länsförsäkringar Bank, Länsförsäkringar Fondliv, ledamot Svensk Försäkring, Försäkringsbranschens Arbetsgivarorganisation och Fastighets AB Balder. **Tidigare erfarenhet:** CFO och andra chefsbefattningar inom Länsförsäkringar AB.

Anders Grånäs

Född 1966. Vd Dalarnas Försäkringsbolag. Invald: 2013. **Utbildning:** Civ. Ing. (Teknisk Fysik) Uppsala, MBA Stanford. **Övriga styrelseuppdrag:** Ledamot Humlegården AB. **Tidigare erfarenhet:** Venture Capital investeringar, Investor AB, Industrifonden och ATP (Danmark).

Karin Lindblad

Född 1957. Head of Capital Sales, Lindorff (från och med den 15 april 2015: Vd Svenska Försäkringsförmedlars förening). Invald: 2014. **Utbildning:** Jur. kand. **Tidigare erfarenhet:** Olika chefsbefattningar inom Gota Bank, Skandia och SEB.

Ulrica Messing

Född 1968. Vd. Invald: 2007. **Utbildning:** Samhällsvetenskaplig linje. **Övriga styrelseuppdrag:** Ordförande Astrid Lindgrens värld, vice ordförande Wallenstam AB, ledamot Bergvik Skog, ACR, Porthouse Interior AB. **Tidigare erfarenhet:** Riksdagsledamot 1991–2007, statsråd 1996–2006.

Henrik Perlmutter

Född 1950. Civilingenjör, MBA.
Invald: 2013. **Utbildning:** KTH, INSEAD. **Övriga styrelseuppdrag:** Ordförande i Fjord Advisors AB, ledamot i Exini Diagnostics AB, CAG Sweden AB, MCLP Sweden AB, MA Sweden AB, Managent AB. **Tidigare erfarenhet:** Ordförande i Ponsus Pharma AB, Länsförsäkringar Livs Försäkringstagarförening, ledamot i Biolin Scientific AB.

Karin Starrin

Född 1947. F. d. generaldirektör och landshövding. Invald: 2013. **Utbildning:** Ekonom. **Övriga styrelseuppdrag:** Ordförande Högskolan i Halmstad, Länsförsäkringar Halland, ledamot i Hallands Akademi, Lotteriinspektionen. **Tidigare erfarenhet:** Myndighetschef, landshövding, riksdagsledamot, ordförande kommunstyrelsen.

Arbetstagarrepresentanter

Gunnar Wetterberg

Född 1953. Historiker, författare.
Invalid: 2004. **Utbildning:** Fil. kand., fil. dr. h. c. **Övriga styrelseuppdrag:** KK-Stiftelsen, Sveriges Radio, Ackum & Wetterberg AB. **Tidigare erfarenhet:** Diplomat, departementsråd Finansdepartementet, direktör Svenska Kommunförbundet, samhällspolitisk chef Saco.

Marie-Louise Zetterström

Född 1959. Vd Patientförsäkringen LÖF. Invalid: 2013. **Utbildning:** Juridik med inriktning Försäkringsrätt. **Övriga styrelseuppdrag:** Personförsäkringsföreningen (PFF). **Tidigare erfarenhet:** Vd Förenade Liv, flertal styrelseuppdrag inom försäkringsbolag, både som ledamot och ordförande.

Christer Ekehov

Född 1953. Livförsäkringsjurist.
Arbetstagarrepresentant. Invalid: 1995. **Utbildning:** Jur. kand. och civilekonom. **Övriga styrelseuppdrag:** Ledamot arbetstagarrepresentant Länsförsäkringar Fondliv Försäkringsaktiebolag, Saco-föreningen vid Länsförsäkringar AB, suppleant Länsförsäkringar AB.

Suppleant:
Bitte Franzén-Molander.

Thomas Norrman

Född 1964. Senior Projektledare och Certifierad verksamhetsarkitekt.
Arbetstagarrepresentant. Invalid: 2013. **Utbildning:** Teknisk Officer i Flygvapnet, Systemutveckling KTH, ITIL Certifierad, Project Management, Certifierad Verksamhetsarkitekt utbildning. **Övriga styrelseuppdrag:** Fondliv, Länsförsäkringar Fondförvaltning.

Suppleant:
Lars Dahl.

Revisorer

Ordinarie, vald av bolagsstämman:

Mårten Asplund

Auktoriserad revisor KPMG. Revisor i bolaget sedan 2010.

Suppleant:

Anders Linér

Auktoriserad revisor KPMG. Revisor i bolaget sedan 2012.

Ledning

Jörgen Svensson

Född 1959.
Vd.
Tidigare erfarenhet: Verkställande direktör Länsförsäkringar Blekinge. Styrelseledamot Länsförsäkringar Liv AB och Wasa Run Off AB. Olika chefsbefattningar inom Skandia och If.

Jakob Carlsson

Född 1967.
Finanschef.
Anställd sedan 2007.
Tidigare erfarenhet: Chefscontroller SPP och Handelsbanken Liv, koncerncontroller Alecta.

Roger Lidberg

Född 1960.
Affärschef.
Anställd sedan 1995.
Tidigare erfarenhet: Regionchef Länsförsäkringar Stockholm, regionchef Wasa försäkring, försäljningsområdeschef Skandia.
Styrelseuppdrag: Länsförsäkringar Fondliv Försäkringsaktiebolag (publ), VI SI System AB.

Helen Hallåker

Född 1960.
Chefsjurist.
Anställd sedan 2010.
Tidigare erfarenhet: Tingsnotarie, Finansinspektionen, livförsäkringsjurist Handelsbanken Liv, bolagsjurist AMF Pension, regelverkskonsult KPMG.

Elizabeth Äng

Född 1963.
Chefaktuarie t o m december 2014. Aktuariechef fr o m januari 2015.
Anställd sedan 2012.
Tidigare erfarenhet: CRO Swedbank Försäkring, Chefaktuarie och Risk Control Manager Skandia.

Erling Andersson

Född 1955.
Chefaktuarie fr o m januari 2015.
Anställd sedan 2001.
Tidigare erfarenhet: Chefaktuarie Länsförsäkringar Liv 2001–2012, Aktuarie Skandia Liv.

Definitioner

Direktavkastning

Beräknas som summan av hyresintäkter från fastigheter, räntetäkter, räntekostnader, utdelningar på aktier och andelar, förvaltningskostnader i kapitalförvaltningen samt driftskostnader i fastigheter, i förhållande till placeringstillgångarnas genomsnittliga värde under året.

Erforderlig solvensmarginal

Försäkringsrörelselagens krav på den minsta kapitalbas som ett livförsäkringsbolag måste ha, vilket i huvudsak utgörs av 4 procent av de försäkringstekniska avsättningarna jämte 3 promille av de positiva risksummorna (dödsfallsriskerna).

Förvaltningskostnadsprocent

Driftskostnaderna enligt resultaträkningen samt skaderegleringskostnader enligt not 6 i förhållande till genomsnittligt förvaltad kapital.

Kapitalbas

Summa eget kapital och obeskattade reserver enligt balansräkningen.

Kollektiv konsolideringsgrad

Kvoten mellan marknadsvärdet på totala nettotillgångar och bolagets totala åtagande gentemot försäkringstagarna (garanterade åtaganden samt preliminärt fördelat återbäring) för de återbäringsberättigade försäkringarna.

Kollektivt konsolideringskapital

Marknadsvärdet på totala nettotillgångar minskat med bolagets totala åtagande gentemot försäkringstagarna (garanterade åtaganden samt preliminärt fördelat återbäring) för de återbäringsberättigade försäkringarna.

Konsolideringskapital

Eget kapital, obeskattade reserver (inklusive uppskjuten skatt) samt övervärden på tillgångar.

Solvensgrad

Marknadsvärdet av bolagets totala nettotillgångar i förhållande till garanterade åtaganden till försäkringstagarna (försäkringstekniska avsättningar enligt balansräkningen).

Solvensknot

Kapitalbasen i förhållande till erforderlig solvensmarginal. (Solvensknoten skall vara minst 1.)

Totalavkastning

Totalavkastning på tillgångar i traditionell förvaltning framtagen i enlighet med Försäkringsförbundets rekommendation för årlig rapportering av totalavkastning. Totalavkastningstabellen finns att läsa i förvaltningsberättelsen. Övriga tillgångar och förvaltningskostnader ingår inte i beräkningen av totalavkastningen.

Adress

Länsförsäkringar Liv
106 50 Stockholm
Besök: Tegeluddsvägen 21
Tfn: 08-588 400 00
E-post: info@lansforsakringar.se

Produktion: Länsförsäkringar Liv i samarbete med Hallvarsson & Halvarsson.
Foto: Länsförsäkringars bildbank, Jimmy Eriksson, Johnér. Tryck: GöteborgsTryckeriet. Vi trycker på det miljövänliga.

